

REGULAR UNA FEINA O ABOLIR UNA ESCLAVITUD

Eva Roura Vidal
Treball Final de Grau
Tutor: Oriol Segovia Minguet
Educació Social
Curs: 2020 - 2021
20 de maig del 2021
Universitat Ramon Llull
Facultat Pere Tarrés

RESUM:

La situació d'alegalitat en què es troba la prostitució a l'Estat Espanyol perjudica les dones que es dediquen a aquesta activitat. Aquesta investigació estudia la idoneïtat dels models sociojurídics: prohibicionisme, regulacionisme o abolicionisme; per protegir i emparar a les dones. La metodologia està dividida en 4 fases. La fase 0 de recollida d'anàlisi documental, la fase 1 que té per objecte conèixer l'opinió de la població a través d'una enquesta, la fase 2 que pretén estudiar els discursos i paradigmes de la prostitució mitjançant la realització de set entrevistes; i per últim, la fase 3, que busca identificar les necessitats de les dones que exerceixen la prostitució a partir d'una entrevista a una dona que ha sigut víctima del tràfic de persones. Les dades recollides mostren l'existència de dues argumentacions protagonistes i oposades entre elles en relació a la prostitució: les abolicionistes i les regulacionistes. Malgrat les controvèrsies existents, s'ha conclòs que la legalització de la prostitució no és la solució per garantir la protecció de les prostitutes, sinó l'abolició. Aquest model és l'únic que pot protegir, del patriarcat i de la violència de gènere, totes les dones en el seu conjunt. Per tant, a partir d'aquesta investigació els i les educadors/es, treballadors/es, integradors/es socials i pedagogs/es podran dur a terme noves estratègies per emparar a totes les dones que es trobin en un context de prostitució.

Paraules plau: prostitució, abolicionisme, regulacionisme, feminisme, educació social.

RESUMEN:

La situación de ilegalidad en la que se encuentra la prostitución en España perjudica a las mujeres que se dedican a esta actividad. Esta investigación estudia la idoneidad de los modelos sociojurídicos: prohibicionismo, regulacionismo o abolicionismo; para proteger y amparar a las mujeres. La metodología está dividida en 4 fases. La fase 0 de recogida de análisis documental, la fase 1 que tiene por objeto conocer la opinión de la población a través de una encuesta, la fase 2 que pretende estudiar los discursos y paradigmas de la prostitución mediante la realización de siete entrevistas; y, por último, la fase 3, que busca identificar las necesidades de las mujeres que ejercen la prostitución a partir de una entrevista a una mujer que ha sido víctima del tráfico de personas. Los datos recogidos muestran la existencia de dos argumentaciones protagonistas y opuestas entre ellas en relación a la prostitución: las abolicionistas y las regulacionista. A pesar de las controversias existentes, se ha concluido que la

legalización de la prostitución no es la solución para garantizar la protección de las prostitutas, sino la abolición. Este modelo es el único que puede proteger, del patriarcado y de la violencia de género, a todas las mujeres en su conjunto. Por tanto, a partir de esta investigación los y las educadores / as, trabajadores / as, integradores / as sociales y pedagogos / se podrán llevar a cabo nuevas estrategias para amparar a todas las mujeres que se encuentren en un contexto de prostitución.

Palabras clave: prostitución, abolicionismo, regulacionismo, feminismo, educación social.

ABSTRACT:

Unregulated prostitution in Spain is a heavy handicap for women working in such an activity. This investigation works on the suitability of the three different models subject to legal and social frameworks: prohibition, legalization, abolition; to protect and take care of women. The methodology is divided into 4 phases. Phase 0 collects documental analysis, phase 1 aims to know the population's opinion through a survey, phase 2 intends to study the discourses and paradigms of prostitution through the performance of seven interviews, and finally, phase 3 which seeks to identify the needs of women who practice prostitution based on an interview of a woman who has been a victim of human trafficking. The collected data shows the existence of two main approaches conflicting between them concerning prostitution: abolitionist and regulationist. Despite the existing controversies, it has been concluded that the legalization of prostitution is not the solution to guarantee the protection of prostitutes, but the abolition. This is the only model that can protect all women from patriarchy and gender violence. Therefore, based on this research, social workers, educators, and integrators, and also pedagogues will be able to carry out new strategies to protect all women who are in a context of prostitution.

Key words: prostitutions, abolitionism, regulationism, feminism, social education.

Sumari:

1. Introducció i justificació:	4
2. Marc teòric:	6
2.1. Què és la prostitució i el “treball sexual”, petita introducció:	6
2.2. Els tres models sociojurídics:	7
2.3. Història d’Espanya de la prostitució i la canviant legislació:	9
2.4. Sindicat de Treballadores Sexuals:	19
2.5. Aproximació històrica: “Putà” o esposa.	22
2.6. Origen del estigma cap a la prostitució: Patriarcat, Estigma i Explotació Sexual.	23
2.7. Comparació: Suècia, Holanda	25
2.8. El paper de l’Educador/a Social en l’àmbit de la prostitució:	29
2.9. Recursos i serveis:	33
3. Metodologia:	37
3.1. Hipòtesi:	37
3.2. Objectiu general:	37
3.3. Objectius específics:	37
3.4. Disseny de la investigació:	37
3.5. Enfocament de la investigació:	38
3.6. Aspectes ètics de la recerca:	38
3.7. Fases:	39
3.8. Cronograma:	42
4. Resultats:	43
4.1. Fase 0:	43
4.2. Fase 1: Anàlisi quantitatiu a través de 503 enquestes	43
4.3. Fase 2: Anàlisi qualitatiu a través de 7 entrevistes a professionals	54
4.4. Fase 3: Anàlisi qualitatiu a través de l’entrevista a Lluna Vicens, una dona que ha sigut víctima del tràfic de persones.	73
5. Anàlisi i discussió:	75
5.1. Fase 1:	75
5.2. Fase 2:	79
5.3. Fase 3:	83
6. Conclusions:	87
7. Bibliografia:	93

1. Introducció i justificació:

El feminisme és el moviment amb el qual em sento més representada perquè considero que engloba totes les reivindicacions que busquen la igualtat. Sóc conscient que vivim en una societat patriarcal i que patim el masclisme en pràcticament tots els àmbits del nostre dia a dia. Justament per això, és necessari deconstruir comportaments i pensaments i tornar a educar-se des de la perspectiva de gènere.

Fins ara he aconseguit detectar els rols patriarcal presents en la nostra societat i en mi mateixa, i ha estat degut al fet que en els darrers anys s'està expandint i arrelant en la societat el feminisme. Tot i que encara falta molta feina per fer, estem començant a canviar els rols que antigament s'han associat a dones i a homes, i a poc a poc són més presents en la societat conceptes que anys enrere eren pràcticament desconeguts: bretxa salarial, sostre de vidre, perspectiva de gènere, cosificació o hipersexualització de la dona, entre d'altres.

Tot i aquest progrés, existeix un àmbit, la prostitució, del que no se n'acaba de treure cap conclusió clara, i que tot i que genera molta controvèrsia, ni el món feminista ni el món neoliberal en sap donar una resposta justa, entenent resposta justa com aquella que genera una solució satisfactòria i feminista per a les dones, tant a nivell social com individual.

Encara que la prostitució possiblement és un dels negocis més antics de la humanitat, a Espanya hi ha un buit legal sobre el qual l'Estat encara no s'ha atrevit a regular de veritat. Què són les dones que exerceixen la prostitució? Víctimes? Supervivents? O, dones empoderades que fan el que volen amb el seu cos, sense por als prejudicis que pugui tenir la gent? Potser no és tot o blanc o negre, potser hi ha una mica de tot. Avui dia, i a priori, em decantaria per la primera i/o la segona opció, però sense tenir cap certesa.

El que està clar és que tinc molts dubtes i que aquest ha estat el principal motiu pel qual he decidit fer aquest treball.

La problemàtica que veig entorn de la prostitució és clara. Les persones que exerceixen la prostitució, tot i que tenen els mateixos drets que qualsevol altre ciutadà o persones en processos migratoris, com per exemple el dret a la sanitat pública i a l'educació gratuïta pels seus fills, estan desamparades en altres drets fonamentals com són els

laborals. De fet, avui en dia no tenen cap organisme públic que les protegeixi en l'exercici de la prostitució. L'Estat i la societat les tenen gairebé del tot abandonades. Així doncs, quina és la solució per acabar amb aquests problemes? La legalització, o la il·legalització? És evident que no pot ser un híbrid entre les dues opcions, que és el que tenim actualment, on exercir la prostitució només acaba penalitzant a les dones prostituïdes.

Penso que Estat, societat i dones hauríem d'ajudar. Les dones hem de deixar de dividir-nos entre dones "respectables" i prostitutes, perquè som el mateix i mereixem el mateix respecte, amb la diferència que les segones es troben en una situació extrema de vulnerabilitat i risc. Tots els problemes, faltes de respecte i injustícies que pugui tenir una prostituta també m'afecten a mi perquè sóc dona i perquè si visquéssim en un món feminista, cap dona ho patiria. Per tant, la lluita del feminisme ens ha d'incloure a totes i cada una de nosaltres.

Fa uns anys que dones i persones migrades són els dos àmbits que més m'interessen de l'educació social. Han sigut els meus dos pilars fonamentals per seguir motivada amb la carrera. Tinc clar doncs, que el meu futur professional anirà encaminat a aquests sectors i justament la prostitució engloba els dos col·lectius. De fet, segons la Fundació SCHELLES (2012), el 90% de les dones prostituïdes a Europa estan en processos migratoris. I segons Armesto (2019), només el 5% de la prostitució l'exerceixen homes.

Per aquest motiu, he volgut aprofitar l'oportunitat que m'ofereix fer un treball de recerca com aquest per aprendre sobre aquests dos conceptes i fenòmens que tant m'agraden.

Aquest treball s'abordarà mitjançant informació científica, mitjançant l'estudi d'articles, llibres, entrevistes, reportatge, entre d'altres. Tenint en compte no només la visió de les professionals sinó també de les dones que exerceixen la prostitució. D'aquesta manera no només es podrà descobrir un canvi en el negoci de la prostitució sinó també visibilitzar un grup de dones que malauradament encara no han tingut l'oportunitat de tenir veu, en aquest cas les dones que exerceixen la prostitució de forma voluntària o forçada.

En aquest treball, aportaré dades científiques sobre la situació de les persones que exerceixen la prostitució, a partir d'aquestes dades els professionals socials podran dur a terme diverses estratègies per ajudar-les. És fonamental que els educadores/es, treballadors/es socials desenvolupin la seva missió tenint en compte els desitjos de les

dones que exerceixen la prostitució. Amb l'elaboració d'aquesta investigació explicaré quines són les opinions i prioritats d'aquestes.

2. Marc teòric:

2.1. Què és la prostitució i el “treball sexual”, petita introducció:

Per començar aquest treball és important saber què és la prostitució. Segons la RAE (*Real Academia Española*, 2020), són aquelles relacions sexuals que es mantenen a canvi de diners. És fàcil saber que la prostitució doncs, és un negoci. Però qui s'enriqueix? En el major dels casos no són les dones prostituïdes. De fet, a Espanya es multa a aquelles dones que busquen clients al carrer. Obligant-les a treballar per tercers, els proxenetes, que són qui s'enriqueixen i en conseqüència l'Estat, qui s'enriqueix a costa de la venda d'un producte, el cos de la dona (UGT, 2006).

L'Estat teòricament no podria acceptar impostos dels prostíbuls, però aquests s'amaguen sota el nom de clubs d'altern. Segons Bernal (2019), la prostitució genera cinc milions d'euros cada dia a Espanya. Segons l'Institut Nacional d'Estadística (2010), aquesta va representar el 0,35% del PIB (Producte Interior Brut).

Avui dia, el poder econòmic és la base de la nostra societat. De fet, aquesta està construïda a partir del neoliberalisme. Aquest sistema econòmic és capaç d'integrar i de posar en valor tot allò que és rendible (Cobo, 2017); el capitalisme i la globalització per tant són els pilars d'aquest, el nostre sistema. La indústria del sexe hi encaixa perfectament. Tanmateix, existeix un moviment de dones feministes, prostituïdes o no, que estan a favor de legalitzar la prostitució. Per contra, trobem un moviment que està en contra de la prostitució, però no de les persones que l'exerceixen. Aquests dos moviments tal com explica Gimeno (2012), es veuen molt enfrontats, sent incapaces d'arribar a un acord o almenys, a un punt cordial. Aquesta reflexió condueix al següent apartat.

2.2. Els tres models sociojurídics:

La prostitució sempre ha estat envoltada socialment de controvèrsies morals, ètiques, religioses... Però els aspectes ideològics i jurídics sobre aquesta activitat han anat canviant sobretot en la mesura que la societat ha pres consciència de la necessitat d'avançar cap a la igualtat de drets entre els homes i les dones. És a dir, en la mesura que s'ha anat eixamplant la conscienciació feminista.

En aquest sentit, pràcticament ningú pensa que prostituir-se consisteixi un pecat o un vici. En canvi, hi ha consens que es tracta d'una activitat que requereix ser regulada o abolida.

Diversos països han utilitzat diferents estratègies per buscar solucions a la prostitució. Cada país per tant, ha seguit un dels tres models sociojurídics existents (Gimeno, 2012; Álvarez, 2019). Cada model afecta d'una manera o d'una altra a les dones que exerceixen o han exercit la prostitució, però entre elles no es posen d'acord en quin model és el més just i el que les pot protegir millor (May, 2016; Tiganus, 2019).

1. **Prohibicionisme:** Aquest model es basa a penalitzar a totes les parts que conformen la prostitució: al proxeneta, al client i a la prostituïda. Per tant, aquest sistema no distingeix entre víctima i delinqüent, ja que les tres parts són culpables d'una mateixa problemàtica.
2. **Regulacionisme:** Aquest model busca la legalització de la prostitució, ja que és l'única manera d'aconseguir que les dones prostitutes puguin accedir als seus drets. El discurs de les persones que defensen aquest moviment remarquen la distinció entre el tràfic de persones, que penalitzen, i la prostitució voluntària, que defensen. També posen èmfasi en el fet que la prostitució és una feina com qualsevol altra i sovint fan referència a aquestes dones com a treballadores sexuals. Les dones que exerceixen la prostitució de manera voluntària no són considerades víctimes sinó dones que expressen la seva llibertat sexual, obviant els prejudicis i les mirades de la societat. Per tant, cap de les parts que fan possible la prostitució ha de ser castigada.
3. **Abolicionisme:** Aquest model entén que la prostitució és una calamitat i que perpetua el patriarcat. On els culpables són els proxenetes, *els puters* i l'Estat. La prostituta sempre serà la víctima. Aquest model entén que l'única forma de garantir la seguretat i la protecció a les dones que exerceixen la prostitució és

il·legalitzant-la. Per aquest motiu, l'Estat ha de penalitzar al client i al proxeneta. Per contra, a les dones prostituïdes se'ls hi ha d'oferir una alternativa per poder fer front a la seva situació. Aquest model no qüestiona a les dones prostitutes que realment exerceixen la prostitució de forma voluntària, aquest sistema no les perseguirà a elles. Poden seguir exercint-la, sempre que siguin autònomes, és a dir que no treballin per tercers, el proxeneta. Cal doncs que els drets i llibertats de la comunitat es preservin per sobre dels individuals.

Figura 1. Prohibicionisme, Regulacionisme, Abolicionisme

Prohibicionistes	Regulacionistes	Abolicionistes
<ul style="list-style-type: none">• Busca il·legalitzar la prostitució.• Penalitza al proxeneta, al client i a la prostituta.• No distingeix entre víctima i delinqüent. Les tres parts són culpables.	<ul style="list-style-type: none">• Busca legalitzar la prostitució.• Té per objectiu que les persones que es prostitueixen tinguin drets, ja que és una feina com qualsevol altra.• Remarca la importància entre prostitució forçada i voluntària.• Lluiten en contra l'estigmatització i els prejudicis de les prostitutes.• No s'ha de penalitzar ni al proxeneta, ni al client, ni a la prostituta.	<ul style="list-style-type: none">• Busca abolir la prostitució.• Entén la prostitució com una forma de violència de gènere• No diferencia entre prostitució voluntària i forçada.• L'Estat ha de penalitzar al client i al proxeneta i oferir una alternativa a la prostituta, si ella ho desitja.• No persegueix a la prostituta, ja que l'entén com una víctima del patriarcat.• Els drets i llibertats col·lectius prevalen per sobre els individuals.

Font: Elaboració pròpia

El present treball se centrarà en els dos últims models, el Regulacionista i l'Abolicionista. Tal com mostra Gimeno (2012), Tiganus (2019) i May (2016), el discurs social es debat entres dos moviments. Tanmateix, generen una forta controvèrsia i un trencament en el feminisme.

2.3. Història d'Espanya de la prostitució i la canviant legislació:

La legislació de la prostitució es pot dividir en 5 etapes històriques: la II República Espanyola, la Dictadura Franquista, la Democràcia amb PSOE, La Democràcia amb PP i l'Actualitat.

La II República Espanyola ha estat l'etapa més abolicionista de la història d'Espanya fins a l'actualitat en virtut d'un decret aprovat el 1935. Durant la dictadura franquista es van erradicar tots els avenços socials de l'època republicana, entre els quals els que feien referència a la prostitució. Les prostitutes passaven a ser un perill social i la seva activitat condemnable a penes de presó.

No va ser fins a la recuperació de la democràcia a partir de l'any 1975 que es deroguen els decrets franquistes i s'aproven una sèrie d'iniciatives legislatives de caràcter regulacionista, tot i que la realitat indica que la prostitució ha quedat com un fenomen alegal.

2.3.1. Les cinc etapes històriques:

1ra ETAPA: II República Espanyola (1931 – 1939)

Tal com exposa Riveras tant en el llibre (2019) com en l'article (2013), durant la Segona República (1931), els republicans comencen a decantar-se per l'abolicionisme i se situen cada vegada més en contra de la legalització de la prostitució. De fet, l'any 1935 s'aprova el Decret Abolicionista el 28 de juny (Valiente, 2002). Aquest decret va ser molt polèmic, ja que tot i que és majoritàriament abolicionista, recull alguns dels ideals dels altres dos models.

Per exemple:

1. El **model Prohibicionista** es veu reflectit en el primer article, on exposa que la prostitució no hauria de ser un mètode legal per guanyar-se la vida. Les persones regulacionista estarien en contra d'aquest article i les abolicionistes també, ja que en cap moment es vol jutjar el que faci o deixi de fer dona, sinó que buscar penalitzar al client i proxeneta.
2. L'article 10 fa referència al **model Regulacionista**, ja que les autoritats podien ordenar el tractament obligatori i l'hospitalització forçada de les persones amb malalties de transmissió sexual. Aquest article és regulacionista, ja que l'obligació del tractament intueix una pauta legal que reconeix la prostitució.

Aquesta manera implícita de culpar a la dona prostituïda (obligant-la a hospitalitzar-se) divergeix per complet del model abolicionista.

El Decret donava més veu a l'abolicionisme i el seu objectiu era aconseguir la igualtat entre gèneres i acabar amb la prostitució. Cal remarcar, com explica Riveras (2019), que amb la Segona República es van veure els primers avenços en el moviment abolicionista, tot i existir diferents corrents dins d'aquest mateix moviment.

2na ETAPA: Dictadura franquista (1939 – 1975):

Amb l'arribada de la dictadura franquista (1939-1975), els drets i llibertats dels ciutadans es van veure molt afectats, especialment els de les dones, de fet el feminisme va fer un pas enrere i una mostra és que el 1941 aquest Decret Abolicionista del 1935 va ser suprimit.

La legislació de la prostitució durant l'època franquista resulta molt contradictòria, segurament perquè el règim de Franco es veia obligat a firmar tractats de protecció dels Drets Humans per aconseguir el reconeixement internacional de la seva dictadura, però les seves polítiques reals mostraven el contrari.

Segons exposa Valiente (2002), l'any 1962 Espanya va ratificar la Convenció de Nacions Unides per la Repressió del Tràfic de Persones i de la Prostitució Aliena, una Convenció de caràcter marcadament abolicionista que tenia per objectiu la protecció de les dones víctimes del tràfic de persones. D'altra banda, l'any 1970 les Corts franquistes aprovaven la Llei 16/1970, de 4 d'agost, sobre perillositat i rehabilitació social, que determinava que existien una sèrie de col·lectius, entre ells la prostitució, que eren perillosos per la societat i que se'ls hi havia d'aplicar les corresponents mesures de seguretat.

L'Article 2 de la Llei 16/1970, de 4 d'agost, sobre perillositat i rehabilitació social (1970), defineix:

Serán declarados en estado peligroso, y se les aplicarán las correspondientes medidas de seguridad y rehabilitación, quienes:

A) Resulten probadamente incluidos en alguno de los supuestos de este artículo,

y

B) Se aprecie en ellos una peligrosidad social.

Son supuestos del estado peligroso los siguientes:

Primero. Los vagos habituales.

Segundo. Los rufianes y proxenetas.

Tercero. Los que realicen actos de homosexualidad.

Cuarto. **Los que habitualmente ejerzan la prostitución.**

Quinto. Los que promuevan o fomenten el tráfico, comercio o exhibición de cualquier material pornográfico o hagan su apología.

Sexto. Los mendigos habituales y los que vivieren de la mendicidad ajena o explotaren con tal fin a menores, enfermos, lisiados o ancianos.

Séptimo. Los ebrios habituales y los toxicómanos. (p. 12552 - 12553)

S'observa que el règim franquista, lluny d'heretar l'esperit abolicionista de la Segona República, promovia lleis i polítiques que criminalitzaven a la prostituta i la marginaven de la societat. De fet, podem observar que la Llei 16/1970, de 4 d'agost, és de caràcter prohibicionista encara que a nivell internacional es volgués donar una imatge diferent (Valiente, 2002).

3ra ETAPA : Democràcia amb PSOE (1982- 1996)

Tal com exposa Valiente (2002), amb l'arribada de la democràcia i el final de la dictadura franquista es va derogar la Llei 16/1970, de 4 d'agost, sobre perillositat i rehabilitació social, i de la mà del Partido Socialista Obrero Español (PSOE) es va aprovar l'any 1995 la Llei Orgànica 10/1995 del Codi Penal, de 23 de novembre, vigent actualment.

Aquest nou Codi Penal era majoritàriament d'esperit regulacionista, doncs no contenia pràcticament penalitzacions ni per qui exerceix la prostitució ni per qui la consumeix, cenyint-se únicament a perseguir i castigar el tràfic de persones.

Per tant, el Codi Penal de 1995 diferencia la prostitució entre forçada i de lliure voluntat. Com és lògic, les abolicionistes van mostrar total disconformitat amb aquesta divisió, ja que entenen que la majoria de les dones prostituïdes l'exerceixen de manera forçada i que les llibertats individuals no s'han de sobreposar a les col·lectives.

Per les abolicionistes fer aquesta divisió, suposava un gran obstacle per les dones que volen sortir de la prostitució, ja que vol dir que haurien de demostrar que eren víctimes del tràfic de persones per rebre ajudes i denunciar als seus agressors. Una dona en una situació tan vulnerable no es pot permetre la valentia de denunciar als seus proxenetes. Una de les amenaces més recurrents és que qualsevol denúncia per la seva part comportarà l'assassinat dels seus familiars (Bernal, 2019). Segons Tiganus (2019), a vegades no cal la violència física per esclavitzar a algú, la psicològica també juga un paper fonamental i per desgràcia és molt més difícil de demostrar. Per tant, l'Estat com pot assegurar quina quantitat de dones són víctimes del tràfic de persones i quines no? Quines mesures estan aplicant? Realment, són eficaces? És a dir, segons les abolicionistes, fer aquesta divisió protegeix al proxeneta i al client i desempara a una gran quantitat de dones.

4ta Etapa: Democràcia amb PP (1996 – 2004)

Valiente (2002) explica que l'any 1997 el Partit Popular (PP), va presentar un projecte de reforma del Codi Penal de 1995, concretament del Llibre sobre els delictes contra la llibertat sexual, tot i que finalment no arribà a aprovar-se. Pel que fa a la prostitució, el projecte de reforma augmentava les penes en els següents casos:

Valiente (2002):

1. Delicte de promoció de la prostitució de menors i incapaços
2. Delicte de prostitució forçada quan el responsable s'aprofita de la seva condició d'autoritat
3. Delicte de prostitució amb l'objectiu de lucrar-se
4. Quan qui tingués sobre la seva potestat o tutela un menor o incapaç que es prostituís, no tractés per tots els mitjans d'impedir que ho continués fent. (p.116)

Com a novetat, el projecte de reforma definia un nou delicte, el de tràfic de persones amb el propòsit d'explotar-les sexualment i considerava delicte un comportament despenalitzat l'any 1995: la promoció de la prostitució d'adults.

Així i tot, la penalització de la promoció de la prostitució d'adults no tenia massa consens parlamentari, ja que diversos partits polítics com PSOE o Coalició Canària no estaven d'acord en el fet que fos considerat delicte. Aquests pretenien que es diferenciés novament entre la prostitució forçada i la lliure, considerant que només hauria de ser perseguible la primera, ja que consideraven que la segona pertanyia dins l'àmbit de les llibertats individuals.

La falta de consens va ocasionar que finalment s'aprovés la Llei Orgànica 11/1999, de 13 d'abril, que tot i ser similar al projecte de l'any 1995, no penalitzava la promoció de la prostitució d'adults ni definia la prostitució.

Aquesta etapa és rellevant perquè durant aquest mandat es va aprovar la Llei Orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre Drets i Llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social. Novament, es troba un text legislatiu que no conté cap menció específica a la prostitució i que penalitza exclusivament el tràfic de persones i l'explotació sexual.

Així, només es protegeix a les persones en processos migratoris en situació administrativa irregular que en arribar a Espanya haguessin estat forçades a exercir la prostitució, a condició que denunciessin als traficants o cooperessin amb les autoritats públiques en la persecució d'aquests. En aquests casos, se'ls oferia la possibilitat de quedar-se a Espanya amb permisos de residència i treball.

Aquesta regulació pot ser considerada deficient, en primer lloc perquè no té en compte els riscos que poden córrer les dones migrades en delatar als seus traficants, i en segon

lloc perquè deixa al descobert la prostitució al carrer, que com se sap té un fort component migratori.

5na Etapa: Actualitat (2005 – 2021)

- **A nivell Estatal:**
 - **Codi Penal:**

Segons Sobrino (2018), a Espanya no existeix una regulació o legislació integral de la prostitució, principalment perquè és una activitat que no està permesa ni prohibida expressament. És el que es coneix com una situació d'alegalitat o de buit normatiu.

L'Estat diferencia molt clarament dues maneres d'exercir la prostitució: la voluntària, que ni es persegueix ni s'afavoreix, i la forçada, que es persegueix i es penalitza.

Aquesta falta de regulació estatal i la cessió de competències a les autonomies, demostren que encara avui dia no existeix consens per decidir com abordar la problemàtica de la prostitució.

En l'actualitat, el Codi Penal no penalitza l'exercici de la prostitució de manera voluntària, sinó que només tipifica les conductes de qui obligui amb violència, coacció o intimidació a algú altre a exercir la prostitució.

A afectes il·lustratius es reproduïx l'article 187 del Codi Penal (1995):

1. El que, empleando violencia, intimidación o engaño, o abusando de una situación de superioridad o de necesidad o vulnerabilidad de la víctima, determine a una persona mayor de edad a ejercer o a mantenerse en la prostitución, será castigado con las penas de prisión de dos a cinco años y multa de doce a veinticuatro meses.

Se impondrá la pena de prisión de dos a cuatro años y multa de doce a veinticuatro meses a quien se lucre explotando la prostitución de otra persona, aun con el consentimiento de la misma. En todo caso, se entenderá que hay explotación cuando concorra alguna de las siguientes circunstancias:

- a) Que la víctima se encuentre en una situación de vulnerabilidad personal o económica.
- b) Que se le impongan para su ejercicio condiciones gravosas, desproporcionadas o abusivas. (p. 76)

En el present article, es destaca un aspecte que anteriorment no era penalitzat. Es castigarà doncs, a la persona que exploti sexualment a una altra, encara que aquesta doni el seu consentiment.

Fins aquí s'ha vist com el/la legislador/a tracta la figura del proxeneta, entès com aquell que es lucra de la prostituta mitjançant l'exploració. No obstant, la llei no fa cap referència al consumidor de prostitució, més enllà de si la prostituta és menor d'edat o persona amb discapacitat. És a dir, que existeix una oferta perquè hi ha una demanda, i viceversa, però només es responsabilitza a aquell que ofereix la prostitució, en els termes que exposa la llei, però no es responsabilitza al client, és a dir a la demanda, que no sap si està consumint a una persona que exerceix la prostitució de forma voluntària o forçada.

- **Llei Orgànica 4/2015, de 30 de març, de Protecció de la Seguretat Ciutadana.**

La Llei Orgànica 4/2015, de 30 de març, de Protecció de la Seguretat Ciutadana, tipifica les infraccions contra la seguretat i tranquil·litat ciutadana. A diferència del punt anterior aquesta llei és d'àmbit administratiu, per tant no recull delictes com el Codi Penal sinó conductes que poden suposar una sanció exclusivament en l'àmbit administratiu.

Per primera vegada es considera la prostitució al carrer com una infracció greu segons l'article 36.11 de la Llei Orgànica 4/2015, de 30 de març, de Protecció de la Seguretat Ciutadana, (2015), exposa:

Son infracciones graves:

[...]

11. La solicitud o aceptación por el demandante de servicios sexuales retribuidos en zonas de tránsito público en las proximidades de lugares destinados a su uso por menores, como centros educativos, parques infantiles o espacios de ocio accesibles a menores de edad, o cuando estas conductas, por el lugar en que se realicen, puedan generar un riesgo para la seguridad vial.

Los agentes de la autoridad requerirán a las personas que ofrezcan estos servicios para que se abstengan de hacerlo en dichos lugares, informándoles de

que la inobservancia de dicho requerimiento podría constituir una infracción del párrafo 6 de este artículo. (p. 21)

D'acord amb aquest article es multarà al client que sol·liciti o accepti serveis sexuals retribuïts en certes zones del carrer. No se sanciona en un primer moment a les persones que ofereixin aquests serveis, sinó que se les requereix perquè ho deixin de fer. En cas que aquestes no obeeixin a les autoritats competents estarien cometent una infracció greu, que podria comportar la mateixa sanció que la imposada al client.

- **A nivell autonòmic (Catalunya):**

A nivell autonòmic català, hem de destacar la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista.

Entre altres qüestions, la llei recull les accions dels poders públics en situacions específiques de vulnerabilitat com la prostitució, per tal de garantir l'accés de les dones als serveis i prestacions públiques.

Seguidament s'exposa l'article 67, de la Llei 5/2008 del dret de les dones a erradicar la violència masclista que tracta sobre la prostitució:

Article 67. Prostitució (2008):

1. El Govern ha de garantir el dret d'accés als serveis i els recursos de les dones que exerceixen la prostitució, per mitjà de programes específics, tant per a la prevenció com per a l'erradicació de les diverses formes de violència masclista.
2. El Govern ha de desenvolupar les estructures i els mecanismes adequats per a acollir i atendre les dones afectades per tràfic i explotació sexual. (p. 76-77)

- **A nivell Municipal (Barcelona):**
 - **Ordenança Municipal:**

Els ajuntaments tenen atribuïda la competència per la tipificació de les infraccions en matèria administrativa sancionadora i també en allò relatiu a la prostitució.

Així, molts municipis espanyols han creat ordenances municipals en matèria de civisme, on sovint s'inclou la prostitució.

A la ciutat de Barcelona, es va aprovar, l'any 2005, l'ordenança de mesures per fomentar i garantir la convivència ciutadana en l'espai públic.

Seguidament es mostra una citació textual de l'article 39 de l'ordenança municipal (2005):

Article 39. Normes de conducta

1. D'acord amb les finalitats recollides a l'article anterior, es prohibeix d'oferir o acceptar, prestar serveis sexuals retribuïts a l'espai públic.
2. És especialment prohibit per aquesta Ordenança la sol·licitud, demanda i negociació de serveis sexuals retribuïts a l'espai públic per part dels clients potencials.
3. Igualment, és especialment prohibida qualsevol conducta realitzada a l'espai públic que afavoreixi i promogui el consum de prostitució o altres formes d'explotació sexual, considerant recollides entre aquestes les conductes consistents en apropar els clients.
4. La realització de les activitats esmentades als apartats anteriors són especialment prohibides quan es realitzin en espais situats a menys de dos-cents metres de distància de centres docents o educatius en els que s'imparteixen ensenyaments del règim general del sistema educatiu.
5. Igualment, és especialment prohibit mantenir relacions sexuals mitjançant retribució a l'espai públic. (p. 13)

Amb el següent article, es mostra la prohibició i per tant la penalització de la prostitució al carrer, ja que aquesta és considerada com un impediment per la convivència ciutadana. L'ordenança municipal és doncs, de caràcter prohibicionista.

Per ser d'ajut en la comprensió de tots els esdeveniments històrics redactats anteriorment s'insereix una taula on es resumeix tota la informació redactada.

Taula 1. Les cinc etapes històriques:

ETAPES	ABOLICIONISTA/ REGULACIONISTA O PROHIBICIONISTA	ESDEVENIMENTS IMPORTANTS:
1ra ETAPA II República Espanyola (1931 – 1939)	Etapa amb trets especialment abolicionistes	S'aprova el Decret Abolicionista l'any 1935. De caràcter abolicionista, tot i que té trets dels models regulacionistes i prohibicionistes.
2na ETAPA Dictadura Franquista (1939 – 1975)	Etapa de contradiccions, tot i que majoritàriament prohibicionista	S'anul·la el Decret Abolicionista del 1935. Es ratifiquen la Convenció de Nacions Unides per la Repressió del Tràfic de Persones i de la Prostitució Alien, una convenció amb trets abolicionistes. S'aproven la Llei 16/1970 de 4 d'agost, sobre perillositat i rehabilitació social, una llei de caràcter prohibicionista on les persones que exerceixen la prostitució son vistes com un perill per a la societat.
3ra ETAPA Democràcia amb PSOE (1982- 1996)	Època amb trets regulacionistes:	Es deroga la Llei 16/1970 de 4 d'agost, sobre perillositat i rehabilitació social. S'aprova la Llei Orgànica 10/1995 del Codi Penal amb característiques regulacionistes, on es diferencia la prostitució forçada de la voluntària
4rta ETAPA Democràcia amb PP (1996 – 2004)	Època amb trets abolicionistes	Es presenta una reforma del Codi Penal de 1995, malgrat que no serà aprovat, amb trets abolicionistes. S'aprova la Llei Orgànica 11/1999, de 13 d'abril, aquesta era semblant al projecte de reforma del Codi Penal de 1995

5 ^{na} ETAPA Actualitat (2005 – 2020)	Època amb trets dels tres models (regulacionista, prohibicionista i abolicionista)	A nivell estatal (Espanya)	Codi Penal: On queda clara la diferència entre la prostitució voluntària (que està en situació d'alegalitat) i la forçada (en situació il·legal). Llei Orgànica 4/2015, de 30 de març, de Protecció de la Seguretat Ciutadana: La prostitució al carrer no només es penalitza sinó que es considerada com una infracció greu.
		A nivell autonòmic (Catalunya)	Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista. En la present llei es garanteix l'accés a les dones a prestacions i ajudes, si es troben en situació de vulnerabilitat, per exemple per haver o estar exercint la prostitució.
		A nivell municipal (Barcelona)	L'any 2005 s'aprova l'ordenança de mesures per fomentar i garantir la convivència ciutadana en l'espai públic on es prohibeix la prostitució al carrer.

Font: Elaboració pròpia

2.4. Sindicat de Treballadores Sexuals:

Ja fa molts anys que les forces polítiques i les institucions representatives debaten sobre el tema de la prostitució. De fet, hi ha un debat polític i també social i, naturalment, aquest debat també existeix entre les dones que es dediquen a la prostitució. A Espanya la prostitució no és legal, tampoc il·legal, per tant els sindicats de les prostitutes en quin punt jurídic s'haurien de trobar? Aquest doncs, és un altre dels grans debats.

Com ha passat en altres països del nostre entorn, aquestes s'han intentat organitzar per defensar els seus drets, i a Espanya l'organització més coneguda és el sindicat OTRAS (Organización de TRABajadoras Sexuales) que va ser creat per aconseguir la legalització del que elles denominen Treball Sexual (OTRAS, 2018) i, per tant, regular les condicions laborals de les prostitutes. Però, com s'explicarà a continuació, aquesta organització no ha aconseguit ser legalitzada.

L'article 4 de l'Estatut del sindicat estableix que: "el sindicat desenvoluparà les seves activitats en l'àmbit funcional de les activitats relacionades amb el treball sexual en totes les seves vertents". (OTRAS, 2018)

És a dir, que no només s'inclou dins del treball sexual la prostitució sinó també pornografia, línies eròtiques, entre d'altres.

Igualment, l'article 6 disposa que: "podran afiliar-se al sindicat els treballadors per compte aliè, sense distinció de cap tipus de gènere, orientació i/o identitat sexual, creences o activitat laboral" (OTRAS, 2018).

El sindicat neix per lluitar per les necessitats i drets del que elles anomenen el seu sector laboral (OTRAS, 2018). Per tant, defensen que si es legalitza la prostitució les dones que es dediquen a la prostitució podran obtenir uns drets i per tant una protecció que actualment no tenen. Segons elles, aquesta situació d'alegalitat, només les perjudica i provoca que els empresaris del sector les explotin laboralment, ja que no són considerades treballadores, i per tant no les protegeix l'Estatut dels Treballadors.

TV3 ha publicat una crònica, anomenada: La prostitució, cal regular-la o prohibir-la? (2018), on s'exposen dues opinions contraposades encapçalades per Concha Borrell, secretaria general del sindicat OTRAS, i Amelia Tiganus, activista en contra de la regulació de la prostitució i supervivent del tràfic de persones.

Borrell (2018) exposa, que la prostitució és una feina com qualsevol altra i que l'estigma que l'envolta només és per la moralitat que hi ha entorn del sexe. Per ella, que la seva eina de treball siguin els seus genitals és tan digna com qualsevol altra i considera que les treballadores sexuals són dones empoderades que han decidit lliurement treballar amb el seu propi cos.

Quan és preguntada sobre el tràfic de persones i la prostitució forçada, respon que això es deu al fet que el sector no està regularitzat i que els empresaris no estan obligats a donar d'alta de la seguretat social a les prostitutes.

Per contra Tiganus (2018), defineix els prostíbuls com camps de concentració. Ella creu que la prostitució és una altra forma d'esclavitud i que si es regula, les prostitutes no guanyaran més drets sinó que estaran més desamparades i desprotegides que mai.

Figura 2. Concha Borrell i Amelia Tiganus

Font: Elaboració pròpia

L'agost del 2018 el sindicat OTRAS va registrar al ministeri de treball la seva agrupació, que va ser permesa per la directora general de treball Concepción Pascual (PSOE) que per aquest motiu va acabar dimitint.

Aquesta inscripció va ser denunciada per dues associacions de dones: *Plataforma 8 de Marzo de Sevilla* i *Comisión Para la Investigación de Malos Tratos a Mujeres*, i per la fiscalia, perquè creien que el sindicat era una via per legalitzar la prostitució.

En el mes de novembre del mateix any, es va dictar sentència anul·lant els estatuts del sindicat perquè: "no resulta admissible que l'àmbit d'actuació d'un sindicat compregui activitats que per la seva naturalesa no poden ser objecta d'un contracte de treball vàlid com és la prostitució per compte aliena" (Audiència Nacional, 2018).

Els arguments de la sentència es poden resumir de la següent manera:

1. No es pot legalitzar la prostitució per compte aliena, perquè seria reconèixer que el proxenetisme és una activitat empresarial lícita, tot i que és un delictes segons l'article 187 del Codi Penal.
2. La llibertat sexual és un dret fonamental irrenunciable i no és legal permetre que un empresari decideixi amb qui i com ha de mantenir relacions sexuals una "treballadora".

Així doncs, l'Audiència Nacional va decidir anul·lar els estatuts del sindicat pel que fa a la prostitució.

2.5. Aproximació històrica: “Putà” o esposa.

Saber el context històric de la prostitució, i per tant conèixer el seu origen i així saber com i perquè s’ha desenvolupat en el que existeix avui en dia són les preguntes que es pretén donar resposta a continuació.

Quan es parla de la prostitució, se sol dir que és l’ofici més antic del món, aquesta afirmació no és certa, però s’utilitza per assenyalar que és molt difícil d’erradicar-la o impossible del tot. Que els homes comprin els serveis de les prostitutes forma part de la natura humana, perquè els homes tenen necessitats sexuals irreprimibles i incontrolables. Quan s’utilitza doncs aquesta afirmació, volem dir que ens hem de conformar, ja que és una lluita perduda a la qual ens haurem de redimir.

I és cert, com diu Gimeno (2012), que aquest ofici és molt antic, però com s’explica no ha existit sempre ni va lligat irremediament a la naturalesa humana, més aviat a una construcció social.

Gimeno (2012), explica que el context històric, s’ha de tenir molt en compte. L’autora sosté que fins al segle XX en les societats en què la “promiscuïtat” femenina era tolerada, la prostitució no existia o era molt minoritària. Aquesta era la situació a les Índies Orientals, Indoxina, Sud-est asiàtic, les illes del Pacífic, Polinèsia i part d’Àfrica. Però a poc a poc el patriarcat es va anar imposant. De fet, l’autora assenyala, que a més desigualtat entre homes i dones, més prostitució i pitjor situació per les esposes. Mentre que com més igualtat hi havia en una societat entre gèneres hi havia una disminució del consum de prostitutes i la situació de les esposes era més favorable.

No s’ha de perdre de vista com era la situació de les esposes segles enrere, perquè era molt diferent de la realitat que avui en dia existeix a la nostra societat. De fet, prostitució, esposa i esclavitud femenina anaven lligades de la mà, perquè tot i que les esposes podien gaudir d’una classe social més elevada, no deixaven de ser esclaves dels seus marits.

Per la supervivència del grup, els treballs es van dividir per sexes els homes doncs, eren els encarregats de fer aquelles tasques que requerien força i les dones feien les tasques relacionades amb la reproducció. El repartiment de les feines i la construcció del patriarcat, va provocar que els homes sotmetessin les dones i les seves capacitats reproductives. Es van construir per tant, els rols de gènere i mentre les dones havien de ser fidels a un sol home, aquests “no podien reprimir el seu desig sexual”.

Aquest “desig sexual incontrolable” per part dels homes justificava que no només havien de tenir relacions sexuals amb les seves dones sinó que les podien tenir amb més, però no amb qualsevol, ja que moltes eren de la propietat d’altres homes. Per evitar confrontacions entre ells eren i són necessàries les dones públiques (prostitutes, viudes, orfes, solteres), que no tenen amo i per tant, els homes les poden utilitzar. Així doncs, la germanor entre els homes és una eina que sustenta i fa possible el patriarcat.

Per tal d’assegurar que les dones sense propietari segueixin les línies patriarcals se’ls hi havia de donar una funció relacionada amb el patriarcat (la prostitució), basada a donar plaer a l’home, i així assegurar que ocupessin feines que pel sexe que tenien no els hi pertocava.

Les esposes, si no eren de classe benestant, tenien una feina molt dura a casa i molt sovint tampoc podien escollir al seu marit. Per tant, no és d’estranyar que a l’edat mitjana hi hagués dones que optessin per dedicar-se a la prostitució, ja que tenien uns certs ingressos i així una certa llibertat. Però amb el pas del temps, va néixer l’estigma cap a la prostitució, per què serà?

2.6. Origen del estigma cap a la prostitució: Patriarcat, Estigma i Explotació Sexual.

L’estigma de la prostitució és una eina que va utilitzar el patriarcat per a seguir controlant a les dones que es trobaven fora del matrimoni o de la família. Es tractava d’una condemna moral contra les dones que havien de viure al marge de les normes socials.

Escoriza (2002) situa els inicis d’aquest fenomen en un moment històric tant antic com l’època de la sedentarització en el neolític. Seria el punt en què es comencen a diferenciar clarament els rols diferents entre homes i dones.

De fet, segons Lerner (1990) el patriarcat és una creació històrica que va trigar gairebé 2.500 anys a completar-se. La primera forma de patriarcat va aparèixer a l'estat arcaic.

Es va dividir als sexes, cadascun d'ells havien de tenir unes funcions, conductes i s'expressaven mitjançant valors, costums, lleis i papers socials. Mentre els homes tenen poder sobre les dones, les dones no tenien poder sobre elles mateixes i menys sobre els homes. De fet, les dones eren intercanviades, venudes o comprades per ser esclaves i/o per donar prestacions sexuals.

En el segon mil·lenni aC en les societats mesopotàmiques les filles dels pobres eren venudes per casar-les o prostituir-les. El marit o pare de família també podia vendre a la seva esposa o filla si no podia pagar un deute econòmic a altres homes.

Mentre que alguns homes eren explotats laboralment les dones sexualment, per les seves capacitats reproductives.

La classe social dels homes depenia del seu poder de producció. Aquells que tenien els mitjans de producció podien posseir a aquells que no els tenien. Les dones, que eren vistes com a inferiors i per tant no tenien les mateixes oportunitats que els homes, ni tan sols s'aproximaven, eren fàcils de dominar. D'elles buscaven serveis sexuals. Com és en el cas de l'antiga Mesopotàmia, en l'antiguitat clàssica i en les societats esclavistes.

Elguero i Humberto (2015), coincideixen amb les paraules de Lerner (1990). De fet, defensen que el cos de la dona ha sigut explotat i ha servit a la societat per tenir mà d'obra gratis. La dona doncs, s'ha vist esclavitzada per fer les tasques de la llar i per les seves capacitats reproductives. Aquestes dues funcions han provocat que la dona sigui associada a la realització d'aquestes labors, impossibilitant que aquestes poguessin créixer en altres àmbits, com el laboral (de manera remunerada) o el personal. Per tant, l'home buscava la inferioritat i el control de la dona per satisfer les seves necessitats.

Els autors també defensen que la prostitució només és una altra forma d'explotació i esclavització del patriarcat, on l'home és subjecte actiu i la dona l'objecte. Aquesta existeix perquè segueix havent-hi desigualtat entre gèneres. La prostitució evidencia aquestes desigualtats entre homes i dones, on l'home controla i cosifica a la dona i la dona es veu esclavitzada per les seves capacitats reproductives.

Seguint amb Lerner (1990), les dones depenien totalment dels homes i eren ells qui decidien la classe social d'aquestes. És a dir, que segons les seves conductes sexuals els homes podien categoritzar-les en una classe social més o menys elevada. Com s'ha explicat anteriorment, amb la prostitució, les dones no depenien de cap marit i no s'havien d'esclavitzar davant d'aquest. Així doncs algunes dones van "escollir" aquest camí, ja que almenys tenien una independència que amb l'espòs era impossible d'aconseguir.

En aquest punt, el patriarcat es va veure amenaçat per un grup de dones que podien tenir un cert nivell d'autonomia, a partir d'aquí doncs, va néixer l'estigma i conseqüentment la divisió entre les dones, que es distingeixen socialment com a respectables (esposes), i pertanyien a una classe social alta, i les no respectables (prostitutes, solteres, lesbianes, etc.) que pertanyen la classe social més baixa.

El sistema patriarcal per tant, castigava a totes aquelles dones que no s'implicaven en l'àmbit familiar i recompensava a les que si s'implicaven. D'aquesta manera s'assegurava que cap dona escollís l'opció de la prostitució, però realment es creava un sistema encara més repressiu per a totes elles, en esborrar una opció de vida de les dues que tenien.

Lerner (1990), assenyala que el sistema patriarcal no podria existir si només els homes li donen suport a aquest, és necessària doncs la cooperació de la dona. La inculcació dels rols de gènere, la no educació, les confrontacions entre elles en dividir-les en respectables i no respectables, la repressió, coacció, discriminació, etc. van fer possible aquesta cooperació.

2.7. Comparació: Suècia, Holanda

Segons Boza, E. (2019) l'estratègia que utilitza Espanya sobre la prostitució és d'alegalitat. De fet, la legislació sobre la prostitució varia enormement a tot el món, i fins i tot en el context de la Unió Europea, on existeixen lleis contradictòries que van des de l'abolicionisme fins un sistema de regulació d'aquest mercat.

Un cop arribats a aquest punt, es coneixeran les contraposades estratègies que s'utilitzen en els diversos països. En aquest cas s'ha escollit Suècia, pel seu model abolicionista i Holanda, pel seu model regulacionista.

En aquest apartat, es planteja conèixer com són les condicions de vida i laborals de les dones que exerceixen la prostitució segons si viuen a Suècia o Holanda. També saber en quin d'aquests països estan més o menys marginades, i per últim, saber en quin model ha augmentat més el tràfic de persones i la prostitució voluntària.

El **sistema suec** pretén abolir la prostitució. De fet, va ser el primer del món en implementar aquest model. Tal com s'exposa a la pàgina web *Mujeres en Igualdad* (2014) la llei sueca de la prostitució va entrar en vigor el 1999, després que el govern progressista i feminista obrís un ampli debat social que es va allargar durant 20 anys fins a obtenir els millors resultats possibles. El debat el van protagonitzar els grups de dones sueques.

Suècia busca abolir la prostitució mitjançant la Llei de Compra de Sexe. Segons Embrechts (2017) la llei, il·legalitza tota classe de prostitució, però només persegueix als clients i als proxenetes amb multes i penes de presó, sense criminalitzar a les prostitutes, ja que es considera la prostitució com una forma de violència de gènere. Segons l'autora, amb la Llei de Compra de Sexe no s'ha arribat a l'abolició, però estan una mica més a prop. De fet, el tràfic de persones ha disminuït al país, hi ha menys prostitutes i clients que les freqüenten (abans de l'entrada en vigor de la llei 1 de cada 8 homes utilitzava serveis de prostitució i dues dècades més tard ha disminuït a 1 de cada 13).

Tot i que les autores Heim i Monfort (2005) estan d'acord amb les dades assenyalades anteriorment, no mostren la mateixa simpatia cap a la Llei de Compra de Sexe, ja que tot i que la prostitució de carrer pràcticament ha desaparegut, s'han trobat nous escenaris per a la prostitució, entre ells els hotels. Amb aquestes mateixes dades també coincideixen Dodillet i Östergren (2011) i afegixen que tot i que la llei marca un camí, el negoci de la prostitució en busca uns altres: la clandestinitat i el consum a l'estranger. Aquest doncs, és el principal motiu de controvèrsia en l'aplicació del model abolicionista.

Les organitzacions més prestigioses que s'han afegit a la crítica del model abolicionista són l'ONU i Amnistia Internacional. En el cas d'Amnistia Internacional (2016), tal com mostra la pàgina web oficial, fa una crida als governs perquè garanteixin la reducció dels danys als i les treballadors/es sexuals i recomanen que no es castigui el treball sexual voluntari inclòs la compra i l'oferiment de serveis sexuals. Argumenten que si existeix algun tipus de penalització, l'estigma cap a la prostituta augmentaria, i aquest li generaria més inseguretat i desprotecció.

Posició similar la de l'ONU, que durant anys ha treballat per la descriminalització de la prostitució com a suposada mesura per aturar l'explotació sexual. L'ONU doncs, critica el model nòrdic, abolicionista, ja que considera que aquest model només fa que empitjorar la situació de les prostitutes, que estan situades al marge de la llei. Malgrat que no defensen la prostitució, l'abolicionisme només fa que aquestes s'amaguin, dificultant que aquestes rebin ajut.

Com s'ha vist, aquestes dues organitzacions tant prestigioses fan una crítica als models nòrdics, per ser abolicionistes. Entenen doncs, que defensen el model regulacionista, perquè segons l'ONU i Amnistia Internacional si es normalitza la prostitució desapareixeria l'estigma i a més a més les prostitutes estarien protegides per l'estat. Seguidament veurem si és el que ha passat a Holanda:

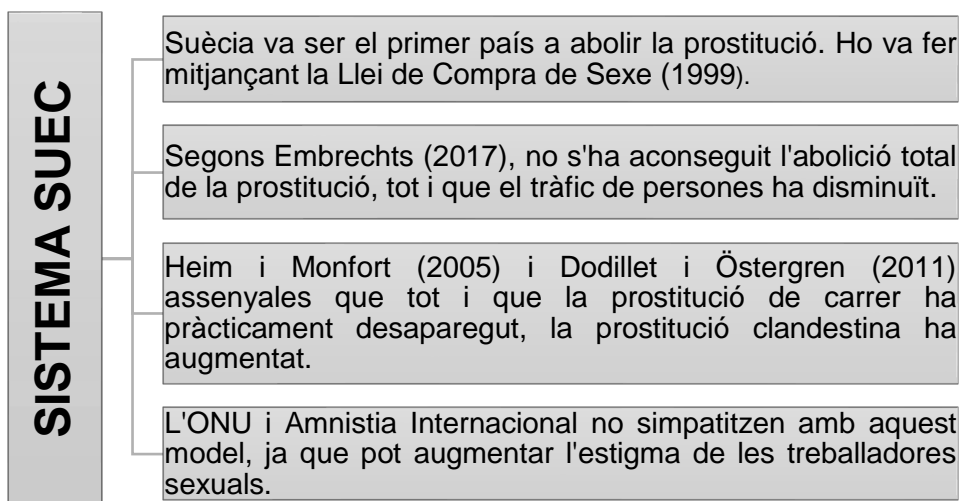
El **sistema holandès** va ser el primer país que va optar pel model regulacionista, ho va fer mitjançant la Llei d'Octubre del 2000 i amb la derogació de la llei que prohibia els bordells. Els objectius d'aquest canvi van ser acabar amb el tràfic de persones i garantir drets a les dones que opten per exercir la prostitució de manera voluntària. De fet, Boza (2017) defensa la regularització, ja que considera que d'aquesta manera les persones que estiguin exercint la prostitució tindran els mateixos drets que qualsevol altre ciutadà. També creu que a partir de la legalització es pot acabar controlant el tràfic de persones i protegint a les menors d'edat dels abusos sexuals. Algunes de les mesures que s'han dut a terme a Holanda per tal d'assolir aquests objectius són: prohibir l'exercici de la professió a menors de 21 anys, en comptes dels 18 anys, i endurir les penalitzacions als proxenetes que no segueixen la llei.

Tot i això, Prats (2018), coincideix en el fet que no és el que ha passat, sinó el contrari. De fet, el tràfic de persones ha augmentat, com també l'explotació sexual infantil. Prats (2018) i Heim i Monfort (2005) afirmen que a Holanda hi ha entre 20.000 i 30.000 dones prostituïdes, i dos terços d'aquestes són estrangeres. A més a més, entre el 50 i el 90% d'elles són víctimes del tràfic de persones. En el cas de l'explotació infantil l'any 2005 era del 5% i en tan sols cinc anys més tard ha augmentat fins a un 15%.

Per altra banda, les autores expliquen que amb l'entrada en vigor de la llei del 2000 les prostitutes tindran els mateixos drets laborals que qualsevol altre treballador: "pensió d'invalidesa, accés a les pensions, dret a un treball just i igualitari, lliure d'explotació, estigmatització i discriminació, i dret a organitzar-se per protegir els seus interessos" (Heim i Monfort, 2005).

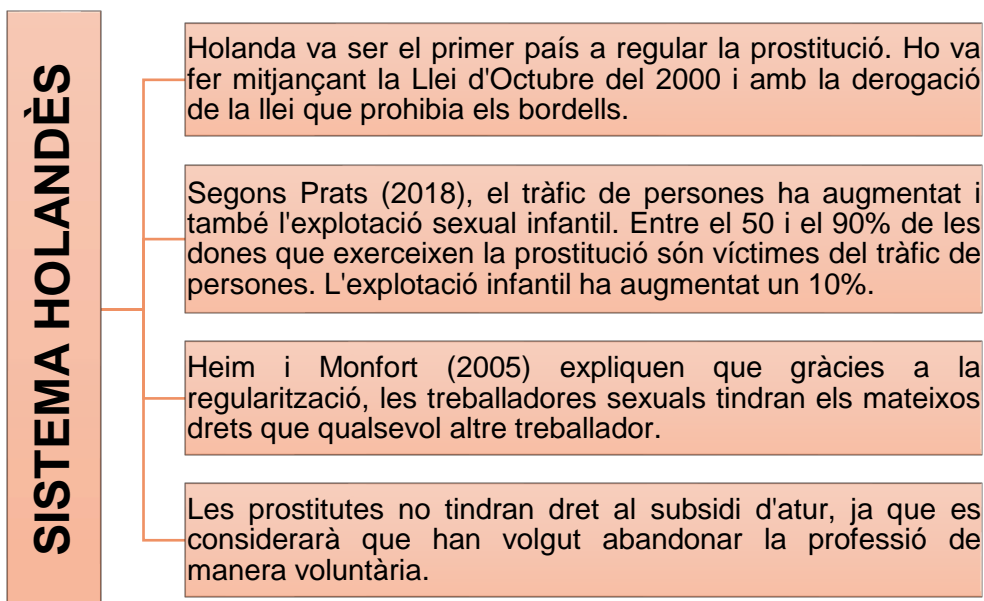
Malgrat aquests fets, Heim i Monfort (2005) i les autores Gay, Otazo i Sanz (2003) coincideixen en que les dones que exerceixen la prostitució a Holanda, tot i que tenen Seguretat Social, no rebran el subsidi d'atur si deixen la prostitució, ja que es considera que han volgut abandonar-la de manera voluntària. Aquestes també estan obligades a pagar impostos, com qualsevol altre treballador. Les autores afirmen que el país no ha aconseguit el seu objectiu: acabar amb el tràfic de persones.

Figura 3. Sistema suec

Font: Elaboració pròpia

Figura 4: Sistema holandès

Font: Elaboració pròpia

2.8. El paper de l'Educador/a Social en l'àmbit de la prostitució:

Les persones que exerceixen la prostitució pateixen una situació de vulnerabilitat i per tant formen part d'un dels col·lectius objecte del treball de les educadores i els educadors socials.

El segon principi del Codi Deontològic de l'educador i l'educadora socials (ASEDES, 2007), anomenat principi de respecte pels subjectes de l'acció socioeducativa, ens assenyala que l'educador social: "actuarà en interès de les persones amb què treballa i respectarà la seva autonomia i llibertat. Aquest principi es fonamenta en el respecte per la dignitat i en el principi de professionalitat descrit en aquest codi". (Codi Deontològic, 2007, p.24)

Aquest principi argumenta que el professional no ha d'imposar la seva ideologia en l'acompanyament de la persona. Cal doncs, que els objectius siguin respectar la llibertat i els interessos de l'individu, deixant al marge la nostra forma de pensar. És a dir, es pot estar en contra o a favor de la prostitució i treballar amb persones (equip de professionals o usuaris) que tinguin un altre pensament. És per aquest motiu que cal deixar al marge, en l'àmbit professional, les creences. La imposició pot provocar que la persona rebutgi l'ajut i fins i tot que la perjudiquem. Per tant, la tasca de l'Educador Social és donar suport però mai obligar.

Pel que fa al cinquè principi, anomenat Acció Socioeducativa, la nostra tasca és: "la creació d'una relació educativa que faciliti a la persona ser protagonista de la seva pròpia vida". (Codi Deontològic, 2007, p. 25)

Per tant, segons l'article, és vital que els professionals siguin capaços d'oferir les eines necessàries a les dones que exerceixen la prostitució per tal d'ajudar-les a descobrir que la seva vida pot tenir un sentit, amb objectius i metes a assolir. Millorar la seva formació acadèmica, conèixer les seves capacitats i habilitats, saber gestionar les seves emocions, establir una bona xarxa social, entre d'altres, podran ajudar a assolir aquest principi.

En el Codi Deontològic també s'esmenten una sèrie d'articles normatius: "Article 5. Haurà de conèixer la situació concreta de l'entorn més proper, sigui una família o un grup, tant si l'acció socioeducativa s'hi duu a terme en conjunt, com si es produeix amb algun dels seus membres". (Codi Deontològic, 2007, p. 28)

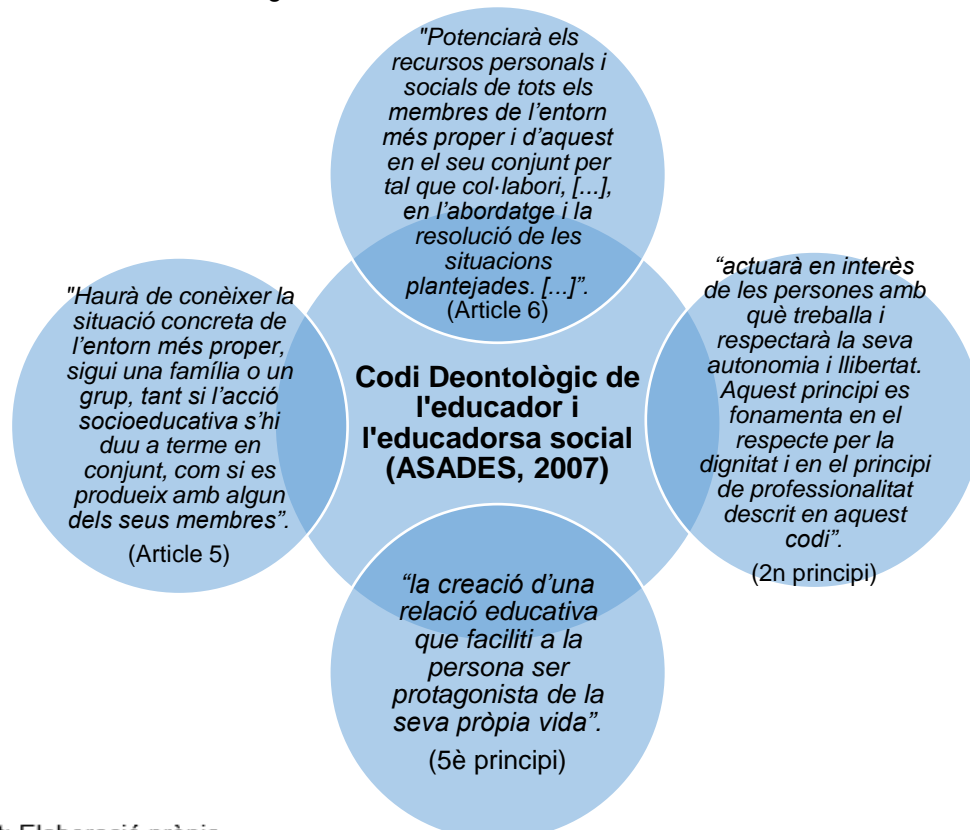
Aquest article recalca la importància que els educadors socials coneguem l'entorn de les persones que acompanyem. Per tant, en el cas de la prostitució, l'educador/a social té l'obligació de conèixer la situació de la dona que es troba en situació de prostitució. No serà fàcil perquè probablement són dones molt aïllades, especialment si són dones migrants, com ho són la majoria (Fundació SCHELLES, 2012).

Segons l'article, conèixer el cercle d'amistats, la família, si en té, sempre amb el seu consentiment, pot ser de gran utilitat per conèixer millor les seves circumstàncies i a partir d'aquí saber com poder comptar amb ells per millorar la situació de la persona.

El Codi Deontològic (2007) defineix:

Article 6. Potenciarà els recursos personals i socials de tots els membres de l'entorn més proper i d'aquest en el seu conjunt per tal que col·labori, en la mesura de les seves possibilitats, en l'abordatge i la resolució de les situacions plantejades. En aquest sentit, coneixerà les xarxes i serveis comunitaris que puguin complementar la seva tasca, així com la forma d'activar-los i complementar-los amb el treball que estigui realitzant". (p. 28)

Figura 5. El Codi Deontològic de l'educador i l'educadora social

En la mateixa línia que l'apartat anterior, aquí es posa de manifest que la tasca de l'Educador Social no pot caminar sola, sinó que forma part d'un conjunt de serveis centrats en la persona. Aquí podem parlar de coordinació amb altres serveis i treball en xarxa per aconseguir ajuts econòmics i beques escolars, si té fills, recursos per formació professional, grups de suport emocional per a dones prostitutes, etc.

De fet, Manteca i Rosario (2014) exposen que la figura de l'educador social en l'àmbit de la prostitució és totalment necessària, però també la figura de l'integrador/a, el treballador/a social i el pedagog/a. De fet, aquests professionals han de ser capaços d'analitzar i entendre l'entorn, les persones que el formen i les necessitats que aquestes presenten. Sense aquesta capacitat la funció del professional no tindria sentit.

Una de les altres competències de les quals parla l'autora és el pensament crític. Un/a professional, integrador/a, educador/a social o pedagog/a, ha de poder reflexionar sobre els successos, les problemàtiques, necessitats i objectius que pugui tenir una dona que ha exercit o que està exercint la prostitució, pensant en els beneficis d'elles i no en els propis.

Per tal de dur a terme un treball complet i elaborat amb les dones prostituïdes també és necessari tenir una escolta activa, és a dir escoltar-les, ser flexibles i escoltar noves idees i propostes. Per tant, escoltar-les i anar modificant i adaptant la proposta d'actuació que tinguin elaborada, segons les aportacions que transmetin, és el primer pas per fer-les visibles.

Les autores Payá, Ayuste i Rubio (2015) expliquen en el seu article la importància de dur a terme estratègies perquè els mateixos professionals vencin els estereotips, prejudicis i les mirades victimitzadores. De fet, la majoria d'aquestes dones són immigrants pobres i aquests factors pot condicionar inconscientment als professionals que treballin amb les dones (Fundació SCHELLES, 2012). Segons l'autora, per tant, cal abordar aquesta problemàtica a través d'estratègies que ajudin als professionals a deseducar-se.

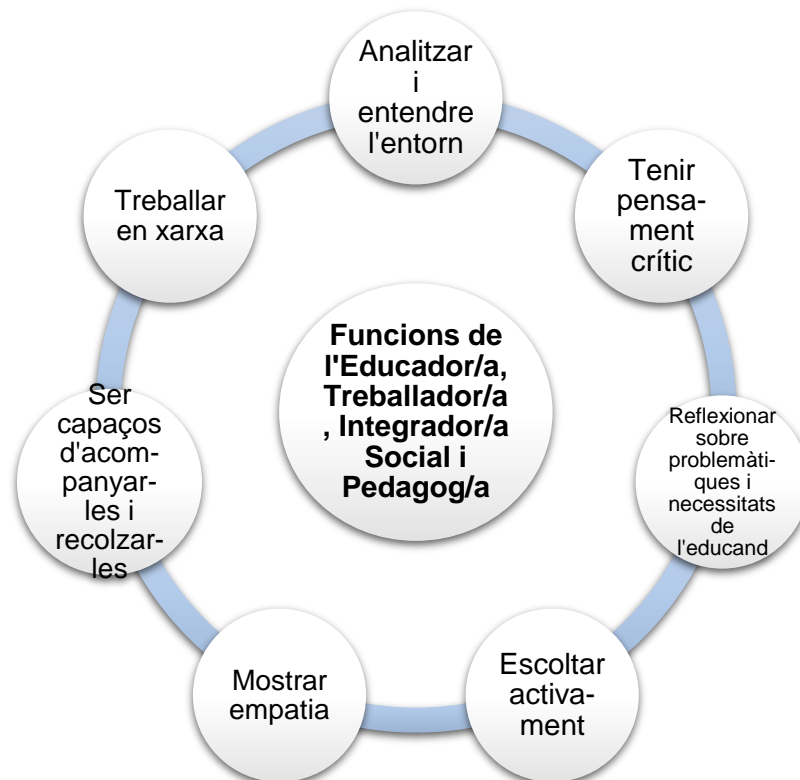
Payá, Ayuste i Rubio (2015), també remarquen la importància de dur a terme un tracte individualitzat per a cada dona, mostrant-se empàtic i obert a escoltar-la. D'aquesta manera, els professionals es podran adonar de les seves fortaleces i seran capaces de treballar-les i potenciar-les. Així doncs, les expectatives de les dones que exerceixen la prostitució es podran expandir, millorant la seva autoestima i autoconcepte. Seguint

aquesta estratègia les usuàries podran millorar la seva autonomia i podran adquirir noves responsabilitats, aquests són conceptes claus per a la resiliència d'una persona.

Ambdues autores remarquen la importància de què el/la pedagog/a, educador/a i treballador/a social domini diverses llengües, en especial l'anglès. De fet, Payá, Ayuste i Rubio (2015), ens expliquen que la majoria de dones que exerceixen la prostitució són immigrants, pobres i amb un nivell d'estudis molt baix. Per tant, és vital que els professionals puguin comunicar-se amb elles. Sense comunicació és pràcticament impossible entendre amb profunditat les dificultats que tenen i les seves necessitats, per tant no les podrien ajudar.

Per concloure cal afegir que ambdues autores també coincideixen en el fet que cal que els diversos professionals es comuniquin i facin un treball en xarxa, d'aquesta manera podran dur a terme una de les funcions més importants, que és ser capaç d'acompanyar i recolzar-les. Payá, Ayuste i Rubio (2015) exposen que les dones responen d'una manera molt positiva a la labor dels professionals, perquè se senten importants per algú i saben que algú les recolzarà i acompanyarà en moments complicats on necessiten ajuda.

Figura 6. Funcions de l'Educador/a, Treballador/a, Integrador/a Social i Pedagog/a

Font: Elaboració pròpia

2.9. Recursos i serveis:

A Espanya existeixen diverses entitats i organitzacions amb l'objectiu d'ajudar a les dones que es troben o s'han trobat mai exercint la prostitució. En les diverses pàgines web (AMPRAMP, 2021; CAP, 2021; *Comisión para la Investigación de Malos Tratos a Mujeres*, 2021; ACLAD, 2020; APIP-ACAM, 2020; CATS, 2021; ABITS, 2021) es pot observar que, malgrat que l'objectiu de cada entitat és el mateix, la forma d'assolir-lo, és contrària, ja que algunes entitats creuen que la millor manera d'ajudar a les dones és abolint la prostitució i l'altre regulant-la.

Així doncs, les entitats que es presenten a continuació estan classificades segons si el seu objectiu és de caràcter abolicionista o regulacionista. Les tres primeres: APRAMP, CAP i la *Comisión para la Investigación de Malos Tratos a Mujeres* lluiten per l'abolició de la prostitució. La quarta i cinquena associació, anomenades ACLAD i APIP-ACAM no mostren la seva posició al respecte i finalment, les dues últimes associacions: CATS i ABITS, lluiten per legalitzar la prostitució.

Una de les entitats més reconegudes que busca l'abolició de la prostitució és APRAMP: ***Asociación para la Prevención, Reinserción y Atención a la Mujer Prostituida*** (2021). Aquesta associació lluita per promoure i defensar els drets de les persones que pateixen explotació sexual i són víctimes del tràfic de persones, per tal d'oferir-les una altra alternativa de vida. A més a més, APRAMP considera que la prostitució, és una forma de violència de gènere i d'esclavitud, on l'home sotmet, deshumanitza i cosifica a la dona prostituïda. L'entitat doncs, du a terme diferents estratègies per garantir la protecció, la llibertat i la resiliència d'elles. A la seva pàgina web, es pot observar que APRAMP ofereix atenció a emergències, a través d'un número de telèfon operatiu cada dia de l'any les 24 hores del dia. A més a més, ofereix pisos d'estances breus i suport en la recerca de feina, entre altres accions.

Una altra associació que busca acabar amb la prostitució i que es declara abolicionista és CAP: ***Coalició per l'Abolició de la Prostitució*** (2021). El seu principal objectiu és que s'adoptin mesures polítiques abolicionistes a nivell nacional i internacional. Per tal d'aconseguir-ho CAP ha dut a terme diferents actuacions, entre elles el treball en xarxa i la coordinació per tal de sensibilitzar la política pública. D'aquesta manera, els resultats que s'esperen obtenir són la descriminalització de les persones prostituïdes, la seva protecció, la penalització als proxenetes i als clients.

Una altra organització és l'anomenada **Comisión para la Investigación de Malos Tratos a Mujeres** (2021). Aquesta també vol combatre l'explotació sexual i el tràfic de persones. El programa que dur a terme l'entitat per assolir els seus reptes s'anomena Alternativa i es basa en el fet que l'equip de professionals acompanyi, assessori, informi i tingui contacte freqüentment amb les dones. També ofereixen serveis en l'àmbit jurídic, sanitari, social i formatiu.

Asociación Ciudadana de Lucha contra la Droga, ACLAD (2020), és una altra organització sense ànim de lucre. Aquesta entitat busca promoure la salut d'aquelles persones que pateixen exclusió social i sensibilitzar a la població i els mateixos professionals sobre la situació d'aquest col·lectiu. Així doncs, destinen els seus recursos en la realització de programes destinats a col·lectius vulnerables, com per exemple: a persones addictes, amb malalties VIH o SIDA, a persones que exerceixen la prostitució i a les dones. En el cas del programa de la prostitució, aquest tracte de dur a terme accions de caràcter preventiu i motivacional. Per exemple, a les usuàries se les ofereix assistència sanitària per tal que es realitzin proves de detecció de malalties de transmissió sexual, proves d'embarassos, entre d'altres. Les intervencions dels professionals es duen a terme als llocs on s'exerceix la prostitució: a clubs, el carrer, locals, pisos...

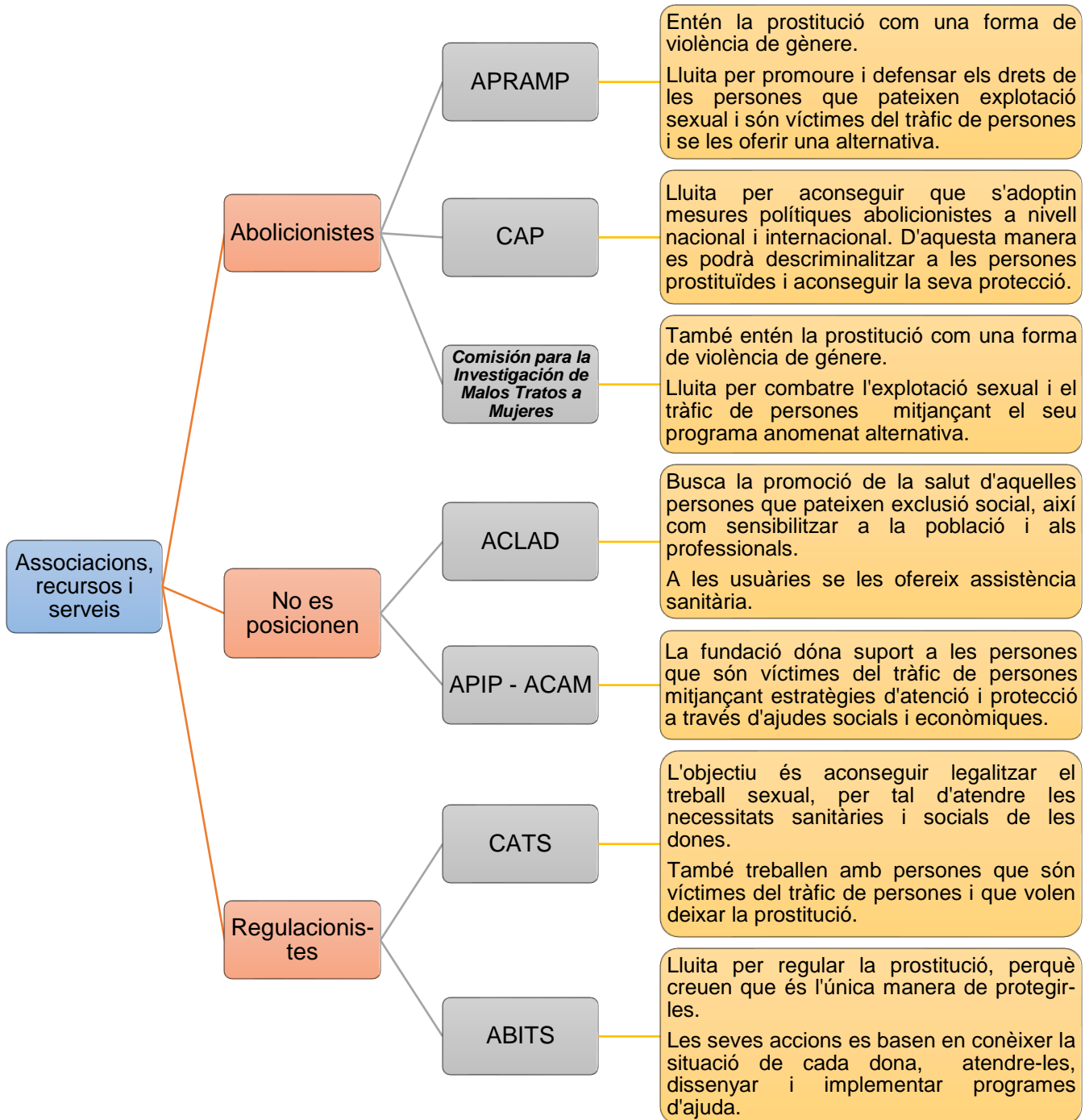
La fundació **Asociación para la Promoción e Inserción Profesional** i l'**Asociación Cívica de Ayuda Mutua** (2020) APIP - ACAM, és una fundació que pretén donar resposta a les necessitats dels col·lectius vulnerables per dependència física, psíquica o també per necessitats econòmiques, intentant protegir els seus drets fonamentals. Per tant, un dels grups de persones a les quals la fundació dona suport és a les persones que són víctimes del tràfic de persones. Apip - acam, promou estratègies d'atenció i protecció a través d'ajudes socials i econòmiques. També les formen i els hi donen suport per integrar-les en el món laboral.

L'associació CATS, **Comité de Apoyo a las Trabajadoras del Sexo** (2021), és una entitat feminista que busca promoure i defensar els drets de les persones que exerceixen la prostitució, per tant és una associació que busca regular el treball sexual. El fi de la creació d'aquesta associació és que l'Estat reconegui els drets de les treballadores sexuals, per tal d'atendre a les seves necessitats sanitàries i socials, que avui en dia encara no es troben cobertes. També fan una labor amb les persones que han sigut víctimes del tràfic de persones i amb persones que volen deixar la prostitució

per buscar una altra feina. A nivell social, també busquen sensibilitzar a la ciutadania per tal que les deixin d'estigmatitzar i criminalitzar. Les accions i estratègies que realitza l'entitat són primerament, acudir setmanalment als llocs de prostitució per tal d'informar-les sobre els serveis de l'associació i també els hi ofereixen suport. A l'oficina de CATS també treballen per donar resposta a les demandes de les treballadores sexuals i finalment, ofereixen un servei d'atenció telefònica d'urgències operatiu cada dia i hores de l'any.

Per acabar, ABITS: ***Atención a las mujeres cis y trans trabajadoras del sexo*** (2021), és una organització que busca atendre a les dones cis i transexuals que exerceixin la prostitució a Barcelona. Aquesta entitat també lluita per la regulació de la prostitució, ja que opinen que només d'aquesta manera estaran protegides les dones que estan exercint la prostitució. Les accions que realitza l'entitat es basen a conèixer la situació de la usuària, atendre a les dones que exerceixen la prostitució al carrer i a llocs tancats. També dissenya i implementa programes per ajudar a les dones a integrar-se al món laboral així com fan la detecció de dones víctimes del tràfic de persones. Per últim, fan un treball en xarxa en l'àmbit comunitari i institucional.

Figura 7. Associacions, recursos i serveis

Font: Elaboració pròpia

3. Metodologia:

3.1. Hipòtesi:

- La situació d'alegalitat a l'Estat Espanyol de les dones que exerceixen la prostitució, genera desemparament i desprotecció.
- La legalització no és la solució per acabar amb la desprotecció de la dona que exerceix la prostitució.

3.2. Objectiu general:

- Conèixer la realitat de les dones que exerceixen la prostitució a l'Estat Espanyol.

3.3. Objectius específics:

- Analitzar la literatura científica existent relacionada amb la prostitució i l'educació social
- Conèixer l'opinió de la població catalana i espanyola sobre la prostitució.
- Estudiar els discursos i paradigmes de la prostitució en l'Estat Espanyol
- Identificar les necessitats de les dones que exerceixen la prostitució a l'Estat Espanyol.

3.4. Disseny de la investigació:

El següent treball és de Recerca Aplicada. El propòsit d'aquest es basa en complir un seguit d'objectius, respondre preguntes d'investigació i posar a prova les hipòtesis plantejades.

Tenint en compte les indicacions d'Hernández, Fernández i Baptista (2014), el disseny de la investigació d'aquest treball és no experimental, ja que no busca intervenir o posar en pràctica els coneixements, teories o paradigmes redactats i transaccional i transversal, ja que recollirà dades en un únic moment.

3.5. Enfocament de la investigació:

El següent Treball Final de Grau tindrà un enfocament de caràcter mixt, és a dir quantitatiu, mitjançant la realització d'enquestes, i també qualitatiu, mitjançant entrevistes. Aquesta és la millor manera per assolir els meus objectius i la meva hipòtesi.

Tal com diu Sánchez (2015), el mètode mixt permet tenir una visió més completa de la realitat. Com que es tenen en compte dos tipus de mirades, la qualitativa i la quantitativa, els coneixements que s'obtenen són més complets, perquè les debilitats d'un model són complementats amb les fortaleces de l'altre.

Així doncs, per tal de fer el treball de la manera més realista, completa i detallada, veig convenient utilitzar el mètode mixt.

3.6. Aspectes ètics de la recerca:

Aquesta recerca s'ha fet seguint els principis ètics que es van establir a la Declaració de Helsinki (1964), aprovada per primer cop a la capital finesa per l'Associació Mèdica Mundial (WMA) i per l'Informe Belmont (1978) "Principis ètics i pautes per a la protecció dels éssers humans en la investigació". Tot i que aquests informes es van fer per protegir els éssers humans contra els abusos de la investigació mèdica, la investigació social també ha d'estar guiada per uns principis ètics. Entre ells, el respecte a les persones participants, la beneficència i la justícia.

En aquest sentit, s'ha mantingut un comportament ètic cap als subjectes participants, s'ha comptat amb el consentiment informat de totes elles i s'ha expressat el respecte a la confidencialitat. Un altre principi ètic que s'ha seguit és que aquesta recerca estigui encaminada a millorar la justícia i el benestar social.

3.7. Fases:

FASE 0:

- Objectiu específic: Analitzar la literatura científica existent relacionada amb la prostitució i l'educació social
- Mostra:
 - Criteris d'inclusió: llibres, articles, reportatges que tractin la temàtica de la prostitució. Les paraules claus que he utilitzat han estat: dones, prostitució, treball sexual, tràfic de persones, patriarcat, abolicionisme i regulacionisme.
 - Criteris d'exclusió: Novel·les sobre la prostitució.
 - Mostreig: No probabilística, ja que és el mateix autor qui decideix amb el que prefereix informar-se.
- Instrument: Revisió documental
- Eines pel processament de les dades:
 - Microsoft Word

FASE 1:

- Objectiu específic: Conèixer l'opinió de la població catalana i espanyola sobre la prostitució.
- Mostra:
 - Criteris d'inclusió: L'enquesta és anònima i oberta a qualsevol persona que vulgui participar.
 - Criteris d'exclusió: No poden participar les persones menors de 18 anys i les que no entenen l'espanyol, ja que l'enquesta està escrita en aquest idioma.
 - Mostreig: Probabilística, ja que no es pot escollir qui participa.
- Instrument de recollida de dades: Enquestes realitzades per l'autora, tenint en compte les indicacions d'Hernández, Fernández i Baptista (2014)
 - Orlor (2010) defineix l'enquesta com: "una tècnica que permet rellevar moltes propietats referides a molts individus, i permet recollir dades sobre actitud, creences i opinions." (Orlor, 2011, p. 216)

Es basarà en l'estadística descriptiva, ja que presentaré la informació recaptada mitjançant gràfics, taules, etc.

Aquesta s'expandirà de manera *on-line* i estarà formada per 23 preguntes. Dues d'aquestes seran obertes i les restants seran preguntes tancades. Les preguntes obertes no seran obligatòries, en canvi totes les preguntes tancades ho seran. D'aquesta manera hi haurà menys possibilitats que cap persona abandoni el qüestionari. A més a més, en les preguntes tancades només es podrà respondre una opció.

- Eines pel processament de dades: Les eines que utilitzaré per processar tota la informació recollida en l'enquesta seran:
 - Les Enquestes de *Google*.
 - Microsoft Office Excel.

FASE 2:

- Objectiu específic: Estudiar els discursos i paradigmes de la prostitució en l'Estat Espanyol
- Mostra:
 - Criteris d'inclusió: Dones expertes en la temàtica de la prostitució (periodistes, professors d'universitat, activistes, educadors socials...)
 - Criteris d'exclusió: Homes
 - Mostreig: No probabilística, ja que el mateix autor pot escollir qui participa.
- Instrument de recollida de dades: Entrevistes semiestructurades a 7 professionals. Les entrevistes seran d'estadística analítica, perquè buscaré treure conclusions a partir de tota la informació obtinguda. Les entrevistes adreçades als professionals tindran les mateixes qüestions per poder comparar les diferents opinions.
 - Folguieras (2016) defineix l'entrevista semiestructurada, la que s'utilitzarà en el treball, de la següent manera:

En la entrevista semiestructurada también se decide de antemano qué tipo de información se requiere y en base a ello – de igual forma- se establece un guion de preguntas. No obstante, las cuestiones se elaboran de forma abierta lo que permite recoger información más rica y con más matices que en la entrevista estructurada. En la entrevista semiestructurada es esencial que el entrevistador tenga una actitud abierta y flexible para poder ir

saltando de pregunta según las respuestas que se vayan dando o, inclusive, incorporar alguna nueva cuestión a partir de las respuestas dadas por la persona entrevistada. (p. 3)

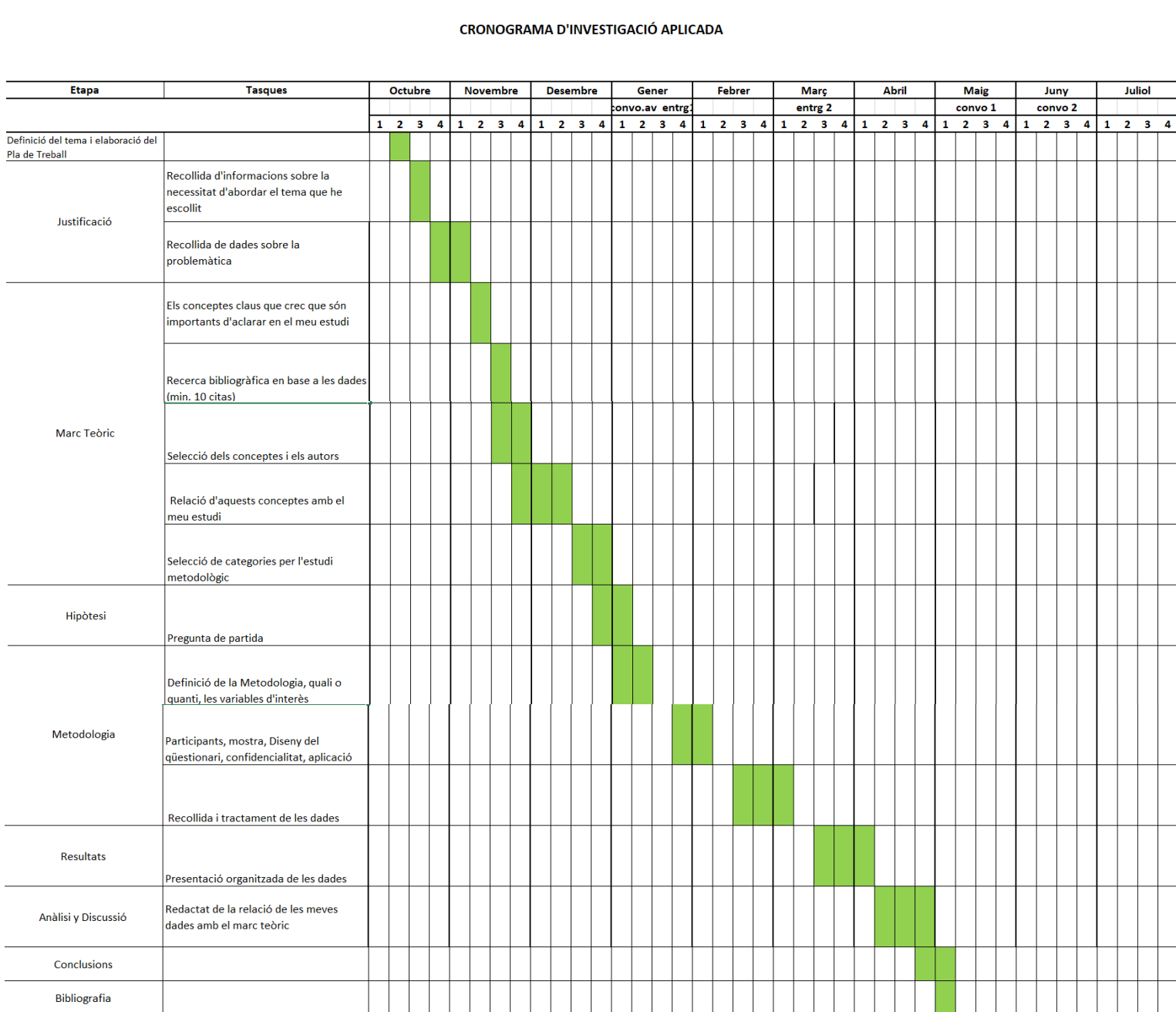
- Eines pel processament de dades: Les eines que utilitzaré per processar tota la informació recollida en les entrevistes seran:
 - Microsoft Excel
 - Document sobre el consentiment informat.
 - Transcripció.

FASE 3:

- Objectiu específic: Identificar les necessitats de les dones que exerceixen la prostitució a l'Estat Espanyol.
- Mostra:
 - Criteris d'inclusió: Dones que han exercit la prostitució.
 - Criteris d'exclusió: Homes que han exercit la prostitució.
 - Mostreig: No probabilística, ja que el mateix autor pot escollir qui participa.
- Instrument: Entrevista a 1 dona que ha sigut víctima del tràfic de persones. L'entrevista serà estadística analítica, perquè buscaré treure conclusions a partir de tota la informació obtinguda.
- Eines pel processament de dades: Les eines que utilitzaré per processar tota la informació recollida en les entrevistes seran:
 - Document sobre el consentiment informat.

3.8. Cronograma:

Figura 8: Cronograma d'Investigació Aplicada

Font: Elaboració pròpia

4. Resultats:

4.1. Fase 0:

L'objectiu proposat en aquesta fase, va ser: **analitzar la literatura científica existent relacionada amb la prostitució i l'educació social.**

Per començar a elaborar i desenvolupar el present treball va ser necessari recol·lectar informació i llegir-la, per així entendre quina era la problemàtica i les necessitats que presentaven les dones que exerceixen la prostitució.

En aquesta fase, les lectures més destacables que es van utilitzar van ser: *18 voces abolicionistas* i *La Prostitución*. A partir de la lectura d'aquestes dues obres literàries, així com de diferents articles i reportatges s'ha pogut crear el marc teòric.

4.2. Fase 1: Anàlisi quantitatiu a través de 503 enquestes

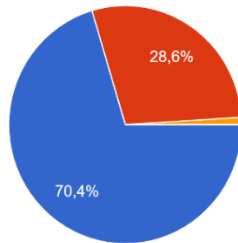
L'objectiu específic proposat va ser **conèixer l'opinió de la població catalana i espanyola sobre la prostitució.**

A continuació, es mostren les enquestes que es van realitzar a 503 persones sobre la prostitució. Aquestes van ser distribuïdes a través de diverses xarxes socials. L'enquesta va ser redactada en castellà per tal que cap persona tingués problemes a l'hora de respondre-la.

Els resultats que es mostren a través dels gràfics, seran mostrats objectivament per poder extreure conclusions posteriorment.

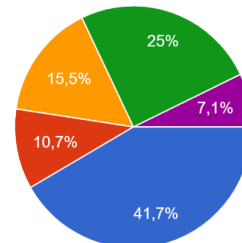
Figura 9. Género con el que te identificas Figura 10. Edat

Género con el que te identificas:
 503 respuestas

Edad:
 503 respuestas

● Mujer
 ● Hombre
 ● Otro

● 18 - 30
 ● 31 - 45
 ● 46 - 55
 ● 56 - 65
 ● Mas de 65

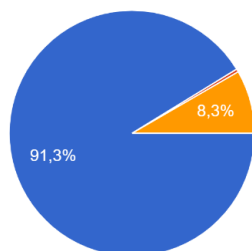
Font: Elaboració pròpia

Font: Elaboració pròpia

En les següents gràfiques, podem observar que la gran majoria de persones que van contestar el qüestionari van ser dones, malgrat que els homes van tenir les mateixes oportunitats de respondre'l. Per altra banda, també hi ha persones que no s'identifiquen ni com a homes ni com a dones, malgrat ser un percentatge molt reduït.

Figura 11. La mayoría de las prostitutas son...

La mayoría de las prostitutas son...
 503 respuestas

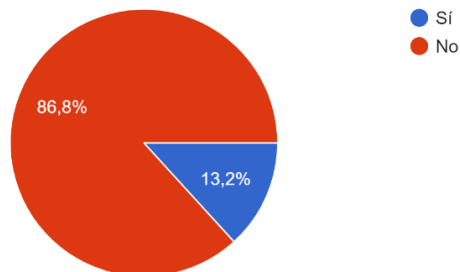
● Víctimas
 ● Pervertidas
 ● Mujeres empoderadas que hacen lo que quieren con su cuerpo

Font: Elaboració pròpia

Pel que fa a la gràfica que s'observa, el 91,3% de la mostra considera que la gran majoria de les dones que exerceixen la prostitució són víctimes. Per altra banda, hi ha un 8,3% de la població enquestada que defensa que les dones que es prostitueixen són dones empoderades. Cal tenir present també, malgrat ser un percentatge molt reduït, que el 0,4% de la mostra considera que les prostitutes són pervertides.

Figura 12. ¿Crees que la prostitución cumple una función vital para nuestra sociedad?

¿Crees que la prostitución cumple una función vital para nuestra sociedad?
503 respuestas

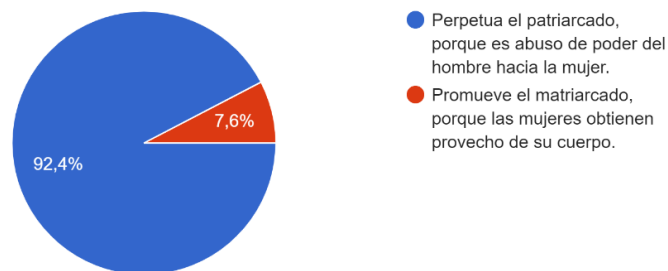

Font: Elaboració pròpia

En aquesta gràfica, també veiem una clara diferència entre ambdós percentatges. El 86,8% de la població que ha fet el qüestionari creu que la prostitució no compleix una funció vital a la nostra societat, tot i això també hi ha un 13,2% restant que defensa el contrari.

Figura 13. Considero que la prostitución

Considero que la prostitución...
503 respuestas

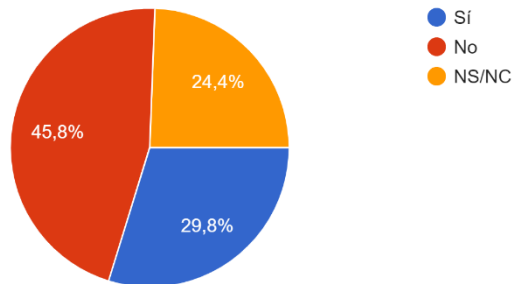

Font: Elaboració pròpia

Un cop més, en aquest gràfic la mostra creu, gairebé de manera unànime, que la prostitució promou el patriarcat. Per altra banda, i hi ha un 7,6% de la població enquestada que pensa que promou el matriarcat.

Figura 14. ¿Crees que es posible acabar con la prostitución?

¿Crees que es posible acabar con la prostitución?
503 respuestas

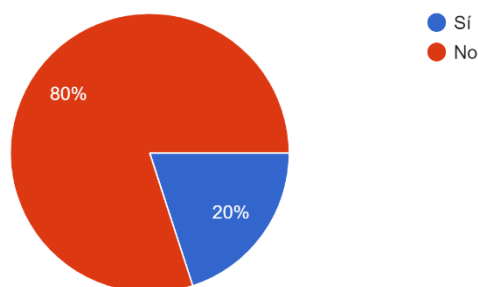

Font: Elaboració pròpia

En el present gràfic, en canvi, s'observa més controvèrsia, ja que malgrat que gairebé el 50% dels enquestats pensen que és impossible acabar amb la prostitució, també hi ha un 29,8% que considera que sí que ho és. Per últim, el 24,4% no sap o no ha volgut contestar a la qüestió.

Figura 15: ¿Crees que la prostitución es un trabajo como cualquier otro?

¿Crees que la prostitución es un trabajo como cualquier otro?
503 respuestas

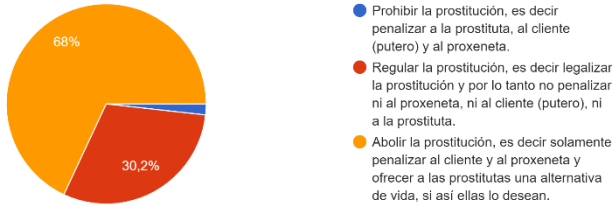

Font: Elaboració pròpia

En aquest cas, els enquestats han defensat majoritàriament que la prostitució no és una feina com qualsevol altra, malgrat aquest fet, també hi ha un 20% que opinen que la prostitució sí ho és.

Figura 16. Crees que España tendría que...

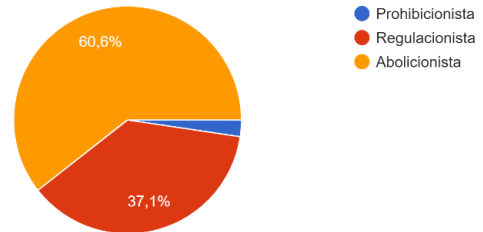
Crees que España tendría que...
503 respuestas

Font: Elaboració personal

Figura 17. ¿Qué modelo crees que puede porteger los derechos de las porstitutas?

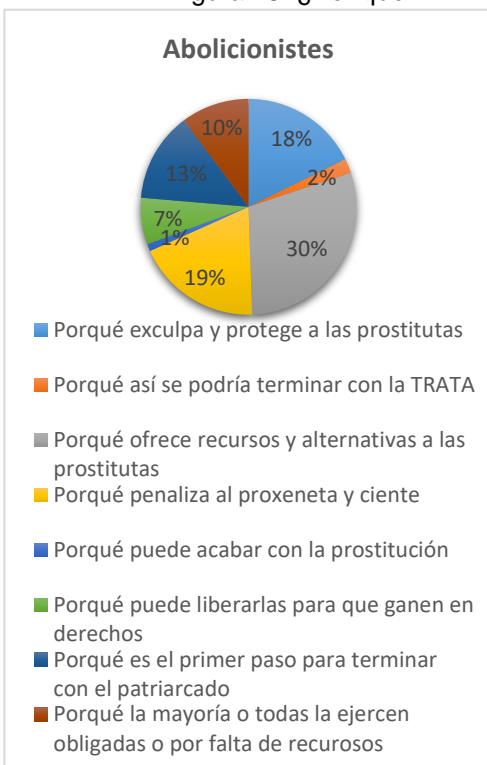
¿Qué modelo de los anteriores (prohibicionista, regulacionista, abolicionista) crees que pueden proteger y garantizar mejor los derechos de las prostitutas?
503 respuestas

Font: Elaboració personal

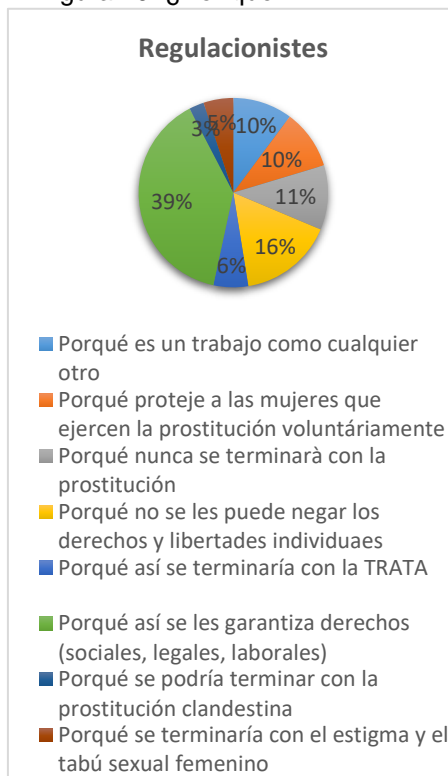
En el primer gràfic s'observa que un 68% dels enquestats pensen que Espanya hauria d'abolir la prostitució, un 30,2% creu que s'hauria de regular i per últim, gairebé un 2% defensa que s'hauria de prohibir. Per altra banda, en la segona gràfica els resultats són molt semblants, perquè un 60,6% de les persones creuen que l'abolicionisme és el model que pot protegir i garantir millor els drets de les dones que exerceixen la prostitució. No obstant això, cal adonar-se que ha perdut gairebé un 8% de representació en vers a la gràfica anterior, i aquesta s'ha repartit entre regulacionistes i prohibicionistes.

Figura 18. ¿Por qué?

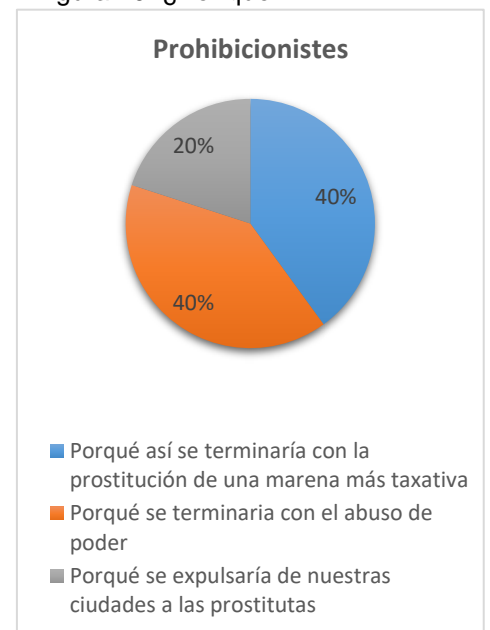
Font: Elaboració pròpia

Figura 19. ¿Por qué?

Font: Elaboració pròpia

Figura 20. ¿Por qué?

Font: Elaboració pròpia

Aquesta pregunta és oberta, i per tant, a partir de les respostes que s'havien escrit, s'han pogut classificar en aquests apartats que es mostren a les tres gràfiques.

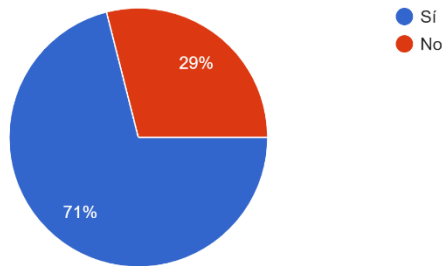
Comparant les tres il·lustracions, es pot observar que les respostes que s'han donat entre abolicionistes, regulacionistes i prohibicionistes són molt diferents. En el cas del primer gràfic, moltes de les enquestadores creuen que Espanya hauria d'abolir la prostitució perquè els hi ofereix una sortida a les prostitutes, a més a més, penalitza al proxeneta i al client i a la mateixa vegada protegeix a les prostitutes. En canvi, moltes de les defensores del regulacionisme, creuen que Espanya hauria de legalitzar la prostitució per tal que l'estat pugui garantir uns drets bàsics, com són els socials, legals i laborals. Una altra resposta bastant freqüent, i per tant ocupa el segon percentatge més elevat, és que consideren que s'hauria de legalitzar la prostitució perquè els drets individuals no s'haurien de poder negar. També cal destacar que el 2% de les abolicionistes i el 6% de les regulacionistes creuen a partir del model que defensen es podria acabar amb el tràfic de persones.

Per últim, en el cas de les persones que han defensat el prohibicionisme, s'observen dos percentatges destacats. El 40% diu que prefereix prohibir la prostitució perquè consideren que és el mètode més eficient per acabar amb ella. Un altre 40% també defensa aquest model, perquè diuen que és la millor manera per posar fi a l'abús de poder. Aquestes dues respostes són similars a algunes de les respostes que han expressat les abolicionistes, ja que també volen acabar amb la prostitució i amb l'abús de poder (d'homes cap a dones) que aquesta genera.

Per últim, el 20% de les prohibicionistes han expressat que a partir d'aquest model s'aconseguirà el seu objectiu, fer fora a les prostitutes dels barris i ciutats.

Figura 21. ¿Crees que es correcto diferenciar la prostitución entre voluntaria y forzada?

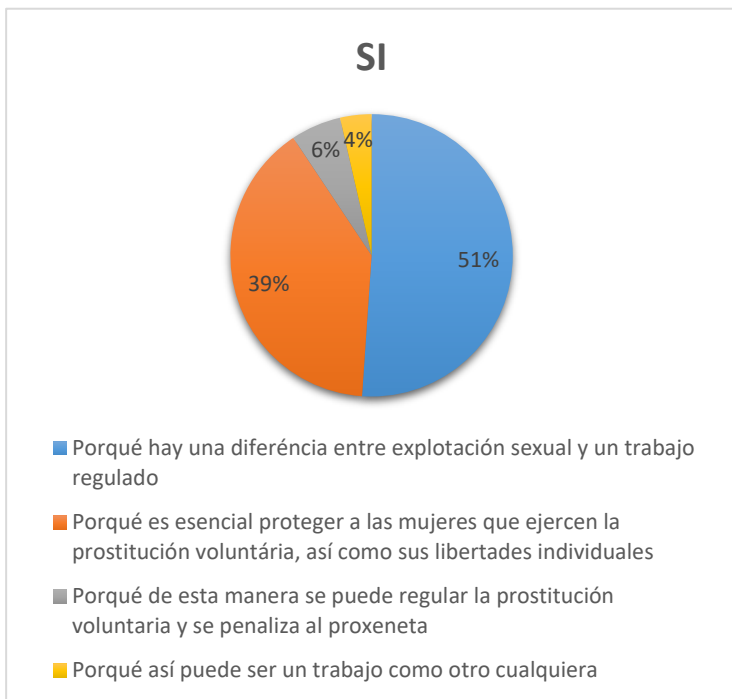
¿Crees que es correcto diferenciar la prostitución entre voluntaria y forzada (TRATA)?
 503 respuestas

Font: Elaboració pròpia

Amb aquesta qüestió la majoria dels enquestats, un 71%, estan d'acord en el fet que és important diferenciar la prostitució voluntària del tràfic de persones.

Figura 22. ¿Por qué?

Font: Elaboració pròpia

Figura 23. ¿Por qué?

Font: Elaboració pròpia

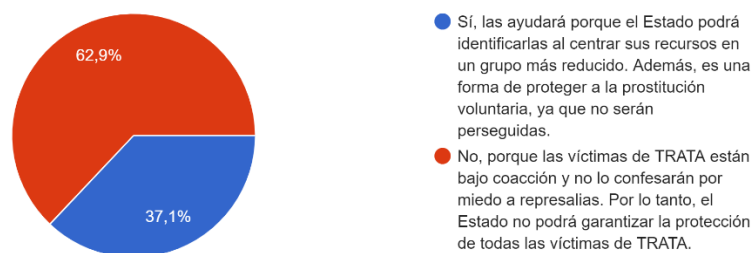
Aquesta pregunta, és la segona i última pregunta oberta. Malgrat que les opcions de resposta que es van donar van ser de sí o no, les enquestades van aprofitat per aprofundir en la seva resposta. Les respostes que es van obtenir van ser molt diferents, per tant, es van agrupar les més semblants per formar un llistat de respostes més reduïdes. D'aquesta manera, tots els participants podran ser representats per almenys, una de les respostes.

De les persones que van votar si a la pregunta anterior, el 51% creu que s'ha de diferenciar entre aquests dos tipus de prostitució perquè una és sinònim d'explotació sexual i l'altra és un treball. El segon percentatge més elevat, amb un 39%, defensa que gràcies a aquesta diferenciació es pot protegir a les dones que exerceixen la prostitució voluntària, així com els seus drets individuals. Cal esmentar que la majoria de persones que havien expressat aquesta idea eren conscients que les prostitutes que exerceixen la prostitució de manera voluntària són una minoria.

Per altra banda, el 59% de les persones que han respost no a la pregunta anterior, ho han fet perquè defensen que la prostitució mai o gairebé mai s'exerceix de manera voluntària, sinó que realment s'amaga una necessitat econòmica i per tant, no té sentit dividir-les. El 28% de les enquestades, el segon percentatge més elevat, creuen que no és correcta diferenciar-les perquè ambdues són formes d'explotació sexual de caire patriarcal.

Figura 24. ¿Crees que esta diferenciación ayuda a las víctimas de TRATA a salir de la prostitución?

¿Crees que esta diferenciación (entre voluntaria y forzada) ayuda a las víctimas de TRATA a salir de la prostitución?
503 respuestas

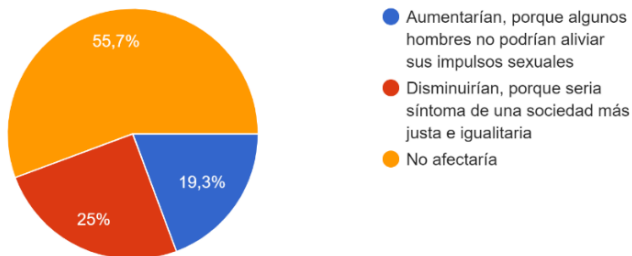
Font: Elaboració pròpia

Com s'ha vist en les gràfiques anteriors, més del 70% de les persones enquestades creuen que és correcte diferenciar la prostitució en dos tipus. Tot i això, en la present gràfica més del 60% de les persones han respost que fer aquesta divisió, entre prostitució voluntària i forçada, perjudica les víctimes del tràfic de persones.

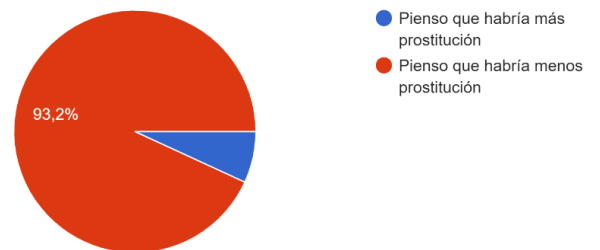
Figura 25. Sin la prostitución, las violaciones...

Figura 26. En una sociedad feminista, ¿crees que habría mas o menos prostitución?

Sin la prostitución, las violaciones...
503 respuestas

En una sociedad feminista, ¿crees que habría mas o menos prostitución?
503 respuestas

Font: Elaboració pròpia

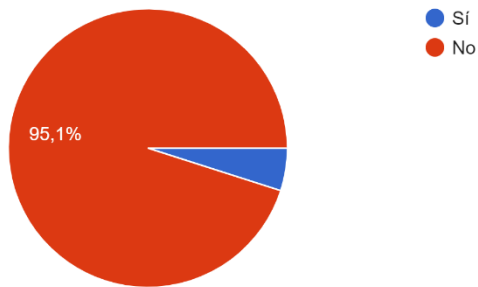
Font: Elaboració pròpia

En la primera gràfica, s'observa que el 55,7% dels enquestats consideren que la desaparició de la prostitució no afectaria el nombre de violacions que ocorren. En la gràfica també es pot observar que hi ha dos percentatges força similars. El 25% dels enquestats creuen que sense la prostitució les violacions disminuirien perquè seria símptoma d'una societat feminista. El 19,3% restant, creu que les violacions augmentarien, perquè els homes no poden reprimir els seus impulsos sexuals.

Aquests resultats són contradictoris si es té en compte la segona gràfica, on el 93,2% creuen que en una societat feminista hi hauria menys prostitució.

Figura 27. ¿Crees que la pornografía es un método educativo válido?

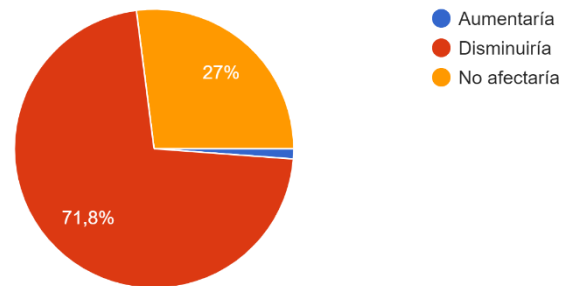
¿Crees que la pornografía es un método educativo válido?
503 respuestas

Font: Elaboració pròpia

Figura 28. Con educación sexual, la prostitución...

Con educación sexual, la prostitución...
503 respuestas

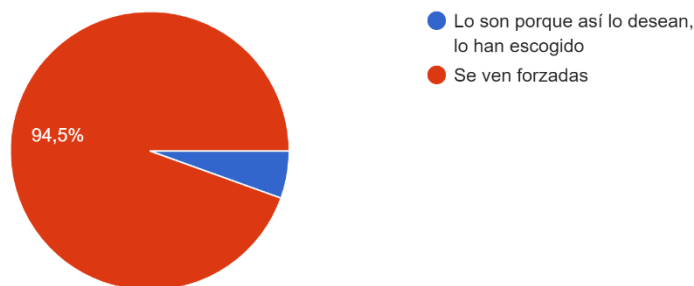

Font: Elaboració pròpia

En ambdues gràfiques s'observa un percentatge bastant més elevat que els altres. En la primera imatge, el 95,1% dels enquestats creuen que la pornografia no és un mètode educatiu vàlid, mentre que el 4,9% creu que sí que ho és. En el segon gràfic, més del 70% dels enquestats creuen que amb educació sexual la prostitució disminuiria. En canvi, el 27% creu que no afectaria i l'1,2% restant creu que augmentaria.

Figura 29. La mayoría de prostitutas...

La mayoría de prostitutas...
503 respuestas

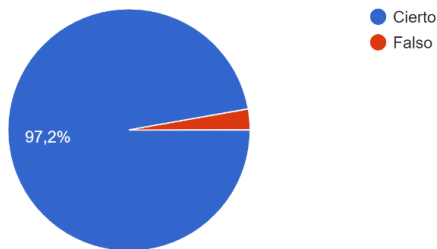

Font: Elaboració pròpia

En aquesta gràfica, tan sols el 5,5% dels enquestats creu que la majoria de les prostitutes ho són per voluntat pròpia. Així doncs, la gran majoria dels enquestats, amb un percentatge del 94,5%, defensa que la majoria de les dones prostitutes es veuen forçades a exercir-la.

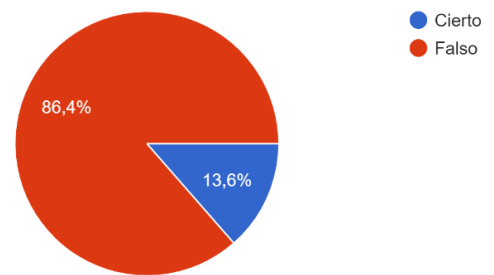
Figura 30. Prostitución y pobreza van de la mano Figura 31. Una mujer pobre ha escogido libremente ejercer la prostitución

Prostitución y pobreza, en la gran mayoría de los casos, van de la mano.
503 respuestas

Font: Elaboració pròpia

Una mujer pobre ha escogido libremente ejercer la prostitución.
503 respuestas

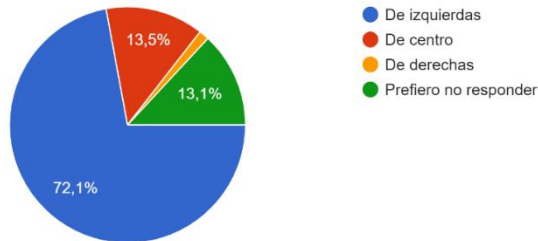

Font: Elaboració pròpia

En la il·lustració de l'esquerra, s'observa que el 97,2% dels enquestats creuen que la gran majoria de les prostitutes són pobres, i un 2,8% pensa el contrari. En la il·lustració de la dreta, es veu que el 86,4% creu que una dona sense recursos econòmics no ha escollit lliurement exercir la prostitució. Tenint en compte aquests dos percentatges, 97,2% i 86,4%, es pot veure que un 10,8% de les persones que reconeixen que la majoria de les prostitutes són pobres, creuen que sí que han escollit lliurement exercir la prostitució, mentre que el 2,8% de la primera gràfica també es manté en la gràfica de la dreta, sumant doncs el 13,6%.

Figura 32. Me considero una persona de...

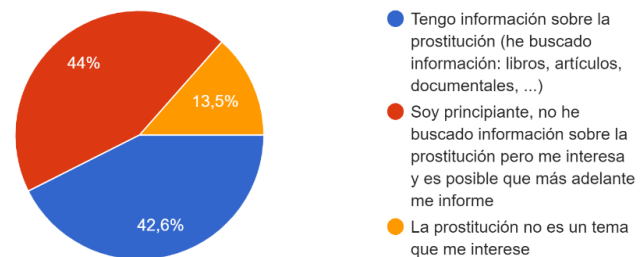
Me considero una persona...
503 respuestas

Font: Elaboració pròpia

Figura 33. Considero que...

Considero que...
503 respuestas

Font: Elaboració pròpia

Per últim, la majoria de les persones que han respost aquest qüestionari consideren que són d'esquerres. El 13,5% de centre, el 13,1 no ha volgut respondre i l'1,3% restant es consideren de dretes.

En la gràfica de la dreta es veuen dos percentatges bastant empatats, un 44% creu que és principiant i que per tant no té informació sobre la prostitució, però més endavant ho faran. Seguidament, el 42,6% expressa que sí que té informació sobre la prostitució i per últim, el 13,5% creu que no li interessa aquesta temàtica.

4.3. Fase 2: Anàlisi qualitatiu a través de 7 entrevistes a professionals

L'objectiu específic que em vaig proposar en aquesta segona fase va ser: **estudiar els discursos i paradigmes de la prostitució en l'Estat Espanyol.**

A partir de la realització de la mateixa entrevista per a totes les professionals, s'ha pogut comparar-les i analitzar-les objectivament. Aquestes entrevistes es van dur a terme durant la realització del marc teòric i de la metodologia, i es troben acompanyades en la seva integritat a l'Annex del treball.

Cal esmentar que degut les limitacions creades per la pandèmia de la COVID-19, gairebé totes les entrevistes s'han realitzat a través del correu electrònic. Aquest fet, ha pogut provocar que les entrevistes no hagin sigut tan riques com podrien haver estat si s'haguessin fet de manera presencial.

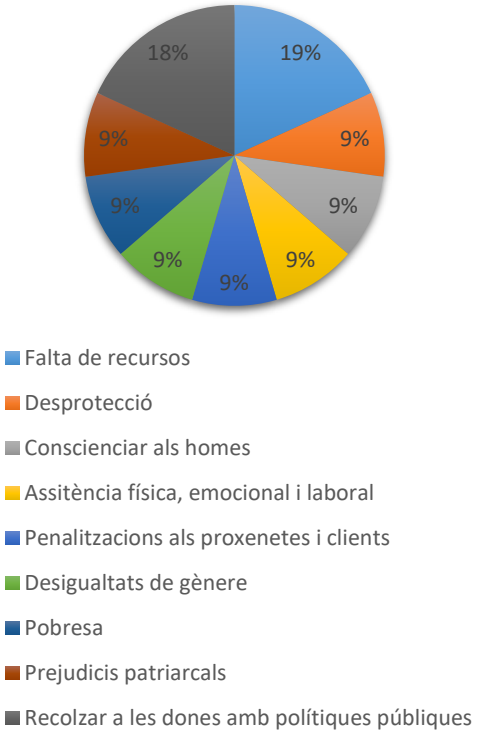
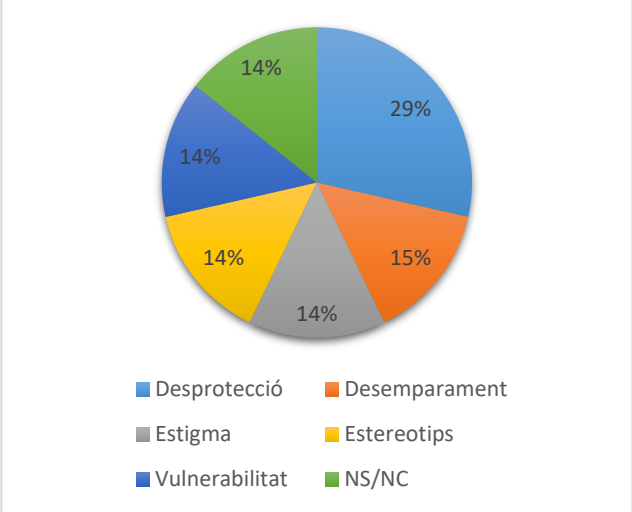
A continuació, es pot observar una taula, amb diferents gràfics i un text explicatiu, on es comparen les diferents respostes de les entrevistades. A la banda esquerra, es troben les respostes de les professionals que defensen l'abolició de la prostitució, que en aquest cas són:

1. **Gemma Lienas Massot:** Escriptora i activista feminista. També va ser diputada del Parlament de Catalunya per Catalunya Sí Que Es Pot (2015 – 2017). Actualment, és diputada pel Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC).
2. **BG:** Periodista de tv3, especialitzada en feminisme.
3. **Sylviane Dahan:** Mestra en el Liceu Francès, entre altres escoles. Actualment és presidenta de l'Associació de Veïns i Veïnes de l'Esquerra de l'Eixample i Vocal de Dones i Drets Civils en la Federació d'associacions veïnes de Barcelona.
4. **Beatriz Silvia Gallardo:** Periodista i política. Ha sigut diputada del Parlament de Catalunya pel Partit dels Socialistes de Catalunya (2018 – 2020) i una segona vegada (2021 – fins a l'actualitat).

Per contra, a la banda dreta, les professionals que defensen la regulació, que són:

1. **Sion Biurrun Mesquida:** Reportera de tv3, especialista en temes socials, especialment sobre feminisme i la prostitució.
2. **Maria Ludivina Valvidares Suarez:** Llicenciada en Dret per la Universitat d'Oviedo. Durant uns mesos va treballar com a tècnica a Fundación Mujeres. Actualment, és professora de Dret Constitucional en la Universitat d'Oviedo. Les seves línies d'investigacions se centren en el col·lectiu de dones: igualtat i violència de gènere.
3. **Maria Victoria Molins i Gomila:** Monja teresiana. Llicenciada en Filosofia i Lletres a la Universitat de Barcelona. Va ser mestra durant mots anys, fins que a partir d'un viatge a Nicaragua va decidir dedicar-se a l'educació no reglamentada i ajudar a totes aquelles persones que pateixen exclusió social al barri del Raval. Ha escrit més de 60 llibres.

Taula 2. Entrevistes a professionals

ABOLICIONISTES (4 entrevistes)	REGULACIONISTES (3 entrevistes)																																		
En relació a la prostitució, quines necessitats observes?																																			
<p data-bbox="68 468 804 528">Figura 34. Abolicionistes, en relació a la prostitució quines necessitats observes?</p> <table border="1" data-bbox="188 555 667 1283"> <thead> <tr> <th>Necessitat</th> <th>Percentatge</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>Falta de recursos</td><td>19%</td></tr> <tr><td>Desprotecció</td><td>9%</td></tr> <tr><td>Conscienciar als homes</td><td>9%</td></tr> <tr><td>Assitència física, emocional i laboral</td><td>9%</td></tr> <tr><td>Penalitzacions als proxenetes i clients</td><td>9%</td></tr> <tr><td>Desigualtats de gènere</td><td>9%</td></tr> <tr><td>Pobresa</td><td>9%</td></tr> <tr><td>Prejudicis patriarcals</td><td>9%</td></tr> <tr><td>Recolzar a les dones amb polítiques públiques</td><td>18%</td></tr> </tbody> </table> <p data-bbox="68 1350 347 1384">Font: Elaboració pròpia</p>	Necessitat	Percentatge	Falta de recursos	19%	Desprotecció	9%	Conscienciar als homes	9%	Assitència física, emocional i laboral	9%	Penalitzacions als proxenetes i clients	9%	Desigualtats de gènere	9%	Pobresa	9%	Prejudicis patriarcals	9%	Recolzar a les dones amb polítiques públiques	18%	<p data-bbox="826 468 1562 528">Figura 35. Regulacionistes, en relació a la prostitució quines necessitats observes?</p> <table border="1" data-bbox="842 539 1476 1048"> <thead> <tr> <th>Necessitat</th> <th>Percentatge</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>Desprotecció</td><td>29%</td></tr> <tr><td>Desemparament</td><td>15%</td></tr> <tr><td>Estigma</td><td>14%</td></tr> <tr><td>Estereotips</td><td>14%</td></tr> <tr><td>Vulnerabilitat</td><td>14%</td></tr> <tr><td>NS/NC</td><td>14%</td></tr> </tbody> </table> <p data-bbox="826 1077 1106 1111">Font: Elaboració pròpia</p>	Necessitat	Percentatge	Desprotecció	29%	Desemparament	15%	Estigma	14%	Estereotips	14%	Vulnerabilitat	14%	NS/NC	14%
Necessitat	Percentatge																																		
Falta de recursos	19%																																		
Desprotecció	9%																																		
Conscienciar als homes	9%																																		
Assitència física, emocional i laboral	9%																																		
Penalitzacions als proxenetes i clients	9%																																		
Desigualtats de gènere	9%																																		
Pobresa	9%																																		
Prejudicis patriarcals	9%																																		
Recolzar a les dones amb polítiques públiques	18%																																		
Necessitat	Percentatge																																		
Desprotecció	29%																																		
Desemparament	15%																																		
Estigma	14%																																		
Estereotips	14%																																		
Vulnerabilitat	14%																																		
NS/NC	14%																																		
<p data-bbox="68 1384 1568 1619">Ambdós grups, malgrat que les diferències presents i inevitables, tenen bastants coincidències, especialment les referents a la situació en la qual es troben les dones que estan exercint la prostitució: es troben desprotegides, desemparades, són vulnerables, entre d'altres. Una de les entrevistades abolicionistes diu: "Será necesario que nuestras sociedades rebasen desigualdades, destierren la pobreza y superen un legado secular de prejuicios patriarcales" (Dahan, 2021, p. 10).</p> <p data-bbox="68 1686 746 1720">Silva (2021, abolicionista també, explica el següent:</p> <p data-bbox="212 1738 1568 1872" style="padding-left: 40px;">Se necesitan muchos recursos para sacar a las mujeres de los entornos de prostitución. Recursos para darles una opción distinta de vida, de acompañamiento, de vivienda. Creo que el modelo a seguir es el camino de Suecia en que se ha apoyado a las mujeres con políticas públicas (p. 14)</p>																																			

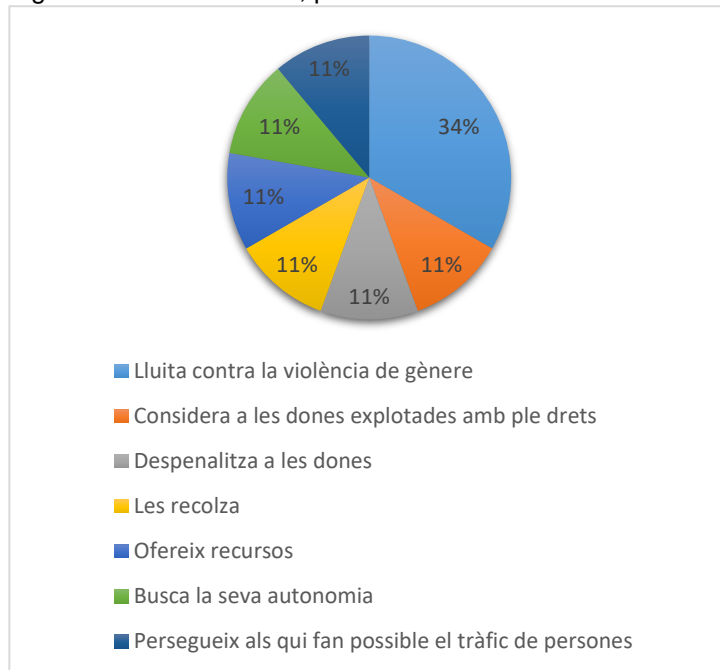
Pel que fa a les diferències més destacables, les abolicionistes creuen que és una necessitat que l'Estat castigui tots els proxenetes i clients, mentre que les regulacionistes defensen que tant l'Estat com la població ha de normalitzar la prostitució com una professió més, perquè així no pateixin els estereotips. Un exemple més concret del discurs regulacionista seria el següent:

Valvidares (2021) explica:

Por un lado, la consideración de la dignidad de la elección que hacen estas mujeres podría ayudar a reducir el estigma y los estereotipos que pesa sobre ellas. [...]. Asimismo, el reconocimiento de la prostitución como un trabajo las vincula, obviamente, con todos los mecanismos de protección social que en nuestro ordenamiento se hacen depender de la condición de "trabajador(a)". (p. 19)

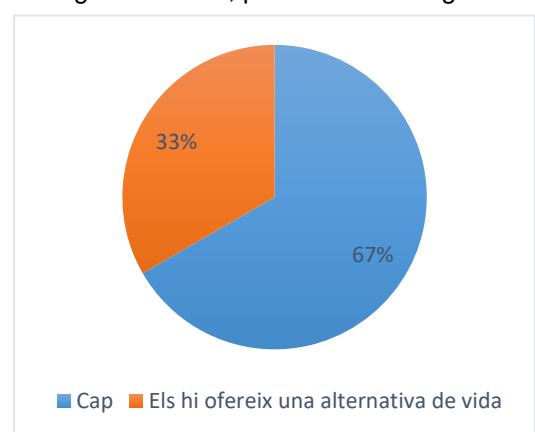
Punts forts de l'abolicionisme

Figura 36. Abolicionistes, punts forts del abolicionisme

Font: Elaboració pròpia

Figura 37. Regulacionistes, punts forts del regulacionisme

Font: Elaboració pròpia

En aquesta qüestió es pot observar que les diferències entre ambdós grups són bastant considerables. Les abolicionistes entenen la prostitució com una forma de violència de gènere i, per tant, opinen que el punt fort del seu model, l'abolició de la prostitució, posarà fi a aquesta forma extrema de desigualtat entre homes i dones.

Silva (2021), abolicionista, diu:

Si partes de la base que el cuerpo de las mujeres no es una mercancía que puede transaccionarse, no puedes aceptar regular una actividad que permite comprar a las mujeres, ¿Cómo educaremos en igualdad si los niños crecen sabiendo que pueden comprar a las niñas? (p. 14)

Per contra, la majoria de les dones regulacionistes que s'ha entrevistat pensen que l'abolicionisme no té cap punt fort, ja que creuen que aquest model les podria deixar més desemparades. Un exemple més concret del que s'està explicant és el següent:

Biurrun (2021), regulacionista, explica:

L'abolicionisme considera que si es prohibeix s'evita el tràfic i la *trata*, però l'experiència de països com Suècia, semblen demostrar que no és així. En aquest país segueix havent-hi prostitució en aigües de Noruega. Per tant, és més difícil acabar amb un negoci que mou milions d'euros a costa d'exploitar dones que acaben exercint en contra la seva voluntat en la majoria dels casos. (p. 16)

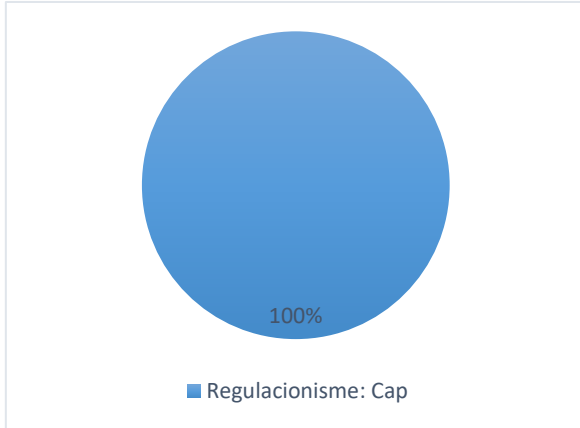
No obstant això, una de les entrevistades del grup regulacionista també opina que un punt fort del model abolicionista ofereix a les dones prostitutes recursos i alternatives de vida.

Molins (2021), regulacionista, explica:

De l'abolicionisme la part positiva que veig és que les dones que exerceixen la prostitució podrien tenir una opció de tenir una altre treball, tindrien l'opció de tenir altres sortides i treballar dignament. Però s'hauria de fer poc a poc, se les ha de convèncer, no se les ha d'imposar una llei abolicionista. (p. 24)

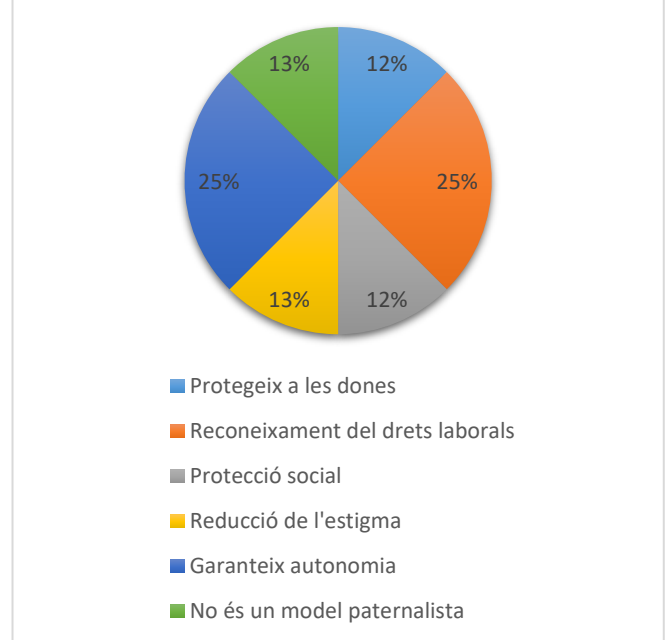
Punts forts del regulacionisme

Figura 38. Abolicionistes, punts forts del regulacionisme

Font: Elaboració pròpia

Figura 39. Regulacionistes, punts forts del regulacionisme

Font: Elaboració pròpia

Aquesta gràfica mostra un cop més les nul·les coincidències entre els dos models. Les abolicionistes entrevistades opinen que el regulacionisme no té cap punt fort. De fet, opinen que si es regulés la prostitució les dones que l'exerceixen no es trobarien en millors condicions, ni tindrien més drets, sinó tot el contrari. A més a més creuen que legalitzar la prostitució implicaria mercantilitzar el cos de la dona i també pensen que augmentaria el tràfic de persones, tal com està passant, asseguren, als països que han legalitzat la prostitució. Tot i això, el model abolicionista no prohibeix a les prostitutes exercir la prostitució, elles doncs, mai seran penalitzades perquè entén que són víctimes. A continuació es mostren el següent exemple:

BG (2021) explica:

El suposat punt fort de la legalització de la prostitució diria que és la famosa “regulació del treball sexual” i els “drets laborals per a totes”, però sota aquests mantres, s’amaga com a “treball” el que no és més que explotació, i es posen les bases per regular el proxenetisme i el tràfic, segrest i començ de dones, condemnant moltes dones ara i en un futur a viure sotmeses, sense drets, amb patiment i sense vida. No es pot oblidar que les que volen deixar aquesta situació són sovint maltractades, apallissades, drogades i fins i tot, assassinades a mans dels seus proxenetes. (p. 7)

Per altra banda, les regulacionistes opinen el contrari, que regulant la prostitució es pot protegir millor la prostituta, perquè tindrien uns drets socials i laborals i per tant, obtindrien més protecció. A més a més, també defensen que la dona és lliure de decidir ser treballadora sexual o no, i el regulacionisme no jutja la decisió que una dona decideixi prendre, per tant no és un model paternalista.

Valvidares (2021), explica el següent:

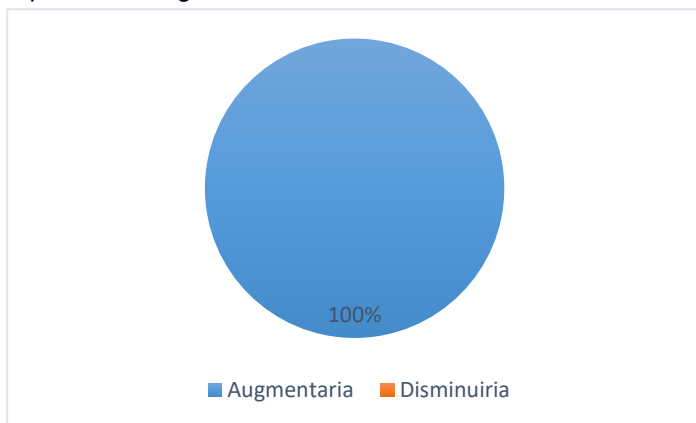
Los puntos fuertes de la posición pro derechos son: reconocimiento de derechos laborales y de protección social, reducción del estigma, respeto de la decisión y la autonomía de las mujeres, un trato no paternalista al no considerarlas siempre como “víctimas” al margen de si expresan o no su voluntad y libertad de ejercer el trabajo sexual. (p. 20)

Molins (2021), també regulacionista, diu:

Per mi la prostitució, més que immoral és anti-humana perquè guanyar diners amb el teu propi cos és terrible, però per una altra banda, si es regularitzés no estarien tan perseguides, perquè el més curiós és que sembla que la culpa sigui d'elles. Si es legalitzés (o almenys tinguessin un sindicat) es podrien defensar i potser podrien tenir una paga per la seva contribució. Com he dit, la prostitució genera molts diners i és injust que precisament elles siguin les que tinguin menys recursos econòmics. (p. 24)

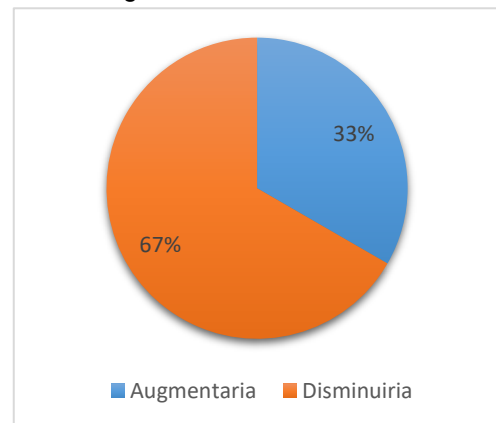
Si es regulés la prostitució el tràfic de persones augmentaria o disminuiria?

Figura 40. Abolicionistes, si es regulés la prostitució el tràfic de persones augmentaria o disminuiria

Font: Elaboració pròpia

Figura 41. Regulacionistes, si es regulés la prostitució el tràfic de persones augmentaria o disminuiria

Font: Elaboració pròpia

Segons totes les abolicionistes que he entrevistat, si es regulés la prostitució, el tràfic de persones augmentaria. Aquestes defensen que regular la prostitució vol dir que el proxeneta és lliure d'esclavitzar el cos de la dona de manera legal. De fet, com es pot demostrar que una dona exerceix la prostitució de manera voluntària o no? Segons elles és pràcticament impossible, ja que els proxenetes les amenacen. És tan difícil com demostrar que una dona és víctima de violència de gènere. Cal no oblidar, que la majoria d'aquestes dones (segons les entrevistades) es troben en una situació de vulnerabilitat i de pobresa, per tant denunciar sempre és molt més complicat per a elles. Una de les expertes abolicionistes diu: "Als Països Baixos s'ha vist que la regulació ha promocionat la *tracta* de dones i no ha millorat les condicions de les dones prostituïdes; és més, han augmentat les víctimes d'origen estranger en situació de vulnerabilitat, segons investigacions policials" (BG, 2021, p. 7).

Dahan (2021) explica:

Los países que han regulado la prostitución con la pretensión de "dignificarla" han conocido, como te decía, un incremento de la demanda y, con ella, de la trata destinada a satisfacerla. Es el caso de Alemania, de Holanda... pero también de Australia y de otros países. Lejos de mejorar la situación de las mujeres en esa industria, su explotación se torna banal... e incluso tributariamente provechosa. El Estado deviene un gran proxeneta y la sociedad se insensibiliza ante el sufrimiento de esas mujeres. Con la normalización "laboral" de la prostitución, todas las mujeres se convierten en candidatas para el ejercicio de dicha "profesión". (p. 10)

Per contra, la major part de les regulacionistes, creuen que si es regulés la prostitució el tràfic de persones no augmentaria. Una ho defensa explicant que caldrien establir unes condicions que protegissin a les víctimes del tràfic de persones: "crec que si es regulés, [...], hauria de disminuir el tràfic de persones. A Alemanya segueix havent-hi tràfic de persones per explotació sexual, però consta que algunes de les que hi arriben ho fan per exercir voluntàriament la prostitució" (Biurrun, 2021, p. 17). L'altra professional entrevistada explica que garantir drets a les prostitutes no implica un augment del tràfic de persones, ja que són dues qüestions diferents que no guarden correlació entre elles:

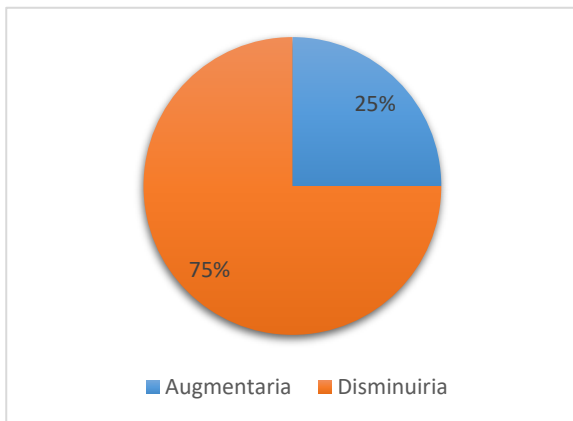
Valvidares (2021):

Creo que son dos cuestiones distintas, y que el incremento o disminución de la trata depende de la eficacia de los medios puestos por el Estado para la identificación de las víctimas de trata. Que yo conozca, no existen informes que demuestren una correlación causa-efecto entre el reconocimiento de derechos a las trabajadoras sexuales y la trata. (p. 20)

L'última professional regulacionista, creu que augmentaria el tràfic de persones, malgrat que mostra certs dubtes: "No ho sé, potser augmentaria, però trobo fonamental dividir la prostitució entre els dos tipus. Si es legalitza la prostitució voluntària, elles tindrien més drets i estarien més protegides, però el que no es pot legalitzar és la *trata*" (Molins, 2021, p. 25).

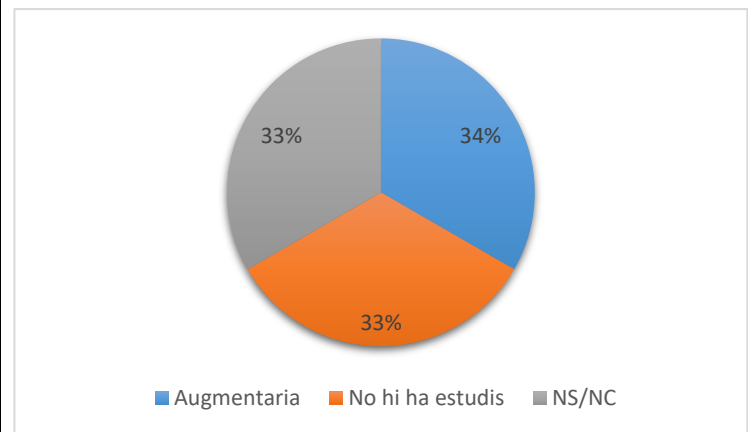
Si s'abolís la prostitució, augmentaria la prostitució clandestina?

Figura 42. Abolicionistes, si s'abolís la prostitució, augmentaria la prostitució clandestina?

Font: Elaboració pròpia

Figura 43. Regulacionistes, si s'abolís la prostitució, augmentaria la prostitució clandestina?

Font: Elaboració pròpia

Una de les expertes abolicionistes creu que sí que podria augmentar. Ho argumenta explicant que les lleis ajuden, però no canvien les mentalitats. Diu que, una llei abolicionista és el primer pas per començar a canviar mentalitats, educant a la gent en el feminisme i d'aquesta manera amb el pas del temps hi hauria menys clients i proxenetes:

Lienas (2021):

Podria augmentar la prostitució clandestina, sí, perquè les lleis ajuden, però no canvien les mentalitats, i, per tant, els *puteros* continuen existint. Fa anys que no es pot fumar als avions i encara hi ha persones que es tanquen al lavabo a fer-ho. Si les lleis canviessin les mentalitats, els assassinats de dones s'haurien acabat a partir de les lleis contra la violència masculista. I no és el cas. De fet, aquesta és la crítica que se li fa a Suècia: que ara hi ha vaixells lluny de la costa, on es practica la prostitució. Però insisteixo amb campanyes, es reverteix la normalització de la prostitució com un dret que tenen els homes. (p. 4)

Les altres tres expertes creuen que no augmentaria la prostitució clandestina si es duen a terme accions socials i policials efectives. Un exemple és el següent: "siempre habrá prostitución clandestina, como otros delitos, pero si ponemos las herramientas para combatirla afectará solo a un número reducido de mujeres" (Silva, 2021, p. 14).

Per mostrar un altre exemple, BG (2021) diu:

En absolut. Si s'abolís la prostitució potser no s'aconseguiria eliminar la clandestina, com s'ha vist a Grècia, però almenys seria perseguida, tant l'acció del proxeneta com del client, i això potser desinflaria els ànims d'uns i altres, amb la qual cosa segur que l'explotació sexual de les dones disminuiria. Així ho avalen informes com el que es va fer a França el 2016 sobre la Llei d'abolició de la prostitució, que conclouia que el model abolicionista radical aplicat havia comportat una reducció de la *tracta* de dones. (p. 7)

En canvi, una de les tres professionals regulacionistes està d'acord en el fet que sí que augmentaria la prostitució clandestina, ja que una llei abolicionista deixaria sense recursos a les dones que volen exercir la prostitució. Aquesta diu el següent: "si s'aboleix sembla que sí que augmentaria la prostitució clandestina, o això sembla que està passant a Suècia." (Biurrun, 2021, p. 17)

La segona professional regulacionista reconeix que no ho sap, i ho explica de la següent manera:

Molins (2021):

No sé si augmentaria, perquè hi ha moltíssima prostitució, però seria més perillosa perquè elles estarien encara més amenaçades. A més, estan amenaçades internacionalment, perquè si no obeeixen als traficants de persones, aquests les poden xatejar dient-les que mataran o les hi faran quelcom negatiu a la seva família que viu a l'altra punta del món. Per tant, abolir té la seva part de perillositat. (p. 25)

L'altra professional argumenta que alguns estudis afirmen que als països abolicionistes ha disminuït la prostitució clandestina, però no es pot descartar que es traslladi a altres estats: "algunos informes señalan que hay una reducción de la prostitución, si bien no parece posible afirmar si realmente se ha trasladado a otros Estados o mayoritariamente se sigue realizando de manera clandestina." (Valvidares, 2021, p. 21)

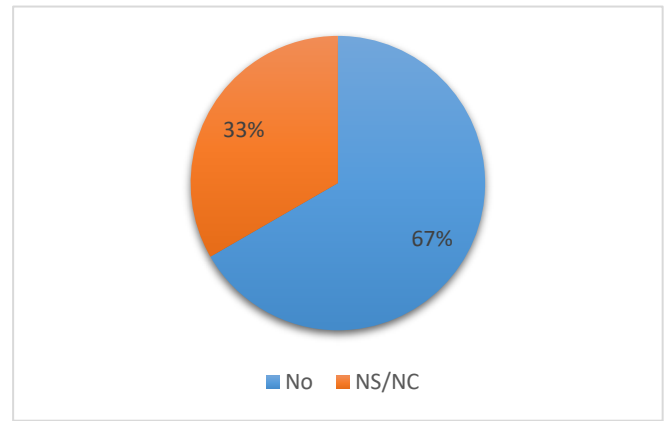
Creus que el proxeneta es beneficiaria d'alguna manera si es regules la prostitució?

Figura 44. Abolicionistes, creus que el proxeneta es beneficiaria d'alguna manera si es regules la prostitució?

Font: Elaboració pròpia

Figura 45. Regulacionistes, creus que el proxeneta es beneficiaria d'alguna manera si es regules la prostitució?

Font: Elaboració pròpia

En aquesta qüestió, podem veure que els dos grups també tenen idees contraposades. En el cas de les defensores de l'abolicionisme, aquestes opinen que són els proxenetes els primers que lluiten per la regulació de la prostitució, d'aquesta manera podrien blanquejar el seu negoci i els diners que guanyen amb aquest. A més a més, també opinen que el proxeneta actual és molt pitjor que al dels anys 70:

Lienas (2021):

Els proxenetes són els grans guanyadors d'aquest negoci: és fan la barba d'or. Els *puteros* també hi guanyen perquè tenen sexe en unes condicions que els garanteixen higiene, seguretat, etc. No estem parlant dels proxenetes dels anys 70, que extorsionaven a una o dues dones, sinó d'un sistema molt més sofisticat i cruel. (p. 4)

Un altre exemple seria el de l'experta Dahan (2021):

Los grandes proxenetas son los más fervientes partidarios de la legalización de la prostitución como una vía para la expansión de sus lucrativos negocios. Los proxenetas se convierten así en respetables "empresarios del ocio nocturno". Sus beneficios están blanqueados, permiten el crecimiento de las industrias del sexo, pueden invertirse provechosamente en otros negocios o valores especulativos, las grandes cadenas de burdeles pueden incluso cotizar en bolsa... Solo las mujeres pierden. (p. 11)

En canvi, dues de les defensores del regulacionisme opinen el contrari, perquè creuen que l'últim beneficiat és el proxeneta, perquè defensen que amb el model regulacionista les prostitutes guanyarien en drets i això provocaria que ningú les pogués explotar. Una d'elles exposa el següent dels proxenetes: "En molts casos les maltracten, amenacen, violen i vexen. Si es regulés la prostitució no tindrien tan fàcil fer-ho" (Biurrun, 2021, p. 17)

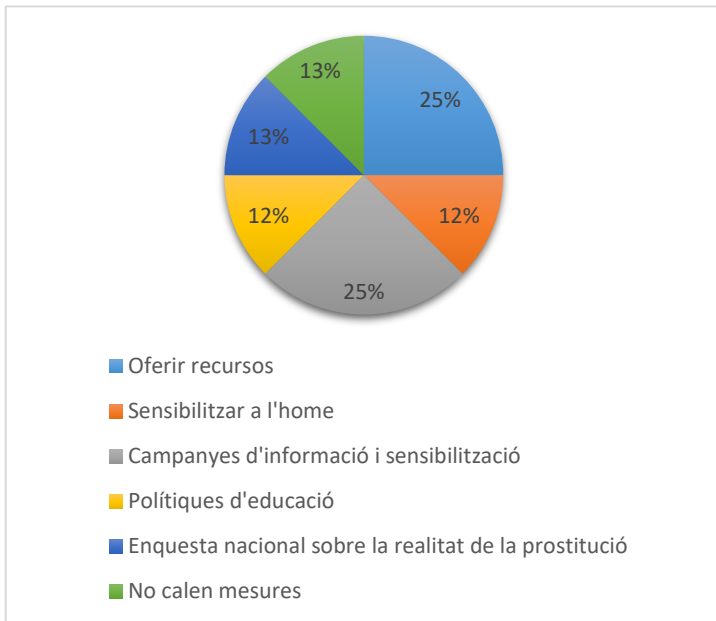
La segona, Molins (2021) diu:

Hauria de perseguir-se molt més el proxenetisme, com el tràfic de persones. Aquests haurien de tenir penes molt més elevades [...] Penso que els proxenetes no els interessa que es reguli la prostitució, ni molt menys. Ells treuen molts diners perquè el tràfic de persones és il·legal. Per tant, poden explotar a les dones, no cal que els hi ofereixin un contracte laboral. (p. 25)

La tercera experta regulacionista entrevistada se centra a definir què és el proxeneta i per tant, no respon a la pregunta.

Quines mesures calen per preparar el camí abans d'abolir/regular (segons el que defensis) la prostitució?

Figura 46: Abolicionistes, quines mesures calen per preparar el camí abans d'abolir/regular (segons el que defensis) la prostitució?

Font: Elaboració pròpia

Figura 47: Regulacionistes, quines mesures calen per preparar el camí abans d'abolir/regular (segons el que defensis) la prostitució?

Font: Elaboració pròpia

En referència a aquesta pregunta de l'entrevista, tres de les quatre abolicionistes creuen que calen mesures per preparar el camí per abolir la prostitució, per exemple:

Lienas (2021), argumenta el següent:

Cal donar molts recursos a les dones en situació de prostitució perquè puguin sortir-se'n. M'he trobat amb moltes dones que exercien la prostitució i que m'explicaven que a la presó estaven aprenent un ofici per dedicar-s'hi quan sortissin. És molt trist que per poder tenir un ofici hagis d'entrar primer a la presó. (p. 2)

Seguint en la mateixa línia, Dahan (2021) exposa:

Creo que sería útil llevar a cabo una gran encuesta nacional acerca de la realidad de la prostitución en nuestro país. Sabemos que es el primer consumidor de prostitución de Europa y el primer destino en el tráfico de mujeres con finalidad de explotación sexual. Pero ni siquiera sabemos a ciencia cierta cuántas mujeres se hallan en situación de prostitución. Una toma de conciencia social de esa cruel realidad sería muy útil [...]. (p. 11)

BG (2021), també argumenta:

Absolutament [...] Per informar la societat en general, assenyalar proxenetes i clients, i implicar tota la ciutadania en aquest canvi. Calen polítiques d'educació en tots els àmbits i per tothom, capaces de protegir i oferir oportunitats de vida i laborals a totes les dones, independentment del seu estrat social, i també per doblegar mentalitats i desfer l'estructura patriarcal sota la qual se sosté tot aquest negoci d'explotació sexual. Però per sobre de tot calen diners i mesures d'acompanyament de les dones prostituïdes perquè gaudeixin d'alternatives i d'una vida digna en tots els sentits. (p. 8)

Per tant, tres expertes coincideixen en el fet que és necessari oferir recursos a les dones prostituïdes, fent campanyes de sensibilització tant als homes com a la ciutadania, també fent polítiques d'educació, i per últim enquestes nacionals sobre la realitat de la prostitució, per així poder realitzar un estudi al més realista possible.

En el cas de les entrevistades regulacionistes, dues d'elles creuen que sí que cal preparar el camí abans de regular la prostitució.

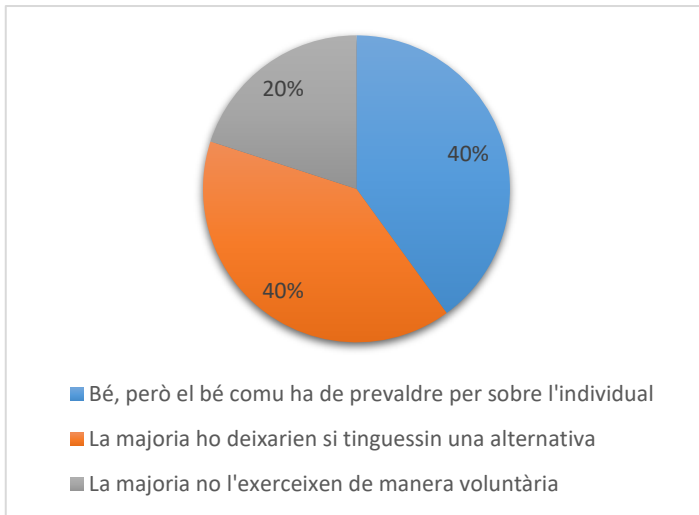
La primera d'elles, Valvidares (2021), opina el següent:

Sí, es habitual que las corrientes pro derechos y las propias demandas de reconocimiento de las trabajadoras sexuales vayan acompañadas de la exigencia de recursos económicos para las mujeres que, estando en una situación de precariedad económica ejercer trabajo sexual, pero querrían no hacerlo. (p. 21)

La segona entrevistada, argumenta el següent: "per regular la prostitució, primer cal abolir el tràfic de persones. Si no s'acaba amb el tràfic de persones, no es pot regular la prostitució". (Molins, 2021, p. 25). Per tant, l'entrevistada creu que el que és primordial abans de regular la prostitució és acabar amb el tràfic de persones.

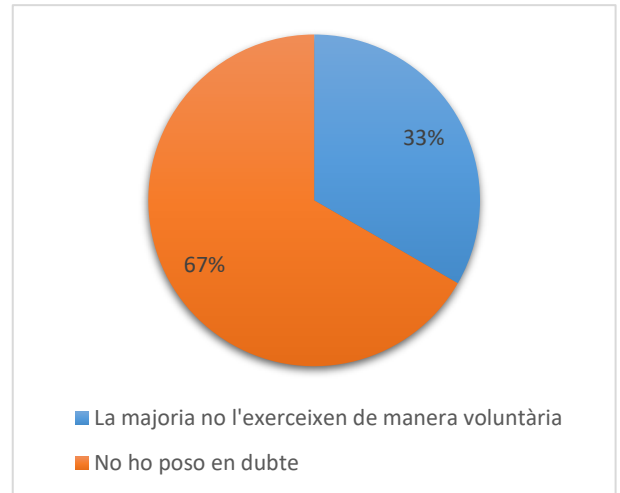
Què penses de les dones que diuen que estan exercint la prostitució de manera voluntària?

Figura 48. Abolicionistes, què penses de les dones que diuen que estan exercint la prostitució de manera voluntària?

Font: Elaboració pròpia

Figura 49. Regulacionistes, què penses de les dones que diuen que estan exercint la prostitució de manera voluntària?

Font: Elaboració pròpia

En la següent pregunta es pot observar alguna similitud entre ambdós grups i és que una de les defensores del regulacionisme opina com les abolicionistes, en el sentit que segons les experiències que tenen, la majoria de les dones que exerceixen la prostitució ho fan perquè no tenen alternativa, sigui per falta de recursos econòmics o perquè han caigut en una xarxa de tràfic de persones. No posen en dubte la seva voluntat, però creuen que és quartada.

A continuació, s'exposa el testimoni de Biurrun (2021), regulacionista que opina que la majoria no exerceixen la prostitució de manera voluntària:

Al llarg de la meua trajectòria professional he tingut molta relació amb noies que es dediquen a la prostitució. De fet, en l'elaboració d'un 30 minuts; un documental sobre la prostitució que vaig fer el 2008, la meua intenció era parlar de la prostitució a les carreteres de l'Alt Empordà, i pensava que em trobaria amb moltes dones que es dedicaven a la prostitució voluntàriament. Hi vaig treballar durant 4 mesos i vaig parlar i entrevistar a moltes dones. La majoria, pràcticament totes, ho feien obligades. Fins i tot les que em van explicar que ho feien de manera voluntària quan vaig acabar el documental, vaig saber per terceres persones que havia mentit. El seu xicot era el seu proxeneta. Per tant, crec que són molt poques les que exerceixen la prostitució lliurement i difícilment les que estan en carretera o prostíbul. (p. 17)

Seguint en la mateixa línia Silva (2021), abolicionista, explica:

Pienso que la gran mayoría no ve otras opciones, que creen que regular es una mejora. Pero cuando hablas con ellas de verdad, te dicen que preferirían hacer otra cosa. Nunca he conocido una prostituta que diga que quiere que esta sea una opción para su madre, para su hija. Lo asumen para ellas mismas porque no tienen opciones. (p. 15)

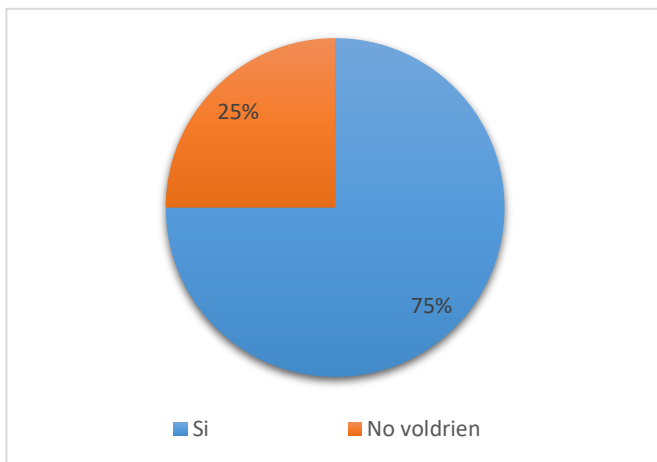
Les dues regulacionistes restants, en canvi, no dubten en absolut que moltes prostitutes ho són per voluntat pròpia.

Molins (2021), ho argumenta de la següent manera:

He conegut casos de dones que sí que han exercit la prostitució de manera voluntària perquè els hi agradava. De fet, hi havia una dona que va començar a exercir la prostitució per necessitat, però amb el pas del temps li va començar a agradar i va ser feliç exercint-la. A més a més, ella posava les condicions: podia escollir el client que volia, els diners que cobrava, entre d'altres. Jo me les crec. (p. 26)

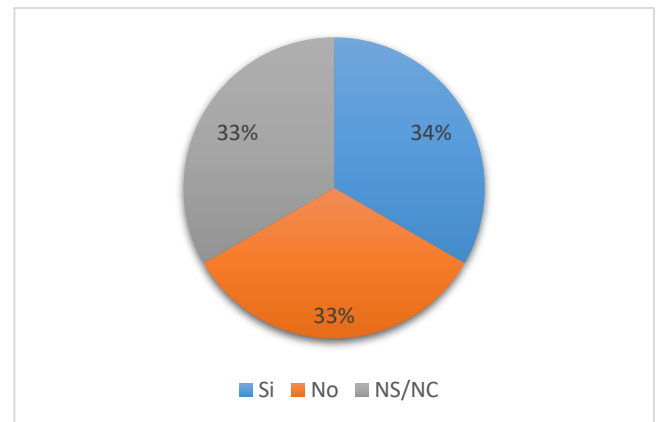
Podrien exercir la prostitució en un entorn abolicionista?

Figura 50. Abolicionistes, podrien exercir la prostitució en un entorn abolicionista?

Font: Elaboració pròpia

Figura 51. Regulacionistes, podrien exercir la prostitució en un entorn abolicionista?

Font: Elaboració pròpia

Una de les expertes abolicionistes, argumenta que si es seguís el model abolicionista, de manera pertinent, cap dona voldria exercir la prostitució:

Aquest és el cas de Silva (2021), que ho explica de la següent manera:

Creo que hay que dar opciones a todas las mujeres para que abandonen la prostitución. Luego, ya veremos si hay mujeres que quieren hacer esto. Dudo que prefieras estar haciendo las cosas que incluyen las ofertas de los prostíbulos pudiendo tener otro tipo de vida. (p. 15)

Les altres tres expertes defensen que amb l'abolició les prostitutes seguiran exercint la prostitució.

Dahan (2021), ho argumenta dient que el model abolicionista no és com el prohibicionisme, ja que no penalitza a la prostituta:

La política abolicionista no persigue, ni coarta en ningun momento a las mujeres prostituidas. ¿Cómo podría hacerlo? El abolicionismo no es prohibicionismo. Persigue la explotación y penaliza la demanda, no a las mujeres. [...]Ninguna mujer será perseguida porque ejerza la prostitución. Pero eso no puede ser óbice para que los Estados democráticos luchan por erradicarla. Como ocurrió con la esclavitud, el problema no solo concierne a las mujeres que están hoy inmersas en la prostitución y a su albedrío, sino a los millones de mujeres y niñas pobres de todo el mundo llamadas a sustituirlas. (p. 12)

Lienas (2021), s'explica argumentant que poden donar-se d'alta d'autònomes:

No podem organitzar la societat al voltant d'individus, sinó del bé comú; no podem regular tota la societat pel desig individual d'algunes persones. Almenys si som d'esquerres. I jo ho sóc. Si hi ha persones que s'hi volen dedicar individualment, poden fer-ho. Poden donar-se d'alta d'autònoms. Per tant, de manera individual, s'hi poden dedicar. El problema que tenen moltes d'aquestes dones, com ja he dit abans, és que no tenen papers, però això no se soluciona regulant la prostitució (continuarien sense tenir-ne). (p. 5)

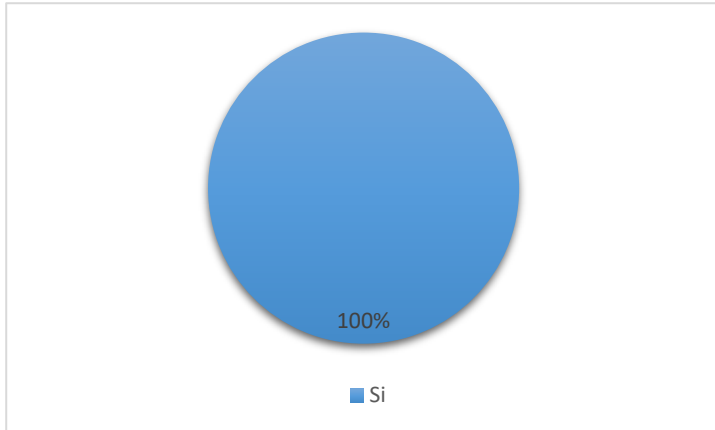
I per últim, BG (2021), exposa que amb l'abolicionisme només se'ls hi oferirà una sortida a aquelles dones que la vulguin. Per tant, en cap cas pot afectar-les:

Jo crec que les que dones que volguessin seguirien exercint-la; probablement canviaria la manera d'intercanviar sexe per diners perquè seria, en teoria, més perseguit, per la qual cosa, les tarifes també s'incrementarien. L'única manera de què deixessin enrere la prostitució, si no volen canviar de vida "voluntàriament", és que hi hagués polítiques i sancions implacables amb els clients. (p. 9)

Les regulacionistes tenen opinions dispars, la primera diu: "en un entorn abolicionista serà impossible" (Biurrun, 2021, p. 18). Per contra una altra entrevistada exposa: "La realidad muestra no solo que sea factible, sino que hay prostitución clandestina allí donde está prohibida, también en los Estados que siguen el llamado modelo sueco" (Valvidares, 2021, p.22). Per últim, la tercera no entra a contestar la pregunta perquè veu impossible d'implantar el model abolicionista.

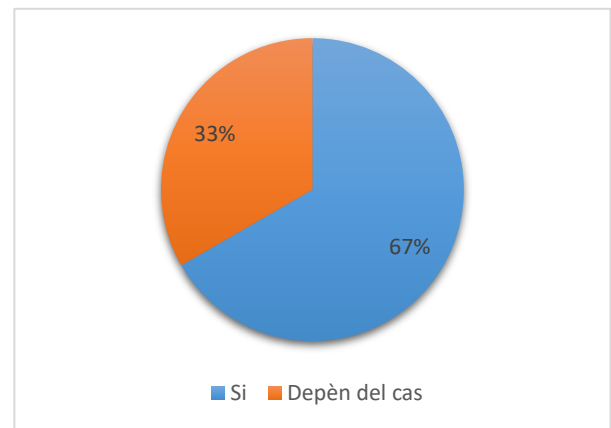
Creus que la prostitució perpetua el patriarcat?

Figura 52. Abolicionistes, creus que la prostitució perpetua el patriarcat?

Font: Elaboració pròpia

Figura 53. Regulacionistes, creus que la prostitució perpetua el patriarcat?

Font: Elaboració pròpia

Totes les defensores de l'abolitionisme coincideixen en el fet que la prostitució perpetua sens dubte al patriarcat.

Per exemple, Dahan (2021), justifica la seva resposta d'aquesta manera:

La prostitució es la institució patriarcal més genuïna. Lejos de ser "el oficio más antiguo de las mujeres", constituye el privilegio ancestral por antonomasia de los varones. De hecho, históricamente, la prostitució ha sido siempre un comercio entre hombres: algunos de ellos han sometido a un número determinado de mujeres para ponerlas a disposición de otros hombres. La prostitució, como institució, sella el gran pacto sexual de las sociedades patriarcales: una mujer para cada cual y unas cuantas para el disfrute de todos. La prostitució certifica y reproduce en el imaginario colectivo el dominio de los hombres sobre las mujeres. (p. 12)

Pel que fa a les entrevistades regulacionistes, dues d'elles creuen que sí que perpetua el patriarcat perquè és l'home qui fa existir l'oferta i perquè també és l'home qui paga un preu pel cos de la dona, i això consideren que és la viva imatge del patriarcat.

Biurrun (2021), s'explica de la següent manera:

Si, perpetua el patriarcat perquè és el client el que fa existir l'oferta. La relació que normalment s'estableix entre el client i la noia que exerceix la prostitució és de poder. Els diners compren els seus serveis. O en el cas dels xicots que exploten les seves companyes, utilitzen la força per aconseguir-ho. El paper de l'home com a força i poder, davant la vulnerabilitat de les dones. (p.18)

Per contra, la tercera experta considera que la prostitució perpetua el patriarcat quan la dona no l'exerceix voluntàriament: "el trabajo sexual es la de una mujer que decide libremente sobre su sexualidad, que se aparta del modelo patriarcal de mujer que no puede decidir tener relaciones sexuales si no es por amor o por afecto" (Valvidares, 2021, (p. 22)

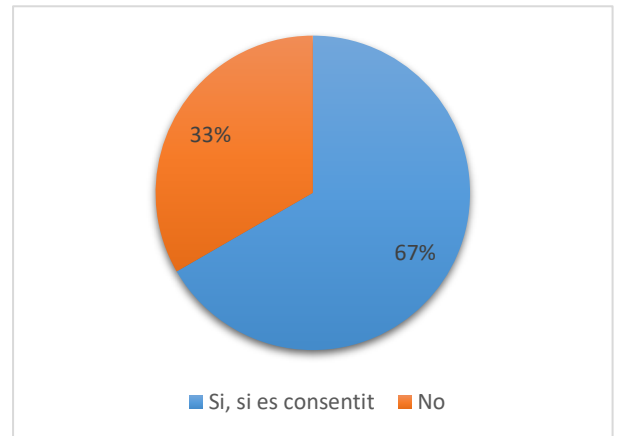
En un món ideal, t'agradaria que la prostitució existís, o creus que és una feina com qualsevol altre?

Figura 54. Abolicionistes, en un món ideal, t'agradaria que la prostitució existís, o creus que és una feina com qualsevol altre?

Font: Elaboració pròpia

Figura 55. Regulacionistes, en un món ideal, t'agradaria que la prostitució existís, o creus que és una feina com qualsevol altre?

Font: Elaboració pròpia

Totes les entrevistades abolicionistes són unànimes en respondre que sí i totes afegeixen que no es pot considerar en cap cas una professió. Considera la primera entrevistada que la prostitució té connotacions i condicions personals molt perilloses que cap altra feina té:

Lienas (2021):

No crec que sigui una feina com qualsevol altra, com tampoc ho creuen moltes ginecòlogues que han vist en els cossos de les dones les conseqüències d'exercir la prostitució[...] A Austràlia, on està regulada, a les dones, quan entren a treballar en un bordell els donen una llista de recomanacions per evitar o per lliurar-se de la violència dels *puters*, fins i tot de l'assassinat. No sé si hi ha cap altra feina on et diguin que pots ser assassinada i què has de fer en aquest cas. (p. 6)

Les altres expertes afegeixen que l'exercici de la prostitució no pot tenir cabuda en una societat igualitària, i que en una societat ideal tots ens protegíem entre nosaltres i lluitaríem perquè cap ésser humà fos explotat no obliga a vendre el seu cos.

Dahan (2021), argumenta la seva resposta explicant:

La prostitución no tiene cabida en una sociedad democrática avanzada y deseosa de avanzar hacia la igualdad. La prostitución nunca podrá ser considerada como un trabajo. Por muchísimas razones. Esencialmente porque no se pueden establecer relaciones contractuales por debajo del umbral de los derechos humanos. Y la prostitución significa una cruel deshumanización de la mujer, convertida en una mercancía desechable, en un objeto de consumo. La humanidad progresó aboliendo la esclavitud - aunque no hayamos conseguido aún erradicarla de la faz de la tierra. La prostitución es la esclavitud de nuestro siglo XXI globalizado. Su abolición representa uno de nuestros mayores desafíos civilizatorios. (p. 13)

Quant a les regulacionstes, només una comparteix opinió amb les abolicionistes, però ho defensa amb arguments religiosos del cristianisme:

Molins (2021):

A mi m'encantaria que la prostitució no existís, seria meravellós. En el meu món ideal només es faria el sexe per amor, o fins i tot que fos per vici, que també ho accepto. Però mai hauria de ser de manera obligada, per necessitat o engany. I no tinc aquest pensament per la meva visió religiosa de la vida, sinó per la meva visió humana. (p. 27)

Per contra, les dues restants consideren que el seu món ideal no és incompatible amb la prostitució, sempre que aquesta sigui exercida voluntàriament i de manera consentida:

Biurrun (2021):

En una societat ideal, crec que la prostitució ha d'existir. Hi ha persones que no tenen opció al sexe si no és a través d'aquesta activitat, per tant, en aquest cas, i sempre que les dones triïn aquesta opció lliurement s'hauria de permetre. (p. 18)

Font: Elaboració pròpia

4.4. Fase 3: Anàlisi qualitatiu a través de l'entrevista a Lluna Vicens, una dona que ha sigut víctima del tràfic de persones.

L'Objectiu específic d'aquesta fase va ser **reflexionar sobre les necessitats de les dones que exerceixen la prostitució a l'Estat Espanyol.**

A causa de la pandèmia, aquesta entrevista també s'ha hagut de realitzar a través del correu electrònic. L'entrevista sencera es troba incorporada a l'Annex del treball.

L'entrevistada, Lluna Vicens Martinez, amb 18 anys d'edat va ser víctima del tràfic de persones. Quan va acabar la selectivitat va trobar una oferta de treball i va caure en una xarxa de tràfic de persones. Va aconseguir escapar i 33 anys més tard ha decidit explicar per primera vegada el que li va succeir a través del llibre anomenat: *Mercancía robada*.

A continuació, se sintetitzaran els resultats obtinguts a partir de l'entrevista feta:

Al llarg de l'entrevista, Lluna Vicens descriu com es va sentir quan va ser segrestada i obligada a prostituir-se. Les paraules que utilitza són: "sola, desemparada, sense saber com escapar" (Vicens, 2021, p. 27). Finalment, va aconseguir fugir, però els sentiments que tenia tampoc eren massa diferents. De fet, va trigar més de 30 anys en explicar-ho a la seva família, perquè sentia vergonya i no volia disgustar als seus pares. Finalment ho va explicar, i tal com expressa a l'entrevista, es va sentir jutjada per un membre de la seva família, amb qui avui dia, a causa d'aquest fet, ja no manté relació.

33 anys més tard, va decidir escriure *Mercancía Robada*, el llibre on explica al món el que li va ocórrer. Vicens, diu que tot i la gran por que li feia explicar la veritat, es va sentir alleujada mentre escrivia el llibre, va ser com una teràpia per a ella. Un cop l'obra literària va sortir a la venda, part de la societat l'ha estigmatitzat i jutjat, tot i això ella ja és prou forta per no sentir-se d'aquesta manera, de fet expressa el següent: "ja no sóc una víctima, sóc una supervivent" (Vicens, 2021, p. 28). Així doncs, abans ella s'havia considerat una víctima, aquest succés la va portar a dos intents de suïcidi, però finalment avui dia, és una supervivent perquè gràcies al pas del temps i al gran treball personal que ha fet, ha aconseguit superar-ho, sense sentir vergonya.

L'entrevistada mostra el seu rancor cap als proxenetes i de fet els descriu de la següent manera: "són uns traficants de vides, uns éssers de la pitjor mena, uns explotadors que només pensen en ells mateixos i volen treure benefici a qualsevol preu, sense importar-los a qui estan sotmetent. Són individus sense escrúpols". (Vicens, 2021, p. 28)

Vicens, tampoc guarda massa bon record dels clients que tenia, de fet explica que segurament ells sabien que ella era una víctima del tràfic de persones, sabien que estava allà contra la seva voluntat, però preferien mirar cap a una altra banda. Malgrat aquest fet, l'entrevistada prefereix no jutjar-los i menys ara, que han passat tants anys.

En referència a l'Estat, ella expressa que no s'ha sentit abandonada per aquest, perquè aquest desconeixia el que li estava passant. A més a més, i en resposta a la meua pregunta, ella creu que a qui li correspon saber quin model hauria de seguir el govern per protegir a les prostitutes són a les expertes en la temàtica. Tot i això, defensa que la millor manera per acabar amb els proxenetes és regulant la prostitució, ja que d'aquesta manera la prostitució disminuiria i a més, les dones podrien decidir lliurement si volen prostituir-se o no, sense haver de ser explotades. Vicens també expressa que el 10% de les dones que exerceixen la prostitució, ho fan de manera voluntària, i per tant haurien de: "tenir dret a la Seguretat Social, a estar protegides legalment, i tenir els seus drets com qualsevol altre treballador" (Vicens, 2021, p. 30).

Per últim, Vicens (2021) mostra el seu desacord en com funciona el sistema educatiu, policial i jurídic, ho expressa de la següent manera:

perquè aquesta xacra social (el traficant de persones) desaparegui, han de canviar moltíssimes coses, des de l'educació, com els centres educatius, com la sensibilització amb les víctimes, o el sistema policial i judicial. On s'ha vist que una víctima hagi de provar la seva innocència davant d'un jutge i un fiscal? (p. 30)

Així doncs, Lluna Vicens es mostra molt crítica i descontenta amb el tracte que rep una víctima explotada sexualment.

5. Anàlisi i discussió:

5.1. Fase 1:

L'Objectiu que em vaig proposar en aquesta fase va ser **conèixer l'opinió de la població catalana i espanyola sobre la prostitució**. A partir de les respostes i l'anàlisi exposades al llarg del treball, es considera que s'ha pogut assolir l'objectiu esmentat.

En primer lloc, es posa de manifest una coincidència general sobre com es categoritza la prostitució tant entre els experts en la matèria, com en l'opinió general de la població enquestada. Bona part dels teòrics considera que la prostitució no és un valor positiu i que les dones que s'hi dediquen ho fan per poder sobreviure o perquè han estat víctimes d'una xarxa de tràfic de persones. Pràcticament ningú opina que la prostitució signifiqui l'alliberament de la dona. Aquesta visió, però, no és compartida per grups com OTRAS o CATS, que representen organitzacions de dones prostitutes. No obstant això, no hi ha manera de saber si aquest sentiment és minoritari o no entre elles perquè moltes tenen por de parlar, com bé explica l'entrevistada experta Biurrun (2021). De fet, tot i tenir preparades diverses entrevistes amb prostitutes i ex prostitutes, finalment només s'ha pogut entrevistar a una d'elles: Lluna Vicens, ja que les altres finalment han refusat participar en l'estudi.

És vital també tenir en compte el testimoni d'Amèlia Tiganus, exvíctima del tràfic de persones, i altaveu de moltes prostitutes, que considera que la prostitució mai és voluntària i que els prostíbuls són camps de concentració.

Crida l'atenció, que tot i que s'ha pogut comprovar que existeix un pensament generalitzat de què les dones que exerceixen la prostitució són persones vulnerables, no existeix un clam unànim per acabar amb aquest negoci mil·lenari.

Tal com es mostra en el marc teòric i en l'enquesta poblacional, el debat social es mou entre el regulacionisme i l'abolicionisme. Les respostes dels enquestats corroboren que estan entre aquestes dues opcions. De fet, ni el 2% de les 503 persones que van realitzar el qüestionari creuen que s'hagi de prohibir. El dilema per tant, no es mou en el model sociojurídic del prohibicionisme.

El model regulacionista, defensat per May (2016), Boza, E. (2007), Gay, S. Otazo, E. i Sanz, M (2003) entre altres autors, promou que la prostitució, sempre que sigui voluntària, s'ha de regular; mentre que el model abolicionista considera que no s'ha de regular en cap cas perquè sempre és una forma de violència de gènere (Tiganus, 2019;

Álvarez, 2019; Armesto, 2019; Cobo, 2017). Els enquestats també es mostren dividits en aquest debat, si bé majoritàriament es decanten per l'abolició: 68%; front un 30,2% que es mostra a favor de la regulació. Però que s'estigui a favor de regular la prostitució no vol dir necessàriament que es pensi que es pugui considerar un treball com qualsevol altre. Això és el que mostra l'enquesta: el 80% dels enquestats manifesten que la prostitució no és un treball com qualsevol altre.

La controvèrsia sobre si la prostitució es pot considerar o no un treball com qualsevol altre també té lloc entre les autores regulacionistes. Boza (2017) considera que sí que ho és, mentre que Cobo (2017) i Bernal (2019) opinen que no, però que és necessària la seva regulació per protegir els drets d'aquestes dones i evitar la seva estigmatització.

Les regulacionistes com Borrell (2018), secretaria general del sindicat OTRAS, defensa que les prostitutes són dones empoderades, opinió que xoca per complet amb el que pensen els enquestats: el 91,3% defensa no només que les prostitutes no són lliures i empoderades, sinó que són víctimes.

Pel que fa a l'àmbit jurídic, també podem trobar que hi ha coincidència sobre la necessitat d'establir una divisió legal entre la prostitució legal i la forçada, opinió compartida tant entre la població enquestada com entre l'executiu. Així, la majoria dels enquestats consideren necessari que en l'àmbit legal es diferenciï la prostitució voluntària del tràfic de persones, i de la mateixa manera, la legislació vigent va establir aquesta diferenciació des de l'aprovació de la Llei Orgànica 10/1995, del Codi Penal (Valiente, 2002).

Que existeixi aquesta divisió, que avui dia persisteix, és un parer compartit pel 71% dels enquestats, i dins d'aquest percentatge, un 50% ho defensen perquè opinen que és important remarcar la diferència entre explotació i lliure voluntat. Malgrat aquesta opinió, més del 60% creu que aquesta divisió pot perjudicar les víctimes del tràfic de persones, qüestió que genera certes contradiccions, i encara més si es té en compte que el 94,5% defensen que la majoria de les prostitutes es veuen forçades a exercir. És a dir, una extensa majoria (71%) considera necessària la divisió entre la prostitució forçada i la voluntària, però sent conscients a la vegada i en un consens molt més elevat (94,5%), que pràcticament totes les prostitutes ho són no per voluntat, sinó per obligació. Fet que porta a pensar que hi ha un pensament generalitzat i molt arrelat en la societat de prioritzar les llibertats individuals per sobre de les col·lectives.

Entrant en la comparativa de sistemes jurídics sobre la prostitució, ens centrem en el sistema suec com a model pioner abolicionista. Cal ressaltar l'aprovació de la Llei de Compra de Sexe, que va entrar en vigor l'any 1999, i que porta a la pràctica el model abolicionista. Emprech (2017), explica que gràcies a aquesta llei el tràfic de persones ha disminuït considerablement.

Per altra banda, Heim i Monfort (2005) i Dodillet i Östergren (2011), que tenen una visió més crítica de l'abolicionisme, creuen que tot i que sí que s'ha reduït la prostitució al carrer, aquest negoci ha trobat noves formes de funcionar: a través de la clandestinitat. Segons l'opinió d'una part dels enquestats que es consideren regulacionistes, aquesta és la conseqüència directa d'implementar el model abolicionista.

Per contra, el sistema holandès defensa la regulació de la prostitució i ho ha fet aprovant la Llei d'Octubre del 2000 i derogant la llei que prohibeix els bordells. Prats (2018), explica que per culpa d'aquesta nova llei, tant el tràfic de persones com l'explotació sexual infantil ha augmentat. De fet, entre el 50 i el 90% de les dones que exerceixen la prostitució, són víctimes del tràfic de persones. A través d'aquestes dades, es pot veure un cop més que distingir la prostitució entre bona i dolenta no és la solució, ja que perjudica enormement a les víctimes del tràfic de persones, que com mostren els gràfics, són la majoria.

Pels enquestats abolicionistes, un dels efectes més positius del model que defensen és la reducció del tràfic de persones. Per contra, els regulacionistes opinen que això s'aconseguirà amb la regulació. Però com hem vist a l'estudi de Prats (2018) amb la regulació el tràfic de persones augmenta, o almenys això és el que ha passat a Holanda.

Gimeno (2012) explica que en les societats més masculines és on hi havia un augment progressiu de la prostitució, en canvi en les societats més justes i feministes la prostitució era pràcticament inexistente. En aquest cas, el 93,2% de les 503 persones enquestades coincideixen amb l'autora, ja que creuen que en les societats feministes hi hauria menys prostitució.

Tal com defensa Lerner (1990), en els orígens del patriarcat les dones eren esclaves dels homes, ja que aquests podien vendre-les o comprar-les. A causa d'això, moltes d'elles preferien ser prostitutes, ja que almenys tenien una independència econòmica que sent esposes no tenien. Cal remarcar, però, que les dones en cap moment escollien lliurement ser prostitutes, ja que només tenien dues opcions de vida. En aquest cas, els

enquestats estan d'acord amb l'opinió, ja que el 84,4% defensa que una dona pobre no ha escollit lliurement exercir la prostitució.

Lerner (1990) però, també explica que el patriarcat es va sentir amenaçat per un grup de dones que podien tenir aquesta independència econòmica, ja que era l'única manera de què no depenguessin al 100% dels homes. És per aquest motiu, que va néixer l'estigma cap a la prostitució. Les esposes per tant, eren recompensades tenint una classe social més elevada, mentre que les prostitutes eren criminalitzades. L'estigma és un concepte que moltes persones enquestades, així com associacions, organitzacions i entitats regulacionistes, com OTRAS, CATS i ABITS, utilitzen per explicar que si no fos per això, la prostitució seria vista com una professió com qualsevol altra i a més a més, la societat les respectaria. Amnistia Internacional i l'ONU pensen que l'abolició de la prostitució no ha aconseguit eliminar la prostitució sinó que ha provocat més estigmatització.

Per tant, podem veure que l'estigma és un argument que utilitzen algunes defensores del regulacionisme per explicar que per culpa d'aquesta pressió social no poden ser lliures i exercir legalment la professió que elles han escollit. No obstant això, es pot estar en contra de l'estigma, i no per això defensar la prostitució. De fet, la majoria d'estudis abolicionistes i alguns de regulacionistes coincideixen en què les prostitutes són víctimes (UGT, 2006; Amnistia Internacional, 2016). És per aquest motiu, que no se les ha d'estigmatitzar sinó ajudar per tal que puguin trobar una alternativa de vida, i aquesta sí, que sigui 100% escollida per a elles.

La primera hipòtesi que es va plantejar diu el següent: **la situació d'alegalitat no beneficia a les prostitutes**. Malgrat les diferències que s'han pogut veure tant en les enquestes de les persones que defensen el regulacionisme o l'abolicionisme com en el marc teòric, ningú creu que la situació d'alegalitat beneficiï les prostitutes. És més, es mostren crítics amb aquesta estratègia que s'ha dut a terme a Espanya (UGT, 2016; Gimeno, 2012; May, 2016). Per aquest motiu, i amb les dades que s'ha extret de les diferents fonts, es confirma la hipòtesi plantejada.

Pel que fa a la segona hipòtesi: **la legalització no és la solució per acabar amb la desprotecció de la dona que exerceix la prostitució**, no hi ha un pensament unànim entre experts i enquestats, com ha passat amb la hipòtesi anterior. De fet, s'han trobat moltes controvèrsies. Bona part dels teòrics com Heim i Monfort (2005) defensen que el camí més adequat per protegir les dones prostitutes d'aquesta situació és legalitzar

aquesta activitat. Malgrat aquest fet, pels estudis i arguments que s'han plantejat al marc teòric, la regulació de la prostitució no és la solució, perquè no es pot legalitzar quelcom que atempti contra la integritat i la dignitat d'una persona. Per aquest motiu, cal abolir la prostitució mentre es duen estratègies feministes que la recolzin.

5.2. Fase 2:

L'objectiu proposat en aquesta segona fase ha estat: **estudiar els discursos i paradigmes de la prostitució en l'Estat Espanyol**. Un cop fetes les entrevistes i analitzats els resultats es considera assolit l'objectiu. Com es pot veure en aquest apartat, a partir dels gràfics i l'explicació en cadascuna de les preguntes realitzades a les entrevistades, s'ha observat els diferents punts de vista, discursos i paradigmes de cada model i de cada experta que el defensa.

Per tal que els resultats de les entrevistes fossin tan objectius com sigui possible, i així poder fer una anàlisi més assertiu, es va entrevistar a professionals que tinguessin els dos punts de vista protagonistes d'aquest treball: regulacionista i abolicionista.

El primer anàlisi que es pot diferenciar al marc teòric i les entrevistes realitzades, és que les abolicionistes, en la majoria dels aspectes, tenen una visió molt unànime sobre el sistema que defensen; les regulacionistes, en canvi, tenen diverses opinions sobre el tipus de model que voldrien que s'implementés. Així per exemple, totes les abolicionistes que s'exposen al marc teòric, com Álvarez (2019), Bernal (2019), Cobo (2017) o Tiganus (2019), creuen que la prostitució és una forma de violència de gènere que perpetua el patriarcat. D'igual manera, el 100% de les persones entrevistades coincideixen en el mateix. En canvi, pel que fa a les regulacionistes, es troben opinions diverses. Algunes, com Borrell (2018), opinen que la prostitució, sempre que sigui voluntària, és sinònim de l'alliberació del cos de la dona i l'acabament de la seva estigmatització. En canvi, altres autores com Gay, Otazo i Sanz (2003) no pensen que la prostitució comporti l'empoderament de la dona, però com que veuen una utopia poder acabar amb ella, són defensores de regular-la perquè així les prostitutes puguin comptar amb uns drets mínims que les emparin.

Aquesta mateixa diferència també es mostra entre les entrevistades. De fet, el 67% de les entrevistades els hi agradaria que la prostitució no existís en un món ideal, ja que consideren que és la viva imatge del patriarcat, i que en cap comporta l'alliberació de la

dona. Per contra, el 33% creu que si és voluntària, no hi hauria d'haver cap restricció ni prohibició. S'ha de ressaltar que aquestes divergències d'opinió només es troben entre les defensores del regulacionisme, existint com es veu una visió més lliberal i una altra més progressista, mentre que entre les defensores de l'abolicionisme l'opinió és unànime en proclamar que és indispensable acabar amb la prostitució.

Quant a pregunta que es fa a les entrevistades amb relació a si creuen que si s'abolís la prostitució, el tràfic de persones augmentaria o disminuiria, totes les abolicionistes consideren unànimement que disminuiria, mentre que el 67% de les regulacionistes consideren que augmentaria. Cal veure, tal com s'ha exposat anteriorment, i segons Prats (2018), que en el model regulacionista les víctimes del tràfic de persones només fa que augmentar.

També s'ha de tenir en compte que la major crítica del model suec abolicionista, és que la prostitució clandestina ha augmentat. Aquest fet és ressaltat per dues de les tres regulacionistes entrevistades, mentre que la tercera exposa que encara no hi ha suficients estudis i que no pot emetre una opinió clara al respecte. I pel que fa a les abolicionistes entrevistades, només una opina que amb l'abolició la prostitució clandestina augmentaria.

Es pot considerar cert que amb el model abolicionista podria créixer la prostitució clandestina, com ha passat als països nòrdics (Heim i Monfort, 2005), principalment perquè és impossible que d'un dia per l'altre s'acabi amb un dels negocis més antics de la història, la prostitució. Cal doncs que l'abolició vagi acompanyada de polítiques i estratègies feministes per educar als homes en què els cossos de les dones no estan a la seva disposició ni en venda, i perquè cap dona s'hagi de veure en l'obligació d'exercir per poder sobreviure. Si extrapolem el mateix debat en una altra àmbit que concerneixi també la integritat física de les persones, com podria ser el tràfic d'òrgans, seria mal vista per la societat l'opinió que defensés que s'ha de legalitzar.

No ens podríem imaginar mai que a l'Estat Espanyol fos legal la venda d'òrgans, i que el discurs de les persones que defensessin la seva legalització fos: així tindrien millors condicions sanitàries i laborals o, ho fan perquè elles volen. Es consideraria que aquest tipus d'opinió està totalment desfasada, perquè no es pot regular mai quelcom que atempti contra la integritat i la dignitat d'una persona.

Tal com opinen les enquestades abolicionistes i autors com Bernal (2019) i Armesto (2019), el model abolicionista entén que la prostitució és una forma de violència de gènere i com a tal, la solució mai serà legalitzar-la ni tampoc penalitzar-les.

Pel que fa a la qüestió sobre les necessitats que s'observen amb relació a les prostitutes, les respostes són molt diverses en les professionals entrevistades. El grup de les abolicionistes destaquen moltes necessitats que cal treballar per aconseguir acabar amb la prostitució, i que s'han d'atacar de manera prèvia a què les dones deixin d'exercir perquè si no quedarien massa desprotegides. Coincideixen en el fet que els factors més determinants en la prostitució són la pobresa, els prejudicis del patriarcat i la desprotecció. De fet, segons la Fundació SCHELLES (2012), el 90% de les dones prostitutes a Europa estan en processos migratoris, i segons Armeso (2019), el 5% de la prostitució l'exerceixen homes. Payá, Ayuste i Rubio (2015) també coincideixen en el fet que la majoria de les dones que exerceixen la prostitució són immigrants, pobres i amb un nivell educatiu molt baix. Aquestes dades són claus per entendre que pràcticament totes les prostitutes es troben en extrema situació de vulnerabilitat i pobresa, i la causa principal és que són dones migrants sense recursos econòmics. Cobo (2017) afegeix que el capitalisme i el neoliberalisme només han fet que agreujar totes aquestes vulnerabilitats, fent que la indústria del sexe augmenti perquè es promou el consumisme sense límits ni moralitat.

Pel que fa a les regulacionistes, novament s'observa que es tornen a mencionar l'estigma i els prejudicis, qüestions que també s'han contemplat en el marc teòric (OTRAS, 2018; CATS, 2021).

Quant al paper de la figura del proxeneta, novament existeixen discrepàncies entre les professionals abolicionistes i les regulacionistes. Les primeres coincideixen totes en què el proxeneta es beneficiaria en un hipotètic model regulacionista, posició recolzada per la UGT (2006), Tiganus (2019) i Gimeno (2012), entre d'altres. En canvi, les segones no tenen opinió clara al respecte, i és curiós que un notable 33% de les entrevistades regulacionistes ha optat per respondre no sap, no contesta. El restant percentatge, en canvi, opina al contrari que les abolicionistes i considera que el proxeneta no es beneficiaria de la legalització de la prostitució. Consideren que succeiria just el contrari, és a dir, que com que existiria una relació laboral reconeguda i legal, s'hauria de fer un contracte a la prostituta i aquesta guanyaria drets laborals i llibertats, tal com opinen May (2016) i Borrell (2018).

Les professionals entrevistades també han estat preguntades sobre les mesures que caldria implementar per preparar el camí cap a l'abolició o la regulació de la prostitució. Les respostes de les abolicionistes són més variades, potser hi ha tingut a veure que compten amb una entrevistada més. Consideren que caldria treballar tant amb la prostituta, per ajudar-la a nivell econòmic i de recursos, com amb els homes, mitjançant polítiques d'educació i campanyes de sensibilització i informació. I és interessant destacar que una entrevistada considera que les mesures podrien prendre's de manera simultània amb l'abolició, i no de manera anterior.

Pel que fa a les entrevistades regulacionistes, tenen una idea semblant també, i pensen que el més important és oferir recursos econòmics a les dones que exerceixen la prostitució per precarietat. Per tant, de manera bastant general, totes les professionals consideren que és indispensable prendre mesures prèvies a regular o abolir la prostitució, i posant-ho en relació amb el marc teòric es pot concloure que són els educadors, treballadors i integradors socials i pedagogs els que poden oferir recursos i serveis per ajudar les prostitutes. Cal tenir especialment en compte el Codi Deontològic (ASEDES, 2007), que fixa les pautes d'una bona praxi professional. De fet, Manteca i Rosario (2014) creuen que la figura de l'educador social en l'àmbit de social és indispensable i clau per ajudar-les, deixant enrere qualsevol prejudici o objecció moral que puguin tenir personalment.

Per finalitzar la Fase 2, hem de valorar si s'han respost les hipòtesis plantejades inicialment. La primera hipòtesi que es va plantejar diu el següent: **la situació d'alegalitat no beneficia a les prostitutes**. En aquesta segona fase s'ha observat que cap de les entrevistades, ni les abolicionistes ni les regulacionistes, consideren com a vàlida la situació actual d'alegalitat de la prostitució. És a dir, que malgrat que entre elles tenen molts punts de controvèrsia i fins i tot confrontació, coincideixen en el fet que l'alegalitat no només no és la solució, sinó que les perjudica enormement. Així doncs, es confirma per tercera vegada la hipòtesis plantejada, després d'haver-se confirmat també prèviament en les enquestes i en el marc teòric, com s'ha explicat en la fase 1.

Pel que fa a la segona hipòtesi: **la legalització no és la solució per acabar amb la desprotecció de la dona que exerceix la prostitució**. Tenint en compte els arguments que ja s'han explicat en la Fase 1, observem novament una controvèrsia entre les persones abolicionistes i regulacionistes professionals entrevistades, tal com ha passat anteriorment en el marc teòric i en les enquestes. Tal com diu Lienas (2021),

entrevistada professional abolicionista, no es pot perdre la perspectiva global i social, per contemplar cada cas de manera individual. Considera que no es pot organitzar tot un sistema jurídic pel benefici d'uns pocs individus, que en cap cas representen el col·lectiu, i menys si els seus privilegis suposen un perjudici, no només per les prostitutes, sinó per totes les dones. A més a més, si es regulés i legalitzés la prostitució, com a societat i com a govern s'estaria deixant entendre a les noves generacions que el cos de les dones està a total disposició dels homes, i que a canvi de diners és correcte comprar-les. Missatge totalment oposat al d'una societat igualitària i feminista.

5.3. Fase 3:

L'objectiu proposat va ser: **Identificar les necessitats de les dones que exerceixen la prostitució a l'Estat Espanyol.** En aquest cas, es considera que també s'ha assolit l'objectiu, ja que al llarg de l'entrevista Lluna Vicens ha expressat com s'ha sentit mentre era explotada sexualment i també com s'ha sentit un cop va explicar la seva història a la família i a la societat. També s'ha mostrat especialment crítica amb els proxenetes, així com amb el sistema educatiu i judicial, i exposa una possible solució perquè cap més persona sigui explotada sexualment, el regulacionisme.

El més destacable d'aquesta entrevista és que es tracta d'un testimoni en primera persona. En el marc teòric s'han pogut recollir reflexions d'altres víctimes de la prostitució, o de grups d'activistes pro-prostitució formats molt sovint per dones prostitutes, com és el cas de May, Borrell, OTRAS o CATS. Però el testimoni de Lluna Vicens té el valor d'haver estat recollit en directe, sense intermediaris. És a dir, que s'ha tingut l'oportunitat de fer una entrevista personal a una dona que ha viscut en primera persona la prostitució.

Vicens es va sentir desprotegida, vulnerable, estigmatitzada i avergonyida. Aquests sentiments comencen quan l'enganyen i l'obliguen a prostituir-se, i es perllonguen en el temps, molt més enllà del que dura el període en què va ser forçada a prostituir-se. Molts d'ells l'acompanyen durant molts anys de la seva vida. Payá, Ayuste i Rubio (2015) confirmen que la fragilitat i vulnerabilitat de les dones prostitutes són condicions que s'han de revertir amb mesures socials i acompanyament emocional. L'Estat hauria d'habilitar un context que facilités la resolució de les seves necessitats, i la tasca d'educadors/es, treballadors/es, integradors/es socials i pedagogs/es és essencial en aquest acompanyament cap a la seva recuperació. La tasca d'aquests especialistes,

que han d'actuar de manera totalment professional deixant de banda la seva ideologia o creences religioses, hauria de ser preventiva per tal d'evitar que dones en situació de vulnerabilitat entrin en el món de la prostitució. Cal doncs, fer una escolta activa i empàtica per així entendre i atendre les seves problemàtiques. Cal tenir en compte, però, que el camí serà molt llarg. Fins i tot, i potser sobretot, un cop la dona ja hagi sortit de la prostitució, perquè la por a l'estigmatització i la vergonya no són fàcils de deixar enrere, tal com ha posat de manifest Vicens (2021), com altres teòrics (Escoriza, 2002).

És imprescindible, doncs, fer un acompanyament fins que la dona hagi aconseguit refer la seva vida, trobant una font alternativa i digne d'ingressos que cobreixi les seves necessitats econòmiques, i de la seva família si és el cas, i també començar un tractament psicològic que l'ajudi a conviure amb les vivències possiblement traumàtiques sofertes mentre exercia la prostitució. En conclusió, és imprescindible com a professionals brindar un suport complet a la dona que abandoni l'exercici la prostitució, tant mitjançant subsidis i ajudes econòmiques, com tractaments psico-socials i de reinserció laboral.

Vicens també explica que per culpa de la por i l'estigma va trigar molt de temps a poder relatar, fins i tot a la seva família i amics, l'explotació sexual que havia patit. Per tant, i tenint en compte les dificultats de Vicens per explicar el seu passat, l'acompanyament dels professionals en l'àmbit social ha de ser perllongat durant el temps, fins que les dones que han exercit la prostitució puguin normalitzar la seva vida.

Cal destacar el sentiment d'odi que Vicens té cap als proxenetes, als qui defineix com *éssers de la pitjor mena*, i també és rellevant destacar l'esperança que té en què la regulació de la prostitució serveixi per acabar amb aquests delinqüents. Però com hem pogut veure a través de les entrevistes, enquestes i el marc teòric, si la prostitució es legalitza, els proxenetes podran blanquejar de manera legal el seu negoci, serien considerats doncs empresaris, però la seva feina seria la mateixa (Cobo, 2017; Prats, 2018; Gimeno, 2012). Aquests autors, també afirmen que en cas que la prostitució es legalitzés, el tràfic de persones augmentaria, i com a conseqüència, el proxeneta s'enriquiria encara més. Que la regulació de la prostitució comporti una disminució d'aquests problemes, com opina Vicens i les professionals regulacionistes entrevistades, no concorda amb aquests estudis.

Possiblement Vicens, com a víctima directa de la prostitució i havent conegut el negoci des de dins, creu ser conscient que acabar amb la prostitució és impossible, i que l'única manera que les prostitutes comptin amb un mínim de protecció és la regulació. No obstant això, com s'acaba d'explicar, la realitat en països que s'ha implementat aquest model jurídic ha sigut justament el contrari: augment del tràfic de persones i impunitat pel proxeneta.

També val la pena comentar que Vicens afirma que mai no es va sentir abandonada per l'Estat i ho justifica narrant que aquest era desconexor de la seva circumstància personal. Però això porta a reflexionar sobre el paper de les institucions en aquest terreny. Aquí es troba un total acord entre regulacionistes i abolicionistes, tal com s'ha vist en les entrevistes i en el marc teòric, ja que tothom coincideix que aquest desconexament no eximeix les autoritats i als poders públics de les seves obligacions. Aquestes són: investigar, detenir, jutjar i empresonar als culpables, ja que la seva obligació és acabar amb el tràfic de persones i vetllar pel bé comú.

Com no podria ser d'una altra manera, ningú defensa el tràfic de persones. Però torna a haver-hi polèmica sobre si es pot diferenciar entre prostitució forçada i voluntària. Vicens, és partidària de fer aquesta diferència, en la mateixa línia que defensen els partidaris de regular la prostitució (Gay, Otazo, Sanz, 2003; Boza, 2019). Tot i això, Vicens estima que només el 10 per cent de les dones que es dediquen a la prostitució ho fan de forma voluntària, dada compartida per la Fundació SCELLS (2012).

També hi ha unanimitat, entre aquesta entrevistada, les expertes referides en el marc teòric i les professionals entrevistades, en què calen moltes mesures perquè la prostitució deixi de ser un problema invisible per la societat i així elles puguin satisfer les seves necessitats. El sistema judicial i policial hauria d'estar sempre i sota qualsevol circumstància al costat de les víctimes i supervivents. La sensibilització social també juga un paper fonamental perquè les prostitutes surtin de la marginalitat i el primer pas comença a través de l'educació (Manteca i Rosario, 2014).

Les hipòtesis plantejades han estat: **la situació d'alegalitat no beneficia a les prostitutes i la legalització no és la solució per acabar amb la desprotecció de la dona que exerceix la prostitució.**

Pel que fa a la primera, es pot considerar novament assolida. Malgrat que Vicens no culpa a l'Estat de la desprotecció que va patir al ser víctima d'una xarxa de tràfic de

persones, és innegable que va patir aquesta denigrant situació, contrària a la Declaració Universal de Drets Humans. D'aquesta manera, es posa de manifest que el marc jurídic actual d'alegalitat que hi ha a Espanya no ha estat útil per protegir la víctima perquè no ha garantit que les institucions implicades activessin els mecanismes socials, policials i legals per detectar i revertir els fets.

La situació d'alegalitat tampoc garanteix les mesures pertinents perquè les víctimes no siguin jutjades ni estigmatitzades per la societat. Vicens no només va ser una esclava sexual, sinó que va patir una mirada social reprovatòria quan en va aconseguir sortir. Ens trobem, doncs, davant un doble perjudici. Per tant, l'alegalitat no ofereix eines educatives a la ciutadania per canviar la percepció social envers les dones que són obligades a prostituir-se. Aquest marc legal, doncs, no beneficia les dones que exerceixen la prostitució, i aquest fet converteix l'Estat en còmplice per omissió (Tiganus, 2018).

Pel que fa a la segona hipòtesi, Vicens mostra discrepàncies. Com s'ha anat explicant, ella creu que gràcies a la regulació disminuirà el proxenetisme i el tràfic de persones. També opina que la regulació garantirà que les dones que vulguin exercir la prostitució de manera voluntària tinguin garantits els seus drets com a treballadores i d'aquesta manera estaran més protegides. Aquesta opinió de Vicens és tant compartida com criticada per les fonts teòriques consultades. Però el que es pot assegurar és que la legalització no ha demostrat ser una eina eficaç per protegir les dones prostitutes en el seu conjunt.

Estem parlant d'una indústria poderosa, la de la prostitució, que sota un paraigua legal seguirà aprofitant-se de les dones que es dediquen al mal anomenat "ofici més antic del món" perquè en la seva immensa majoria són persones vulnerables socialment i econòmicament, que no han triat amb plena llibertat dedicar-se a aquesta activitat. Això per no parlar de les que directament han estat enganyades i reclutades per les xarxes de tràfic de persones. La legalització tampoc no ha evitat que això segueixi succeint perquè el poderós negoci del sexe ha demostrat la seva capacitat constant de reinvençió.

Tenint en compte els estudis realitzats per Fundació SCELLS (2018), Tiganus (2019), Gimeno (2012), Lerner (1990) i Payá, Ayuste i Rubio (2015) es pot considerar que la legalització de la prostitució, defensada per Vicens, es demostra com una opció que no garanteix la protecció de les dones que es dediquen a la prostitució.

6. Conclusions:

Tal com es va exposar en la introducció i en la justificació del treball, un dels motius pels quals es va decidir escollir aquesta temàtica va ser per la incertesa i els dubtes que generava la indústria del sexe, i més concretament la prostitució. En començar a realitzar aquest treball era un interrogant saber quin era el posicionament més correcte o, si més no, quin es podia considerar més just. La resposta a aquesta pregunta, és a dir, saber quin dels dos camins, el regulacionista o l'abolicionista, el més indicat i el que més empara les dones que es dediquen a la prostitució, així com descobrir quines són les necessitats de les dones que exerceixen la prostitució. Aquest és el repte que es volia assolir.

La prostitució està en creixement constant i s'ha convertit en un dels tres negocis que genera més diners al món, juntament amb les armes i les drogues. Aquest fet, es deu a l'expansió del neoliberalisme, on tot es pot comprar i vendre, inclús la dignitat i el cos d'una persona. És un d'aquests els motius pels quals es fa inimaginable que en una societat feminista pugui ser legal una indústria com aquesta, en la que les persones afectades són sempre les més vulnerables.

Començant el Treball de Final de Grau (2021), a la introducció, es plantejaven un seguit de preguntes de les quals encara no s'havia trobat cap resposta. La qüestió deia el següent:

Què són les dones que exerceixen la prostitució? Víctimes? Supervivents? O, dones empoderades que fan el que volen amb el seu cos, sense por als prejudicis que pugui tenir la gent? (p. 4)

Es podria descartar l'última opció, la que diu que són dones empoderades. De fet, tal com s'ha anat explicant, el neoliberalisme, juntament amb el patriarcat, i en ells s'inclouen els proxenetes, han creat un discurs falsament feminista que lliga, de manera injusta i retorçada, l'alliberament sexual de les dones amb el comerç del sexe. Volen fer creure que la prostitució és l'empoderament de la dona perquè afirmen que és ella qui decideix què és el que fa amb el seu cos. És un discurs fals perquè la immensa majoria de les dones que exerceixen la prostitució ho fan per la seva situació de precarietat. Però en nom d'aquesta falsa llibertat s'estarien posant els drets individuals per sobre del bé comú. Aquest discurs no només ha fet que moltes persones hagin arribat a pensar que potser sí que val pena legalitzar la prostitució perquè es tractaria

d'una activitat lliurement acceptada, sinó que també ha servit per enfrontar el moviment feminista. Fins i tot s'ha posat en circulació un nou terme per parlar de la prostitució, "treball sexual". És cert que aquesta nova denominació s'utilitza per a alguns sectors per treure l'estigma que pesa sobre les dones prostitutes, però també cal tenir present que indica que el seu és un treball com un altre i pot servir per maquillar una situació d'explotació.

Qualsevol persona que es trobi en situació de la prostitució serà víctima. Víctima del client que abusa del seu poder com a home, víctima del proxeneta que l'explota, víctima de l'Estat que la desempara i també víctima d'una societat que prefereix mirar cap un altre costat. No obstant això, és possible que una dona en aquesta situació tan fràgil, pugui tirar endavant. Aquest seria el cas de la Lluna Vicens, l'entrevistada que va ser víctima del tràfic de persones. Vicens recalca que ella ja no és una víctima, sinó una supervivent i sí, efectivament, ja ho és.

En l'apartat de la introducció i justificació, també es va parlar sobre les problemàtiques existents entorn de la prostitució. Una d'elles, és que l'Estat té abandonades les dones que l'exerceixen. De fet, és cert que tenen els mateixos drets que qualsevol altre ciutadà, però aquests no són suficients, ja que elles es troben en una situació molt més vulnerable que qualsevol altra persona i necessiten més protecció. Per tant, en el Treball Final de Grau (2021) també es va plantejar una altra qüestió: "Quina és la solució per acabar amb aquests problemes? La legalització, o la il·legalització?" (p. 5)

Com s'ha anat explicant, la legalització de la prostitució no hauria de tenir cabuda en una societat justa i feminista. De fet, a partir de les entrevistes, enquestes i marc teòric, malgrat les diferents opinions que s'han pogut trobar, s'ha entès la prostitució com una forma de violència de gènere i per tant, mai s'hauria de legalitzar. Així doncs, l'estratègia més responsable és la d'abolir la prostitució. Cal oferir a les dones que estan atrapades en aquesta activitat sortides laborals i socials. És de justícia fer-ho. També és del tot imprescindible dur a terme polítiques feministes que donin suport a l'abolicionisme a través de l'educació i de la sensibilització social. És a dir, aconseguir que cap home trobi acceptable mantenir relacions sexuals a canvi de diners. Però, contràriament a això, una porta d'entrada a la prostitució com és la pornografia, cada dia està més a l'abast de tothom, fins i tot dels infants, ja que es pot consumir fàcilment per internet. Per tant, és molt important desenvolupar als centres educatius programes d'educació

afectivosexual que mostrin que el respecte cap a les altres persones és fonamental, que un ser humà mai es pot despersonalitzar ni cosificar.

A través de la pregunta plantejada anteriorment, es podria donar resposta a les dues hipòtesis plantejades:

1. La situació d'alegalitat a l'Estat Espanyol de les dones que exerceixen la prostitució, genera desemparament i desprotecció.
2. La legalització no és la solució per acabar amb la desprotecció de la dona que exerceix la prostitució.

A través de tots els documents presentant al llarg del treball es fa evident la primera hipòtesi. És obvi que la situació d'alegalitat a Espanya està perjudicant enormement les dones que exerceixen la prostitució, ja que el govern falla per omissió. Malgrat que l'explotació sexual i el tràfic de persones estan penalitzades, el fet de no tenir una clara legislació abolicionista, provoca que sigui impossible fer front a tota la prostitució existent, que malauradament gairebé tota és forçada (sigui per falta de recursos econòmics o pel tràfic de persones).

Amb la legalització, però, la situació de les prostitutes seria molt pitjor a la que tenim avui dia, amb la situació d'alegalitat. La prostitució augmentaria i el tràfic de persones també. Però més enllà d'estadístiques i percentatges, cal preguntar-nos perquè existeix la prostitució. Quin missatge estem donant a la societat i als més petits si la legalitzem? Si mai hagués existit el patriarcat, ens trobaríem en aquest dilema? Donant resposta a aquestes preguntes, es fa evident que no es pot legalitzar la prostitució, perquè estaríem legalitzant la violència de gènere, el masclisme, la submissió de la dona i la seva cosificació.

A l'apartat de la metodologia, es pot veure plantejat el següent objectiu general:

- Conèixer la realitat de les dones que exerceixen la prostitució a l'Estat Espanyol.

Aquest, no s'hauria pogut assolir si no hagués estat pels objectius específics també plantejats:

- Analitzar la literatura científica existent i relacionada amb la prostitució i l'educació social.
- Conèixer l'opinió de la població catalana i espanyola sobre la prostitució.

- Estudiar els discursos i paradigmes de la prostitució en l'Estat Espanyol
- Identificar les necessitats de les dones que exerceixen la prostitució a l'Estat Espanyol.

El primer OE: Analitzar la literatura científica existent i relacionada amb la prostitució i l'educació social, va ser clau i el primer pas per poder adquirir la resolució dels següents objectius. Com s'ha explicat, aquest era imprescindible per poder començar a desenvolupar el treball. Va ser doncs, una etapa de coneixement, d'entrar en matèria i d'extreure idees imprescindibles que havien d'estar plasmades en el projecte.

El següent OE: Conèixer l'opinió de la població catalana i espanyola sobre la prostitució, també va ser primordial per conèixer quina visió tenia la població espanyola i més concretament catalana en vers a la temàtica de la prostitució. Els resultats que vaig extreure es valoren de manera positiva, ja que va haver-hi una alta participació ciutadana especialment femenina, fet que porta a pensar que la prostitució és una temàtica que importa especialment a les dones i de la qual no se'n parla massa.

El tercer OE: Estudiar els discursos i paradigmes de la prostitució en l'Estat Espanyol, és un dels que més es poden valorar. De fet, era vital que en un treball com aquest es pogués entrevistar a professionals, amb diferents punts de vista, per acabar d'entendre totes les perspectives, així com discursos i paradigmes que es poden trobar a Espanya.

Per últim, el quart objectiu: Identificar les necessitats de les dones que exerceixen la prostitució a l'Estat Espanyol, es podria dir que era el més important d'assolir, perquè quin sentit tenia aquest projecte si no es tenia en compte la veu, en primera persona, d'una dona que havia exercit, de manera forçada o no, la prostitució.

Limitacions de la recerca:

Les limitacions de la recerca començarien a partir del segon OE: conèixer l'opinió de la població catalana i espanyola sobre la prostitució. La inquietud generada per una temàtica tan complexa com aquesta, va provocar que es realitzés l'enquesta amb una certa precipitació i sense tenir clarament definits tots els objectius. Fet que va generar una dificultat a l'hora de plantejar les reflexions a l'apartat d'anàlisi i discussió. Tot i això, gràcies a l'elevat nombre de persones que van contestar el qüestionari es considera que s'ha pogut conèixer l'opinió de la població quedant assolit l'objectiu.

En el cas del tercer OE: Estudiar els discursos i paradigmes de la prostitució a l'Estat Espanyol. Malgrat que no va ser difícil aconseguir els contactes, moltes de les entrevistades que s'havien compromès, finalment no van realitzar l'entrevista o van enviar-la a l'últim moment, així com el consentiment informat. Tot i això, han estat moltes les dones expertes en la temàtica a les que s'ha pogut entrevistar, fet que ha generat que es pogués estudiar els discursos i paradigmes de la prostitució, quedant assolit l'objectiu, novament.

En el quart OE: Identificar les necessitats de les dones que exerceixen la prostitució a l'Estat Espanyol, també s'ha pogut complir amb l'objectiu. Sens dubte, però, ha estat el més difícil, ja que la gran majoria de dones que exerceixen la prostitució han estat inaccessibles. Malgrat que s'han aconseguit contactes, aquestes no han volgut o no han pogut donar resposta. Aquest fet prova un cop més, la seva desprotecció, ja que davant la situació jurídica i social en la qual es troben han d'estar al marge, per protegir-se. Tot i aquestes dificultats, sí que s'ha pogut assolir l'objectiu gràcies al testimoni de Lluna Vicenç i al de les especialistes entrevistades que tenen una relació directa amb dones prostitutes.

Una altra limitació que s'ha observat durant la realització d'aquest treball final de grau ha estat la dificultat per fer les entrevistes cara a cara. Amb alguna excepció, les entrevistes no s'han pogut fer en persona, bé per la situació pandèmica, o bé perquè les entrevistades han preferit fer-ho per correu electrònic. Tot i que s'han pogut mantenir converses interessants per aquesta via, hauria estat més enriquidor haver pogut interactuar en viu.

A nivell general, l'objectivitat ha estat una de les dificultats presents durant la realització del marc teòric. Ja des del començament, a través de la Fase 0, es va tenir un punt de vista molt clar entorn d'aquesta temàtica. Així doncs, era de gran dificultat poder mostrar-se objectiva i explicar els diversos punts de vista en un tema tan delicat com aquest. Malgrat aquest fet, i no haver aconseguit una objectivitat absoluta, s'han deixat clares totes les opinions i perspectives entorn de la prostitució. Han estat especialment de gran ajuda les diverses entrevistes realitzades.

Línies futures de recerca:

Tot i les dificultats i inconvenients que s'han pogut anar recollint, aquest Treball Final de Grau, com bé es va dir en la introducció i justificació, hauria de ser una eina útil perquè educadors/es, treballadors/es, integradors/es socials i pedagogs dugin a terme noves línies d'acció i puguin millorar la seva missió i visió.

No obstant el paper tan important que poden desenvolupar els professionals socials, la responsabilitat d'abordar de manera efectiva les reformes necessàries correspon a les institucions públiques. És l'Estat el responsable de dissenyar polítiques i finançar-les perquè donin resposta a les necessitats de les dones que exerceixen la prostitució i emprendre el camí abolicionista per acabar amb l'explotació que pateixen.

No serà un trajecte fàcil perquè, com ja s'ha reiterat, la indústria del sexe és molt poderosa. Per començar s'ha pogut constatar la manca d'estudis prou amplis sobre la prostitució. S'han pogut veure opinions i resultats molt diferents i contradictoris, ja que falten moltes dades i molta recerca per conèixer l'impacte real de les diferents legislacions sobre la prostitució. En aquest sentit, la tasca dels professionals socials que treballen en aquest àmbit és molt important. Cal que el seu paper no sigui únicament assistencial, sinó també investigador. És a partir de la descripció real, i amb dades, de la situació de les dones prostitutes arreu del món que es podran fer estudis socials i científics sobre aquesta temàtica, i qui millor que els professionals de l'àmbit social per tirar endavant aquest repte. Tot i la gran tasca que es pot fer des del sector social, cal ser conscients que sense el suport de les institucions públiques una recerca prou ampla és difícil d'assolir.

Cal preguntar-se si realment interessa als governs tenir dades verídiques sobre la prostitució, si tenen prou valentia per investigar el que està passant als bordells, i d'aquesta manera descobrir com la indústria del sexe és capaç de trobar mil i una maneres d'escapar a les lleis i continuar amb els seus negocis. Solucionar el problema de la prostitució no sembla ser una prioritat, perquè les vides d'aquestes dones vulnerables semblen tenir, malauradament, menys valor que els diners que enriqueixen a uns quants a costa de la salut i de la llibertat d'elles. I és una obligació ètica, del conjunt de la societat i en particular dels professionals de l'àmbit social, empènyer als governs perquè emparin la vida de tantes i tantes dones.

7. Bibliografia:

1. Álvarez, A. (2019). No hay prostitución sin coerción y angustia. *Debate prostitución: 18 voces abolicionistas*. (p. 37-49). La Moderna.
2. Amnistía Internacional. (2016). *Amnistía Internacional publica su política y su investigación sobre la protección de los derechos de las trabajadoras y los trabajadores sexuales*. Amnistía Internacional [Amnistía Internacional publica su política y su investigación sobre la protección de los derechos de las trabajadoras y los trabajadores sexuales | Amnistía Internacional \(amnesty.org\)](https://www.amnesty.org/es/documents/2016/07/20/amnistia-internacional-publica-su-politica-y-su-investigacion-sobre-la-proteccion-de-los-derechos-de-las-trabajadoras-y-los-trabajadores-sexuales)
3. Armesto, J. (2019). Consecuencias prácticas de legalizar la prostitución: ya es primavera en el club carretera. *Debate prostitución: 18 voces abolicionistas*. (p. 51–65). La Moderna.
4. ASEDES. (2007). *Documents professionalitzadors: Codi Deontològic de l'educador i l'educadora social*. [etica_es.pdf \(udl.cat\)](#)
5. Asociación Ciudadana de Lucha contra La Droga. (2020). ACLAD: Asociación de Ayuda. <https://www.aclad.net/prostitucion/>
6. Asociación Médica Mundial. (2021). Declaración de Helsinki de la AMM: *Principios éticos para las investigaciones médicas en seres humanos*.
7. Asociación para la Prevención, Reinserción y Atención a la Mujer Prostituida. (2021). APRAMP. <https://apramp.org/>
8. Asociación para la Promoción e Inserción Profesional - Asociación Cívica de Ayuda Mutua. (2020). APIP - ACAM. <https://fundacionapipacam.org/las-finalidades.html>
9. Atención a las mujeres cis y trans trabajadoras del sexo (2021). ABITS. <https://ajuntament.barcelona.cat/dones/es/informacion-y-atencion/atencion-las-mujeres-cis-y-trans-trabajadoras-sexuales>
10. Barcelona. Ordenança de mesures per fomentar i garantir la convivència ciutadana en l'espai públic. Ajuntament de Barcelona, 23 de desembre 2005. pp. 1-32.
11. Bernal, A. (2019). Los bulos sobre el abolicionismo. *Debate prostitución: 18 voces abolicionistas*. (p.67- 75). La Moderna.
12. Boza, E. (2017). *Sobre la prostitución. Un análisis desde la Política Criminal y la necesidad de su legalización*. [Tesi doctoral, Universidad Pablo de Olavide]. [boza-moreno-tesis17.pdf \(upo.es\)](#)
13. Catalunya. Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista. Parlament de Catalunya, 24 d'abril 2008, núm. 34, pp. 1-121.

14. Coalición Abolición Prostitución. (2021). CAP: Coalición Abolición Prostitución. <http://www.cap-international.org/es/about/>
15. Cobo, R. (2017). *La prostitución en el corazón del capitalismo*. Catarata
16. Comisión nacional para la protección de los sujetos humanos de investigación biomédica y del comportamiento. (1979). El informe Belmont. Observatori de Bioètica i Dret.
17. Comisión para la Investigación de Malos Tratos a Mujeres. (2021). Comisión para la Investigación de Malos Tratos a Mujeres: Estatuto ONG Consultiva de Naciones Unidas. <https://malostratos.org/asociacion-contra-la-prostitucion/programas-alternativos-contra-la-prostitucion/>
18. Comité de Apoyo a las Trabajadoras del Sexo. (2021). CATS. <https://www.asociacioncats.es/>
19. Dodillet, S. Östergren, P. (2011). La Ley de compra de sexo sueca: éxitos proclamados y resultados documentados. [Conferencia]. [Microsoft Word - Exito y resultados \(colectivohetaira.org\)](#)
20. Elguero, A., Humberto, O. (2015). La construcción del patriarcado en el capitalismo: El caso del Protocolo de Palermo. *Bajo el volcán: Revista del posgrado de sociología. BUAP*. 1(23), 53–74. [1269-4631-1-SM.pdf](#)
21. Embrechts, E. (2017, Diciembre 11). *Prostitución: ¿El modelo sueco o holandés? Traductoras por la abolición de la prostitución*. [Prostitución: ¿El modelo sueco o el holandés? \(weebly.com\)](#)
22. Escoriza, T. (2002). MUJERES, ARQUOLOGÍA Y VOLENCIA PATRIARCAL. *Actas del Congreso Interdisciplinar sobre violència de genero*. 1–24. <https://w3.ual.es/personal/tescoriz/Investq/Biblio/ViolMala.pdf>
23. Espanya. Llei 16/1970, de 4 d'agost, sobre perillositat i rehabilitació social. Butlletí Oficial de l'Estat, 4 d'agost 1970, núm. 187, pp. 12552-2553
24. Espanya. Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal. Butlletí Oficial de l'Estat, 23 de novembre 1995, núm. 281, pp. 1-200
25. Espanya. Llei Orgànica 11/1999, de 30 d'abril, de modificació del Títol VIII del Llibre II del Codi Penal. Butlletí Oficial de l'Estat, 30 d'abril 1999, núm 104, pp. 16099-16102
26. Espanya. Llei Orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre Drets i Llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social. Butlletí Oficial de l'Estat, 11 de gener 2000, núm. 10, pp. 1139-1150

27. Espanya. Llei Orgànica 4/2015, de 30 de març, de Protecció de la Seguretat Ciutadana. Butlletí Oficial de l'Estat, 30 de març 2015, núm. 77, pp. 4-31
28. Fundació SCHELLES. (2012). Sexual Exploitation: Prostitution and Organized Crime. *RESPECT*, 1-382.
https://www.fondationscelles.org/pdf/rapport_mondial/sexual_exploitation_prostitution_Fondation_Scelles.pdf
29. Folguieras, P. (2016). La entrevista. [entrevista pf \(ub.edu\)](#)
30. Gay, S. Otazo, E. Sanz, M. (2003). ¿PROSTITUCIÓN = PROFESIÓN? UNA RELACIÓN A DEBATE. *Revista jurídica de igualdad de oportunidades entre mujeres y hombres*. 1 (13), 12–27. [Dialnet-Prostitucionprofesion-765488 \(8\).pdf](#)
31. Gimeno, B. (2012). *La prostitución*. Bellaterra.
32. Heim, D. Monfort, N. (2005). Vigilar y castigar: las nuevas propuestas de políticas públicas para la prostitución en Europa; análisis de los modelos de Suecia y los Países Bajos. *Nueva Doctrina Penal*. 2(1). 771-812. [Vigilar y castigar: las nuevas propuestas de políticas públicas para la prostitución en Europa, con especial referencia a la s \(unrn.edu.ar\)](#)
33. Hernández, R. Fernández, C. Baptista, P. (2014). *Metodología de la investigación* (6na ed.) Mc Graw Hill. [Metodología de la investigación - Sexta Edición \(uca.ac.cr\)](#)
34. Lerner, G. (1990). *La creación del patriarcado*. Crítica.
35. Loren, L. (2016). Charla de Queridas: PROSTITUCIÓN independiente y voluntaria - #The Triplez & Valerie May. [Vídeo]. Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=6gVNkFq2cM0>
36. Loren, L. (2019). Charla de queridas: De PU*A a FEMINISTA con Amelia Tiganus| Luc Loren. [Vídeo]. Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=ZXUF1oJvmOU>
37. Manteca, C. i Rosario, M. (2014). *Prostitución e integración social. El papel del educador social*. Universidad de Valladolid: Facultad de Educación y Trabajo Social. <http://uvadoc.uva.es/handle/10324/7338>
38. Mujeres en Igualdad. (2014). ¿Qué hizo Suecia para frenar la prostitución? [¿Qué hizo Suecia para frenar la prostitución? | mujeresenigualdad.com](#)
39. Orlor, J. (2010). El uso de encuestas en Sociología Jurídica: Los sondeos de opinión sobre la Administración de Justicia: posibilidad de un estudio Cross-Country en Argentina y España. *Revista Derecho y Ciencias Sociales*. 1(2), 215 – 229. [Dialnet-ElUsoDeEncuestasEnSociologiaJuridica-5618191 \(1\).pdf](#)

40. Payá, M. Ayuste, A. i Rubio, L. (2015). Intervención con mujeres en contextos de prostitución: lectura pedagógica desde diferentes voces. *Revista interuniversitaria: Teoría de la Educación*. 27(2), 137-159. <https://revistas.usal.es/index.php/11303743/article/view/teoredu2015272137159/14248>
41. Prats, A. (19 de setembre del 2018). El hilo que explica cómo la regulación de la prostitución no hace disminuir la trata en Holanda. *El Periódico*. [Feminismo: la legalización no disminuye la prostitución en Holanda \(elperiodico.com\)](http://www.elperiodico.com/es/feminismo/2018/09/19/el-hilo-que-explica-como-la-regulacion-de-la-prostitucion-no-hace-disminuir-la-trata-en-holanda)
42. Riveras, M. (2013). II República española y prostitución: el camino hacia la aprobación del Decreto abolicionista de 1935. *Arenal: Revista de historia de las mujeres*. 20(2), 345-368. [Dialnet-IIRepublicaEspanolaYProstitucionElCaminoHaciaLaApr-4559621 \(1\).pdf](http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=5559621)
43. Riveras, M. (2019). La Segunda República: la primera experiencia en la senda del abolicionismo de la prostitución en España. *Debate prostitución: 18 voces abolicionistas*. (p. 183-190). La Moderna.
44. Sánchez, M. (2015). La dicotomía cualitativo-cuantitativo: posibilidades de integración y diseños mixtos. *Campo Abierto: Revista de Educación*. 1(1), 11–30. <https://mascvuex.unex.es/revistas/index.php/campoabierto/article/view/1679>
45. Sentència de l'Audiència Nacional (Sala de lo Social) 174/2018, de 19 de novembre
46. Sindicato OTRAS. (2018). *OTRAS: Organización de trabajadoras sexuales*. <https://sindicatootras.org>
47. Sobrino, C. (2018). Prostitución callejera y regulación jurídica española. Estado de la cuestión. *InDret: Revista para el Análisis del Derecho*. 1(4), 1–31. <https://indret.com/wp-content/uploads/2019/01/1407.pdf>
48. Tamayo, G. (2001). Diseños muestrales en la investigación. *Semestre Económico*. 4(7), 1–14. [Dialnet-ElMuestreoEstadisticoHerramientaParaProtegerLaObje-5233986.pdf](http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=5233986)
49. Telenotícies. (2018). La prostitució, cal regular-la o prohibir-la? [Vídeo] [La prostitució, cal regular-la o prohibir-la? - Telenotícies \(ccma.cat\)](http://www.ccma.cat/telenoticies/la-prostitucio-cal-regular-la-o-prohibir-la/)

50. UGT. (2006). La prostitución, una cuestión de género: El debate sobre la prostitución.
51. Valiente, C. (2004). La política de la prostitución: el papel del movimiento de mujeres y los organismos de igualdad en España. *Reis: Revista Española de Investigaciones Sociológicas*. 1(105),103–132. [La política de la prostitución: el papel del movimiento de mujeres y los organismos de igualdad en España. Valiente Fernández, Celia \(REIS N°105. ESTUDIOS\) \(cis.es\)](#)